

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਨ

The Sikh Bulletin

A Voice of Concerned Sikhs World Wide

Decmeber 2003

ਪੋਹ ਪੜਪ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ

sikhbulletin@surewest.net

Volume 5, Number 12

Published by: Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc; Sikh Center Roseville, 201 Berkeley Ave, Roseville, CA 95678. Fax (916) 773-6784
Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc. is a religious tax exempt California Corporation.

In This Issue/ਤਤਕਰਾ

In the Court of International Sikh Panth.....	1
World Sikh Convention Mohali-Chandigarh-Address.....	3
World Sikh Convention Mohali-Chandigarh-Resolutions.....	5
Foreign Delegates.....	7
Press Coverage of World Sikh Convention.....	7
Press Releases.....	9
Comments From Sikhs in Diaspora.....	11
Why World Sikh Convention?.....	12
ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਮੋਹਾਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ.....	16
ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ.....	18
ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਗ੍ਰੰਥ, ਗਿ. ਜੰਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ, ਵਿਚੋਂ ਵੰਨਗੀ ਮਾਤਰ ਕੁਝ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ.....	20
North American Gurdwara Parbandhak Committee.....	23
ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕਿਉਂ?.....	25
ਤਲਵੰਡੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਖਿਲਾਫ ਹੋ-ਹੱਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ.....	29
ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਡਟਿਆ.....	29
ਸਰਵੇਖਣ.....	29
ਕਬਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ॥ ਚੌਪਈ.....	30
Book Page.....	32

Editor in Chief

Hardev Singh Shergill

Editorial Board

Avtar Singh Dhama

Gurpal Singh Khaira

Production Associates

Amrinder Singh

Jasnain Singh

The Sikh Bulletin is distributed free around the World. All you have to do is ask. We invite offers of help in distribution in other countries. You may make copies for free distribution.

Effective Dec. 2003 Sikh Bulletin is starting its Indian Edition in Panjabi for free distribution in India:
742, Sector 8, Chandigarh 160009. Tel: 0172-309-1414

The views expressed by the authors are their own. Please send the feedback and inputs to:
sikhbulletin@surewest.net

Our New Website: www.sikhbulletin.com

IN THE COURT OF INTERNATIONAL SIKH PANTH

World Sikh Convention October 26th, 2003

WSC was held as scheduled and was successful to the satisfaction of the organisers as well as the participants. The target of 5000 participants would have exceeded had the police road blocks to keep miscreants out not turned away some legitimate delegates who came from as far away as Jammu and Delhi and places from length and breadth of northern India. Forces that were fearful of this Convention had gone to great lengths to scare and intimidate the organizers. From Baba Sarbjot Singh Bedi to Manjeet Singh Calcutta many emissaries were sent to individual organisers to persuade them to quit. Some did. Having failed to derail the Convention they started making threatening statements in the press to scare away the participants. But they themselves did not believe in their own hollow threats. So they made every attempt to deny us the place to hold the Convention.

Venue of the Convention:

Initially the organisers of WSC had rented the premises known as Dara Studio, owned by Dara Singh (Punjabi wrestler) in Mohali and paid the required advance deposit of Rs.10,000. Once the venue was made public, Manjit Singh Calcutta, Mr. SGPC, swung into action. Not fully satisfied with pressures on Dara Singh from Sub Divisional Magistrate and District Magistrate levels, he had L.K. Advani, Deputy Prime Minister and Home Minister of this great Republic of India, that prides itself in being the world's largest democracy, 2nd largest population, sixth nuclear power and aspirant for a permanent seat in the United Nations Security Council, order Dara Singh to renege on legally binding contract. Dara Singh, only recently nominated Member Parliament (Rajya Sabha) by BJP Govt. obliged and cancelled our booking at his studio on Oct.22, 2003. A number of Gurudwaras were approached. Manjeet Singh Calcutta had already taken care of them. One Gurudwara came through with written permission to allow us the venue. This decision was taken by several members of the congregation and whole of the Managing Committee chaired by its Vice President in the absence of the President, which was constitutionally correct. SGPC spies immediately set upon to locate the out of town President, dispatched a vehicle to fetch him and in short time reversed the unanimous decision of the committee and the Sangat that had allowed the holding WSC in that Gurudwara.

One final experience with Gurudwaras involved **Jasbir Singh Khalsa Khanewale**. If everything else failed he had promised his Gurudwara.

His statement was that he will leave town that weekend and no one will be able to get hold of him to persuade him to cancel. **Not very reassuring and so** it was. Manjit Singh Calcutta has big ears and a sinister mind. In his unrelenting efforts to either negotiate this convention from happening or denying it the venue, on October 21, 2003 he announced the formation of a 21 member Religious Advisory Board to “frame rules for priests. The Board would also scrutinise the complaints being received by Akal Takhat before they are taken up by the Sikh Clergy”.

Ask yourself a question. Did the planned Oct. 26th Convention play any role in the formation of this Board or did Mr. Calcutta, for the first time in his almost quarter century of involvement with SGPC, suddenly come to the realisation that some vital reforms were needed? Remember **Jasbir Singh Khalsa Khanewale**, who had guaranteed us his Gurudwara for the Convention as a last resort? His name was first among 21. He called from Amritsar that day to deny us the use of his Gurudwara. **So much for the credibility of a Singh and a Khalsa!** All these members lined up to oppose WSC. Our North American readers please note who your representatives are on this Board, **S. Kuldip Singh Toledo** of defunct World Sikh Council, **Bhajan Yogi** through his wife **Dr. (?) Inderjit Kaur** and **Dr. Gurbax Singh Gill**, the man who suggested the name Singh Sabha International for our movement of Sikhi Revival and Reform. Our ‘friends’ had joined hands with our enemy.

In this world’s largest democracy, we then turned to the civil authorities. On Oct.22, 2003 we applied to PUDA (Punjab Urban Development Authority) for permission to hold our Convention in the Community Center of Mohali’s Phase-V, meant to be used for such purposes. Application was made on behalf of WSC clearly stating, “It is further informed that this shall be a public function”. Permission was granted in the name of WSC On Oct. 23, 2003. However, the long arm of Manjeet Singh Calcutta and perhaps some Congress circles, which due to political expediency did not wish to seem to help WSC, reached there too. On the 24th a letter was issued, “ It is to inform you that since it is a public function, permission of the District Magistrate, Ropar is mandatory for holding this function”. We were given a few hours to get this permission. DM was contacted who stated no permission was required and we should talk to the DSP. DSP was unavailable. The permit was cancelled and the cancellation notice posted, well beyond midnight, on the door of the WSC representative, Er. Jagtar Singh Bhogal, who had made the application.

October 25th was very hectic. It was Saturday, Diwali holiday and the day before the Convention. Our last resort was the Courts, but no Sikh Indian was prepared to take the case. A Hindu Indian, Mr. Pankaj Bhardwaj did. Chief Justice Binod Kumar Roy invited Justice H.S. Bedi to his residence to form

a Division Bench at 2:30 p.m. and the two justices rendered justice indeed. They accepted the writ petition with ‘many defects’ without affixing ‘necessary Court fees’:

“The petitioner, The World Sikh Convention (Organizing Committee), Chandigarh, claims to be an adhoc committee of 15/16 various organizations/members described in paragraph 2(1), the main object of which is to raise a voice against the unsikh like practices and rituals and advocates reforms. In August 2003 in its conference, held in U.S.A. it was decided that the next Conference would be held on October 26, 2003 in Dara Studio, Phase-VI, Mohali (India); the hall was booked; various Sikh organizations, the Shiromani Gurudwara Prabandhak Committee and All India Sikh Students Federation were against holding of this Convention; even open threats were issued asserting that it will be against World Sikh community; representations were made to the Chief Minister, Punjab, the Director-General of Police, and the Additional Director-General of Police, Security. An application was given to the Estate Officer, PUDA, Mohali for grant of sanction, on which permission was granted and all arrangements made, but a notice pasted on the wall was found at 6.00 P.M., yesterday, stating, inter alia, to approach the District Magistrate, Ropar for a requisite permission as it is mandatory for holding such a Convention and in failure to obtain the same, the permission granted earlier shall stand cancelled and the money deposited shall be refunded...”

It is to the credit of Justices Binod Kumar Roy and H.S. Bedi that where the political and civil authorities went all out to deny us our constitutional right to peaceful assembly and free speech, Indian judicial system upheld our same right under the Indian Constitution. We appreciate not only this just decision but also the circumstances under which it came about – **on a Saturday, Diwali holiday and at the residence of the Chief Justice.**

Justices not only made a just decision but also took steps to see to its implementation. *“ In the peculiar facts and circumstances, since the petitioner is not at all in a position to have a certified copy of our order for the purpose of its production before the District Magistrate, Ropar, we direct the Secretary of one of us (the Chief Justice) to intimate the substance of the Order for a follow up action to the District Magistrate, Ropar...”* The Court Order bears the time 4.00 PM Oct. 25, 2003 under the signatures of Chief Justice Binod Kumar Roy and Justice H.S. Bedi and signature and stamp of Secretary Punjab & Haryana High Court Chandigarh.

Once relieved of the political pressure by the Court order the Security Police swung into action with vengeance to make sure that no one **and no one** disturbed our peaceful assembly. They were there at the Phase V community centre

immediately after the Court order. Tents, carpets and stage were set during the night under police presence. The venue was guarded by road blocks, blocks away & watched by policemen on adjoining rooftops. In their zeal to keep the trouble-makers at bay, many innocent Convention participants were also inconvenienced and many even turned away. To them we apologise and thank them for their support. We also thank the Police for a professional handling of what had been turned by our opponents into a potentially explosive situation. Thanks are also due to those Gurudwaras who in defiance of the SGPC served langar to the participating Sangat.

Not to be left without an option, while we pursued the Court action, on the morning of 25th we also hired a couple of tractors and a team of workers to clear out the surroundings of another private place as an alternative site should even the courts fail us.

In Nut Shell:

Sikhs are a minute minority in a sea of vast majority. We constitute the same small percentage of India's population, as the Prime Minister of Canada on a recent visit to Punjab indicated is represented in Canada. It was incumbent upon the majority community to make us feel as equal partners in this diverse land especially when its leaders had promised us so prior to 1947 partition. In reality we were deceived. We did not get a Punjabi speaking State when all other Indian languages got theirs. When we did, after a long struggle, we got a truncated one. Our water and hydro resources were given to adjoining States and we were forced to haul coal across the country to produce electricity by polluting our environment. Our 'Anand Karaj' Marriage Act was unilaterally replaced with Hindu Marriage Act. Unlike the Muslim and Christian communities, we were denied our identity by grouping us with Hindus in the Indian Constitution. Yet, when Indira Gandhi was assassinated, only Sikhs weretargeted. When Mahatma Gandhi was assassinated there was no revenge taken against any community. When a recent US State Department video on international terrorism blamed the June 6, 1984 attack by Indian Armed Forces on its own unarmed citizens, innocent men women and children, on a pilgrimage to Darbar Sahib on Sikh terrorist, Indian Embassy was conspicuous by its silence. This goes to show that Hindus do acknowledge the separate identity of Sikhs, but are not prepared to legitimise it in the Constitution under the mistaken impression that they will succeed in Hinduising Sikhism as they have done with Buddhism. **History does not always repeat itself and will not in this case.** This answers Kuldip Nayyar's rhetorical question in the Ajit Newspaper of Nov 5, 2003 i.e. "Nanavati Commission should have investigated, when Indian Constitution says Sikhs are Hindus then why were they targeted as a community at Indira Gandhi's assassination". In the same article he also implies that the WSC of Oct. 26th could lead to the repeat of prior

experience that had put the 'government into difficulties'. Nayyar Sahib, neither any legitimate Sikh organization in India nor a Sikh individual asked for Khalistan after 1947. Even Bhai Jarnail Singh Bhindranwale, to a direct question from Rajinder Puri, "Do you want Khalistan?" had responded, "I have never asked for Khalistan". To the next question, "So what do you want?" he answered, "I want to **protect the identity, honour and tradition of the Khalsa**". **What is wrong with that?**

In a speech on Oct. 16, 2003, Malaysia's departing Prime Minister **Mahathir, Mohammad** addressing a gathering of International Muslim leaders analysed the root cause of Muslim world's present chaotic situation. **That root cause he said is humiliation.** Same sentiment is echoed by **Thomas Friedman** in his advice to President Bush in the treatment of Iraqi people, "If I've learned one thing covering world affairs, it is this: The single most under appreciated force in international relations is 'humiliation'".

Sikhs in India have been repeatedly humiliated. Our youth have lost their sense of pride in their identity. Abolish or reform the Gurudwara Act, amend the Constitution to include Sikh Personal law, give SGPC back to the Sikhs and stop official support to right wing Hindu organizations that are engaging in misinterpretation of Sikh religion, history and culture. Our history is being repeatedly distorted. Centre has repeatedly violated Court orders for correcting history textbooks. Deh-dhari guruship, an anathema to Sikhism has been encouraged. Repeated attempts are made to create granths rival to Sri Guru Grant Sahib. False groups like Rashtriya Sikh Sangat get State financial support to distort our scriptures. Our literature and scriptures are burnt or looted. State encourages the use of intoxicants by allowing prolific liquor vending. Establishment of manufacturing and processing is curtailed. Sikh educational institutions have been systematically weakened. Uneducated unskilled youth have no job opportunities. They feel discriminated in their own home. When will the Sikh masses realize what their present corrupt leadership is doing to them? When would Sikh intelligentsia realize it is time for them to stand up for a right cause and rebel against the establishment before it is too late? History will not forgive them for their hesitation. Time to act is now.

WORLD SIKH CONVENTION MOHALI- CHANDIGARH OCTOBER 26, 2003

Hardev Singh Shergill

Waheguru Ji Ka Khalsa, Waheguru Ji Ki Fateh.
Eight years ago in 1995 I was deceived in the name of Sikhi. I personally appealed to the then Jathedar of Akal Takhat for his help. Jathedar completely ignored my appeal. I had to turn to the judicial system of California for justice

thereby evicting a Nanaksaria Thug Sant from his dera in Roseville, California, USA and turning his Thath into a Gurudwara. This experience made me very bitter about Sikhi. But this bitterness lasted only a couple of weeks. I knew that two of our Gurus were martyred. Four Sahibzadas were martyred. Multitudes of Sikhs were martyred. No where else in the history of the world will you find an example where 13 and 15 year olds died fighting for their faith in the battlefield and 7 and 9 year olds, even in the absence of the guiding presence of their mother, father and grandmother, chose death over conversion to another faith. This is our glorious heritage. It hit me that Sikhi cannot be bad. Only Sikh leaders are bad and all Sikhs cannot be bad either.

It was long 43 years ago that I left India for North America. Other than the fact that I was born in a Sikh home, I had no knowledge about Sikhi. The obligation to operate the Gurudwara that we freed from the Thug Sant fell upon me. Utterly disappointed in Jathedar and other religious leaders, I wrote and widely distributed a letter under the heading “**In Search of Sikhs**”. Slowly but surely I started finding them. In year 2000 we resolved to resurrect 19th century Singh Sabha Lehr. We named it ‘**Singh Sabha International**’ because situation today was same as prevailed in the post Maharaja Ranjit Singh period. We felt the need to resume the work of intellectuals and reformers like **Prof. Gurmukh Singh** and **Giani Ditt Singh** that they had entrusted to SGPC and SAD for continuation. Nineteenth century Singh Sabha Lehr had saved Sikhi from Christianity and Arya Samaj. Twentieth century Akali Lehr rescued Gurudwaras from Mahants. But it is regrettable that at this time it is a case of ‘ਵਾੜ ਖੇੜ ਨੂੰ ਖਾ ਰਹੀ ਹੈ’।

*The need of this hour is to save Sikhi from SGPC and Gurudwaras from Akali parties. Not one but from all. Not one of them has retained the Shiromani character. The first conference of Singh Sabha International was held in 2001 in Roseville, California. Next two conferences in 2002 and 2003 were vehemently opposed by the very same organizations that are opposing this conference in Chandigarh today. They maligned the prestige of Akal Takhat, the supreme seat of authority for the Sikhs, by using it as a stick to beat us with by sloganeering ‘**Akal Takhat has spoken, death to so and so and so and so are dogs**’.*

For the past 20 years Indian Govt. has been trying to project Sikhs as terrorists in the eyes of the world. This year the U.S. State Department distributed to the schools copies of a seven-minute videotape on International Terrorism in which the inexcusable crime by the Indian Govt. of June 6, 1984 attack on Darbar Sahib was projected as a Sikh terrorist act. Our those American Sikh leaders who had met with President Bush for a photo opportunity in post Sept.11, 2001 period took no action. Only Dr. Gurmeet Singh Aulakh made it a part of permanent congressional record by raising this issue

in the U.S. Congress and persuading three Congressmen to write to the Secretary of State protesting this callous act of his department. Under their pressure the State Department issued a statement to withdraw this offensive video. **Not a single Indian Minister or Embassy official raised a voice against it. Are Sikhs not Indians?**

Those organizations that had raised ‘Death to’ slogans and had called us ‘Dogs’ were hell bent on creating this impression on the American community that Sikhs are Terrorists. The same organizations are issuing similar threats to disrupt today’s conference in Chandigarh at any cost. Have you ever contemplated where do they get such boastful power?

The Tribune dated Oct. 21, 2003 carried news about the formation of a **Religious Advisory Board** constituted by the SGPC. Among them overwhelming majority, as far as their commitment to Sikh values is concerned, do not deserve honourable mention. But there is one member of this Board about whom I can speak from personal experience. Although I received the inspiration about commitment to Sikhi from S. Gurbakhsh Singh Kala Afghana, it was this member who deserves the credit for naming our movement of Sikhi Revival and Reform as Singh Sabha International. Unfortunately, like practically vast majority of Sikh leaders, he wanted to use this movement for his own personal agenda. So today, instead of standing with us shoulder to shoulder, he too has joined the corrupt establishment.

The Sikhs that I was searching for have appeared in great numbers. You are all part of the biggest gathering of those Sikhs so far. You should be commended and congratulated. You are the vanguard of leaders of a movement of reform in Sikhi that has its parallel in the 16th century Europe. You will be amazed at the stark and scary similarities between **16th century Rome and 20th and 21st century Amritsar**. What was that example? Allow me to share it with you:

Martin Luther was born in Germany 14 years after the birth of **Guru Nanak** and died 7 years after Guru’s passing. His father wanted him to become an attorney after he completed his M.A. degree. But he preferred to become a priest instead. At age 27 he traveled to Rome, the highest seat of Catholic Church. There, instead of religious discourses and activities he witnessed rampant corruption. He witnessed sinful transgressions forgiven in exchange for money. He witnessed religious offices and positions being sold. Utterly disgusted and disappointed he returned to his native Germany and started preaching true Christianity. At the age of 34 he pinned to the Church door his famous 95 theses and demanded answers from the Pope. Pope summoned him to Rome. But his companions and well wishers, knowing that he will not get justice from the Pope,

did not allow him to proceed to Rome. He kept on preaching. Pope accused him of 41 violations. He burned them in the presence of multitude of intellectuals, doctors and his students. Pope excommunicated him. His books were burnt. He was thrown in Jail. In the prison Protestant Church was born. Christianity split into two. At this time Catholic Church is under siege in the courts of U.S.A. for the moral degradation of its clergy and the number of its adherents is on the decline. The number of the faithful in protestant churches is on the increase.

May Guru spare us the tragedy that occurred in Europe 500 years ago. Guru Nanak had ushered a new movement of universal brotherhood. He rejected centuries old ritualistic and discriminatory practices that had crept into the society. By doing so he gravely hurt the feelings of not only his parents and family but also the entire high caste society, the establishment of the day. Unfortunately within 500 years we have turned away from the path shown to us by Guru Nanak. Instead new but similar organizations have been created, who under the pretext of hurt 'religious' feelings are threatening the revival of Gurus' message. Guru did not waver under that threat. Nor shall we. What Guru said during his time "ਰਾਜੇ ਸੀਂਹ ਮੁਕੱਦਮ ਕੁੱਤੇ" is apt today. You know who are the rulers of today and who are the dogs. We are not advocating a new faith. All we are asking for is necessary reformation as per teachings of Guru Nanak

In conclusion, allow me to give you an example: On April 25, 1935 the Religious Advisory Committee of that day passed a resolution stating, "In Europe and American countries, where the other religious groups have chairs in their places of worship, there is no impropriety to sit on the chairs in the presence of Guru Granth Sahib provided Guru Granth Sahib is installed on a higher stage."

On the other hand in 1997 the then Jathedar banned the chairs even from the langar halls by his own decree. Foresighted Sikhs who passed the 1935 resolution were:

S. Kahn Singh Nabha
Prof. Jodh Singh
Prof. Teja Singh
Prof. Ganga Singh
Jathedar Mohan Singh.

Sikh Sangat can draw its own comparison between these gursikhs and 1997 Jathedar. This same Jathedar excommunicated six British Columbia, Canada, Sikhs and asserted that his hukamnamas can never be voided. although he had just voided the resolution of five honourable Sikhs. Jathedar who succeeded him excommunicated eight Sikhs including the then SGPC President, Bibi Jagir Kaur. Soon he was unceremoniously removed and his successor promptly voided all of his predecessor's hukamnamas. When he was questioned about the excommunication of B.C. Canada Sikhs

he rationalized it irrationally. In the diaspora where Sikhs have settled, Canada is the only country where there are Sikh MPs, Federal Cabinet Ministers, Provincial MLAs and even Chief Minister of the province of British Columbia. All the current foreign settled excommunicated Sikhs are the residents of British Columbia, Canada. This is such a blessed land. Their names are: 1. S. Balwant Singh Gill, 2. S. Jarnail Singh Bhandal, 3. Late S. Tara Singh Hayer, 4. Giani Harkirat Singh, 5. S. Preet Singh Sandhu, 6. Kashmir Singh Dhaliwal, 7. S. Gurbakhsh Singh Kala Afghana. The Sangat of B.C. has spoken of its rejection of the actions of Jathedars by returning these sewadars to their respective management committees and president ships time and again. Thirty-seven members of North American Gurudwara Prabandhak Committee propose the following three actions for the consideration of this august assembly:

1. Remove the title of Jathedar from Sri Akal Takhat Sahib and other Takhts thus taking away from them unconstitutional powers that they have usurped from the Panth.
2. Abolish forever the practice of excommunication because it is contrary to Gurmat.
3. Declare null and void all the so-called excommunication hukamnamas.

With these words I thank you and commend you for taking time, even in the face of threats of physical violence at the hands of self appointed so called Panthic organizations, to attend this conference. It is you who are going to take charge of protection of Sikhi from destruction at the hands of current leadership. It is you who will restore to their pristine glory our two historical Panthic organisations, **SGPC** and **SAD** that our ancestors bequeathed to us at great personal sacrifice.

Waheguru Ji Ka Khalsa, Waheguru Ji Ki Fateh.

Hardev Singh Shergill, Secretary-General, Singh Sabha International 201 Berkeley Avenue, Roseville, Ca. USA

(This paper was read at the World Sikh Convention, Mohali-Chandigarh)

WORLD SIKH CONVENTION MOHALI- CHANDIGARH, OCTOBER 26, 2003 RESOLUTIONS

Resolution No.1: Taking serious view of the dangerous and despicable conspiracy hatched by the enemies of Sikhism, on the pattern of the ones hatched against Buddhism and Jainism, to erode the Guruship of the sovereign and eternal Sri Guru Granth Sahib, the World Sikh Convention calls upon the Sikh congregations that as a measure to defeat this conspiracy, they should not acknowledge any other book being propagated as rival to Sri Guru Granth Sahib. The Tenth sovereign Guru has designated only Sri Guru Granth Sahib, the light of the Ten Guru Sahibaan, as the sole Guru (Holy Preceptor) of the Sikh Panth and it is the command of the Panth-approved 'Sikh rehat maryada' also that no other book

or scripture should be taken to be equal to Guru Granth Sahib.

The Convention requests the Sikh Panth to take action, as per '*Sikh rehat maryada*', against Takhat Patna Sahib's Bhai Iqbal Singh for describing 'Dasam Granth' as 'Perfect Guru' in violation of the Panth-approved Sikh '*rehat maryada*', for disobeying the Tenth Guru and for becoming a party to the conspiracy against Guru Granth Sahib and also against Giani Joginder Singh Vedanti for editing and bringing out an unknown writer's blasphemous work '*Gurbilas Patshahi-6*' which is slanderous to the Guru and violative of Gurmat and for incorporating anti-Gurmat views in its 'Preface'.

In this context, the Convention requests the Guru Khalsa Panth to direct Takhat Sri Patna Shaib, Takhat Sri Hazoor Sahib, Damdami Taksaal, and other such organisations and seminaries to immediately stop the misdeed of doing 'parkash' (installation) of any other book or scripture alongside Sri Guru Granth Sahib.

The Convention requests the SGPC that, without any further delay, it should enforce the Panth-approved Sikh '*rehat maryada*' in all the Gurudwaras under its control, including Sri Darbar Sahib, Amritsar and further, it should warn the seminaries and organisations that are not following the Sikh '*rehat maryada*', to implement it unreservedly.

Resolution No.2: Today's World Sikh Convention, while accepting the supreme and sacred truth of Sri Akal Takhat Shaib, describes it in the light of Gurbani and Panth-approved '*Sikh rehat maryada*' as follows:

"It regards this Takhat of '*Miri*' (temporal power) as the manifestation of absolute and sovereign existence and glory of Sri Guru Granth Sahib and Sri Guru Khalsa Panth."

Sri Akal Takhat Sahib's one and only one aim is to preach and propagate this veritable truth. That is why, for the achievement of the above goal, the practice of adopting 'Gurmatas' in conformity with the 'bani' of Guru Granth Sahib, by the Khalsa Panth, is the Panth-approved practice. Implementing these 'Gurmatas' (resolutions) in the prescribed manner has always been the duty of Sri Akal Takhat Sahib's '*Sewadar*' (attendant or servant).

This Convention unambiguously condemns Khalsa Panth's subordination, its use for vested interests and sell off by the '*Granthis*' who are the creation of '*deras*' (seminaries) and institutions which do not follow the '*Sikh rehat maryada*', and appointed by an individual or a Committee and are at their mercy by virtue of their terms of employment.

The final decision with regard to the concept of Sri Akal Takhat Sahib, its custodian or chief servant or attendant and other related matters should be taken by the entire Panth at a Sarbat Khalsa convened as per Panthic practice and tradition.

Only the representatives of the Sikh institutions and organisations that fully abide by the Panth-approved *rehat maryada* all over the world should take part in such a Sarbat Khalsa. Till such a gathering is held, all the '*hukammamas*' (edicts) and directives excommunicating the Sikhs from the Panth in violation of the Panth-approved *Sikh rehat maryada* should be considered null and void, those being basically against the Panthic scheme and dispensation. The tradition of taking all decisions through

'*Gurmatas*' should be revived in future and the Khalsa Panth should put a stop to the violation of Gurmat doctrine and principles under the seal of Sri Akal Takhat Shaib.

Resolution No.3: This Convention regards the representatives of all those organisations and institutions in the world, which follow and enforce the Panth-approved *rehat maryada* as the true Sarbat Khalsa. The representatives of such organisations alone are fit to take part in the '*Sarbat Khalsa*'.

In order to implement the 'Gurmatas' (resolutions) passed by the *Sarbat Khalsa*, a Secretariat is very essential at Sri Akal Takhat Sahib, which will be run by the 'Panj Piaras'; (Five Beloved ones) chosen by the Sarbat Khalsa. Sri Akal Takhat Sahib's chief servant or attendant too will be appointed by the *Sarbat Khalsa* for a definite period and his powers also will be laid down by the *Sarbat Khalsa*.

Resolution No.4: This historic gathering of the World Sikh Convention held at Mohali on 26th October, 2003 in which Sikh men and women from almost every State in India, every district in Punjab and many countries of the world took part, feels that the auspicious task of freeing the Sikh thought, of Brahminical overtones, that had crept into it, as a corollary to certain historical factors totally beyond the control of the Sikhs, has begun afresh. It is the same task that had been taken in hand during the Singh Sabha movement in the beginning of the 20th century and which had been left unfinished as a result of the stranglehold of politicians over the management of Gurudwaras. In the opinion of Sikh men and women, present at the convention, just as those exercising control over Gurudwaras managements during the Gurudwara Reform and Singh Sabha movements had offered resistance to the reformers at that time, similarly, the efforts to remove the 'yoke of Brahminism' from over the shoulders of Sikhs are being opposed tooth and nail by those managing the Gurudwaras even today. In the opinion of the convention, after publication of Canada-based writer S.Gurbakhsh Singh Kala Afghana's book series '*Bipran Ki Reet Ton Sach da Marg*', this task has gained momentum and that has served as the real cause for his excommunication at the hands of the Akal Takhat priests. Exactly in the same manner, the priests of Darbar Sahib and Akal Takhat Sahib had excommunicated the founder of Singh Sabha movement Prof. Gurmukh Singh in 1887, which was annulled by the World Sikh Sammelan in 1995. While this Convention regards the action taken against S.Gurbakhsh Singh Kala Afghana, as unfortunate and in violation of Gurmat principles, at the same time, it vehemently condemns the passing of a resolution by the *dharam prachar committee* of SGPC, against the most popular and esteemed Panthic magazine, The 'Spokesman' on October 10, 2003 and recommending that its editor S. Joginder Singh be summoned at the Akal Takhat. The Convention understands that irked at the 'Spokesman's' initiative at becoming the mouthpiece of the movement aimed at releasing the Panth from under the yoke of Brahminism, and its readiness to perform its duty towards the Guru and the Panth, the forces subservient to the RSS have decided to strike at it. This Convention, while condemning the action taken against the 'Spokesman' and its editor, assures its management that the entire Sikh world appreciates the services it is rendering to the Sikh Panth and shall determinedly stand by it and oppose any action taken against it. This Convention also condemns the arrogant behaviour of the SGPC and its 'Granthis' towards the

humble servants of the Panth who are fighting for Panth's ascendancy and glory, as a result of which Giani Bhag Singh was wrongly and unjustifiably excommunicated from the Panth in the year 1977, S. Gurtej Singh was threatened with the withdrawal of the title 'Professor of Sikhism', Shiromani Khalsa Panchayat's unarmed and peaceful workers were beaten up within the precincts of Sri Darbar Sahib, Dharam Prachar Committee member Dr. Darshan Singh was belaboured and under the 1997 'langar hukamnama' (edict on the manner of taking food in a Gurudwara) six Canada-based Sikhs (Balwant Singh Gill, Jarnail Singh Bhandal, Late Tara Singh Hayer, Giani Harkirat Singh, Pritam Singh Sandhu and Kashmir Singh Dhaliwal) were excommunicated.

Resolution No.5: This historic gathering of the World Sikh Convention held at Mohali on 26th October, demands that Khalsa Panth be given a fresh opportunity to assemble at Sri Akal Takhat Sahib and deliberate upon the Panthic character of the Akali Dal (formed by the Sikh Panth in the beginning of the last century at Akal Takhat, to cater to its future needs) which has arbitrarily been changed by some persons for their vested interests and without seeking Panth's prior permission, and these persons, who are adamant on changing the Shiromani Akali Dal into a 'Punjabi Party' without obtaining Panth's prior permission, be stopped from doing so and use of the name Shiromani Akali Dal forbidden to them. This representative convention of the Sikhs from all over the world feels that the existence of the Shiromani Akali Dal is essential for safeguarding the religious, political and other interests of the Sikhs and none has got the power to change its Panthic character. Those, who for fear of law or other extraneous reasons, consider it harmful for themselves to retain the Panthic character of the Shiromani Akali Dal, may however, form their own 'secular party' with a different name. But since the Shiromani Akali Dal had been formed by the Panth by assembling at the Akal Takhat, it comes the duty of the Panth to maintain its Panthic character too.

Resolution No.6: This historic gathering of the World Sikh Convention held at Mohali on 26th October 2003 calls upon the Sikhs to immediately start making efforts to free their very dear places of worship (Gurudwaras) from out of the clutches of the politicians. In the opinion of the Convention, though during the 'Mahant' period too, serious defects had crept into the management of Gurudwaras, the situation has gone down abysmally low during the tenure of politicians who manage to establish their stranglehold over Gurudwaras through election, as a result of which the preaching and propagation of Sikhism has come to a standstill and Gurmat has been banished even from the Gurudwaras. Until such time as substitute of elections is found out, the Sikh Panth should make special efforts to see that the management of Gurudwaras is put into the hands of those who follow the principles of Gurmat and the politicians do not always succeed in wresting control of the Gurudwaras with the help of alcohol and money-power.

Resolution NO.7: While condemning the fascist organisation RSS and its sister organisations' attitude towards the minority communities, this Convention demands that they should change their policies with regard to the distinct entity of the Sikhs and stop making false claims in respect of Sikhi and challenging the separate entity of the Sikh Nation. Owing to the obduracy of the RSS, while on the one hand, national harmony will get disturbed, and on the other hand, enemies of the country will stand to gain because of the

disturbed conditions and the country will be thrown into a state of instability once again.

Foreign Delegates To The World Sikh Convention October 26, 2003, Mohali-Chandigarh

USA

Hardev Singh Shergill, Prof. Makhan Singh, Balbir Kaur, Ujagar Singh Gill, Dr. Jasbir Kaur, AP Singh, Jugraj Singh, Iqbal Singh, Harbaksh Singh, Shivinder Singh, Dr. Gurbaljit Singh Sandhu,

CANADA

Dilawar Singh Samra, Ajaib Singh, Gurbinder Singh, Jaipreet Singh, J.S. Brar

UK

Avtar Singh Sandhu, Karmmeet Kaur, Surinder Singh Attariwala, Nirmal Singh Ahluwalia, Amarjit Singh Padda, Amrit Kaur Padda,

UAE

Prabhjit Singh Dhawan, Jasbinder Singh Khalsa, Lashkar Singh, Jasbinder Singh Khalsa, Satnam Singh

AUSTRALIA

Resham Singh, Kishan Singh,

GERMANY.

Manjit Pal Singh, Jaswinder Singh, J.S. Bedi

PRESS COVERAGE OF WSC Akal Takhat Jathedar's authority challenged

Tribune News Service

SAS Nagar, October 26, 2003

The controversial World Sikh Convention, organised by a section of the Sikh intelligentsia, passed off peacefully as it attempted to redefine and interpret Sikh doctrines, amidst heavy security arrangements at the Phase-V Community Centre here today.

During the convention, which lasted over five hours, the authority of the Akal Takhat Jathedar was put under a scanner. Challenging his authority directly, the convention called upon the Sikh community not to follow any edict (hukamnama) issued by the Jathedar from time to time. The organisers of the convention challenged the Akali leaders and the Shiromani Gurudwara Prabandhak Committee on important issues connected with the Sikh tenets and politics. "We are trying to rescue the office of the Jathedar from the clutches of the political bosses," said Prof Gurtej Singh. Guru Granth Sahib was the only Guru and no other book — meaning the Dasam Granth — should be installed alongside it or in preference to it, said one of the resolutions.

The methodology of addressing complaints and issuing hukamnamas was also challenged. As many as seven resolutions were unanimously adopted at the convention, in which organisers one after the other assailed the moderate Sikh leadership for having allegedly misused Akal Takhat and other institutions for political ends. Akalis were trying to make it a Punjabi party, but the Panth stood opposed to this, they said.

It was resolved that if the Jathedar summoned **Prof Gurtej Singh**, a former bureaucrat and professor of Sikhism, and the Editor of 'Spokesman', **Mr. Joginder Singh**, to Akal Takhat, they need not go there. The SGPC had asked the Jathedar to summon the magazine editor to offer a clarification with regard to some of his writings. The organisers had during the delegation session, held at 9 am, clarified that this was not a Sarbat Khalsa, but it was being held on similar lines. The function was held before Guru Granth Sahib and "permission" was sought to hold deliberations. While passing a resolution, Gen Narinder Singh (ret'd), declared **Mr. Hardev Singh Shergill Jathedar of the convention.**

Delegates from various districts of the state, besides those from Haryana, Uttar Pradesh, Delhi, Rajasthan and Andhra Pradesh, participated in the convention. In addition, Sikh scholars had also arrived from the USA, UK, Canada, Australia, UAE, Singapore and Malaysia to participate in the deliberations.

Expressing strong reservation over Rashtriya Swayamsewak Sangh (RSS) chief K. Sudarshan's viewpoint that the Sikhs were Hindus, the World Sikh Convention warned the RSS chief of severe consequences of making statements in future. "This congregation condemns the RSS and other such bodies for their attitude against the minorities, and urges the Sikhs at large to collectively strengthen themselves against such elements who are trying to disturb the peace of the country by their communal and fascist statements and tendencies," said one of the resolutions passed. Addressing the large gathering, the Khalsa Panchayat convener, **Mr. Rajinder Singh**, said, "we will shed blood if Sudarshan or any other RSS leader made such utterances in future."

Another resolution admitted that Sarbat Khalsa could only be convened under the aegis of the institution of Akal Takhat and such a congregation could only be presided over by Panj Piaras chosen by the gathering.

The convention resolved to free Gurudwaras from the "clutches" of politicians. "The possession of the Gurudwaras should be given in the hands of only religious persons so that the politicians are not able to hold the reigns of Gurudwara managements with the help of money and liquor (during Gurudwara elections)," said a resolution. The convention also declared the action taken against **Gurbax Singh Kala Afghana** to be against the tenets of Sikhism.

Mr. Mohinder Singh Josh handled the charge of stage secretary of the first delegate convention and the speakers aired their views on the resolutions passed at the convention. However, on the issue of Langar, many speakers said the practice of sitting in a row on the floor should be followed while partaking of langar. Among the other main speakers were **Mr. Avtar Singh, Prof Kulbeer Singh, Mr. Joginder Singh, Mr. Darbara Singh, Mr. Harmander Singh Delhi and Mr. Surjit Singh.**

*

Hukamnamas can't Be rejected, says Vedanti

Tribune News Service
Amritsar, October 26, 2003

In a hard-hitting statement, Giani Joginder Singh Vedanti, Jathedar, Akal Takhat, today described the organisers of the world Sikh conventions as "anti-Panthic" and having scant knowledge of the Sikh traditions. He said the Hukamnamas once issued from Akal Takhat could neither be withdrawn nor rejected.

He alleged that the function was held at the behest of the state government, which wanted to create division between the Sikh Panth. He indicated that action could be initiated against the participants, including Mr. Gurtej Singh, Mr. Joginder Singh, Mr. Hardev Singh Shergill, Mr. Rajinder Singh, convener, Shiromani Khalsa Panchayat and Mr. Ujagar Singh Chicago.

*

News Analysis

Need for in-house deliberations, P.P.S. Gill
Tribune News Service, Chandigarh, October 26

At the World Sikh Convention at Mohali on Sunday, the main focus was on Akal Takhat, the supreme spiritual and temporal seat revered by all Sikhs. Also discussed were its jurisdiction or jurisprudence, the issue of "hukamnamas" (religious edict) or excommunication of individuals, the concept of the Sikh priestly class having become supreme, instead of Guru Granth and Guru Panth and the place of the Dasam Granth etc. The Shiromani Gurudwara Prabandhak Committee (SGPC) had openly opposed the convention. It dubbed it as "anti-Panthic", aimed at denigrating the Sikh Panth, creating schisms, confusion and conflicts in its institutions. It perceived it as a "revolt" against Akal Takhat, a charge denied by the organisers. Observers of the Sikh religio-political scene say that rather than engaging in irresponsible conduct, need was for consensus and in-house deliberations. Neither should such conventions be perceived to arouse emotions of the gullible, innocent Sikhs by projecting that the "Panth is in peril" nor should the SGPC simply dismiss such events, howsoever unsavoury it finds them. There are lessons to be learnt, howsoever unpalatable.

The Sikh leadership must be educated on these sensitive issues, as at stake is the profound reverence and respect the ordinary Sikhs have for Akal Takhat, the "rehat maryada" (code of conduct) etc. The Sikh leadership does not mean Akalis alone, who are ever divided into factions professing different ideologies suited to their particular brand of politics and always working at cross purposes, all in the name of the Panth!

Notwithstanding the controversies and conflicts that surrounded the convention, should not this serve as a positive development? It could be a wake-up call for the SGPC to introspect and reinvent itself by improving its housekeeping. Observers say that the SGPC lacks vision. It has to undergo surgery to transform its image and enlarge its jurisdiction, if it is to become truly representative and repository of the Sikh aspirations and ethos. This "mini-Parliament" is yet to acquire a "global" image, encompassing the vast diaspora of the Sikhs.

Taking a dispassionate view of today's developments, **Dr Kharak Singh** of the Institute of Sikh Studies says: "What is sought to be focused by the convention cannot be changed in the blink of an eye or rabble-rousing or spewing venom against established institutions, Akal Takhat or SGPC. Mere aggressive rhetoric is neither of any help nor any need. There is always scope for improvements." And time is an important factor in such matters. Giving an example of "rehat maryada", he said, it took 15 years before the final draft was approved. Likewise, the issues raised at the convention needed time for resolution. "Take Dasam Granth. It has remained unresolved for a long time, despite intervention by Akal Takhat, which had directed SGPC to constitute a committee of Sikh scholars to study the Dasam Granth so that all

controversies could be resolved. Till date, no committee has been constituted. The issue remains live even after 18 months of Akal Takhat's directive".

The same is true of the All-India Sikh Gurudwara Act. At the initiative of the Institute of Sikh Studies, Justice Harbans Singh (retired), a former Chief Commissioner, Sikh Gurudwara Elections, was assigned to prepare the draft after Mr. Parkash Singh Badal and Mr. Gurcharan Singh Tohra had given their approval. After much hard work, a draft was finally prepared. But vested interests have not allowed it to be placed before Parliament. Unfortunately, SGPC itself has remained embroiled in one or the other controversy, mostly of its own making. It is yet to take definite decisions on several crucial religio-political issues, including definition of a Sikh or a Sehajdhari or clear doubts or differences that persist over certain issues.

PRESS RELEASES

PRESS NOTE

(Issued in behalf of 'World Sikh Convention' Organising Committee by Gurtej Singh at Chandigarh on Oct. 9, 2003)

The Committee is pleased to note that both Jathedar Tohra and one section of AISSF want to engage it in intellectual discussion over the issues pertaining to reforms in Sikh shrines raised by it. The Committee itself has sought such a solution and will welcome any discussion provided it is OPEN and meaningful. All those in the opposite camp should stop raising the bogey of 'attack on Akal Takhat', or 'conspiracy to destabilise the Panth', of 'attacks on concept of Amrit' and so on.

Akal Takhat is our revered institution. It is the committee's view that it is occupied by forces subservient to RSS and interested in obliterating the distinct Sikh identity. Its officials are drawn from "sampardais" inimical to Panthic code of conduct. They are seeking to impose the 'dera' rahit on the entire Panth, which the committee resents. It believes that no such institution as that of "high priests", "mahan granthis" or "five Singh sahiban" has any existence in Sikh doctrine or history.

The observation of "five Singhs" (Ajit Oct. 9, 2003) that the Committee is opposed to "Gurbani" is a white lie. All members of the Committee accept Sri Guru Granth Sahib as the sole Sikh scripture forever and ever. No other book or person is its equal and the Committee roundly condemns those who pay homage to anything/anyone except Gurbani of Guru Granth. Amrit is mandatory for every Sikh.

Jathedar Tohra's jibe that the committee does not have even four supporters, will be answered on Oct. 26, 2003. The Committee recognizes the institutions of Guru Granth and Guru Khalsa Panth only. The institution of Panj Piaras is valid if they are appointed by the Guru Khalsa Panth or the Sangat. "Five Singhs" inspire no confidence in the Committee individually or as an institution. They are all biased and uninformed people without substance. Jathedar Tohra is right in wanting to replace them. They should all be replaced by nominees of the Guru Khalsa Panth. We oppose all superstition, which is being preached as Sikhism by these "Singh Sahibaan".

Authenticated by: (Gurtej Singh)

*

Press Release

(Issued in behalf of the Organising Committee of the World Sikh Convention at Chandigarh on October 11, 2003).

Mr. Manjit Singh Calcutta, Chief Secretary SGPC is persisting in vicious propaganda against the Committee. He has called it a Committee of "Panth dokhis" (recent TV interview) aligned to "anti-Sikh" forces (The Tribune, Oct. 10, 2003, p.5). He has dubbed it "totally ignorant of Sikh values".

Mr. Calcutta may be forgetting that the Committee consists of people who have been in the forefront of Panthic affairs for the last two decades. His Badal Dal is aligned to the most "Anti-Panthic" organisation, the RSS, which does not even recognise separate Sikh identity. As for the epithet "Panth dokhis" he shall hear soon from the Committee's advocates unless he apologises publicly within a week.

The most enlightened and the most concerned amongst the Sikhs from India and abroad are supporting the Committee in its efforts. These efforts aim at ridding the Sikh shrines of un-Sikh-like practices and clergy culture, which has crept into Sikhism particularly since 1966. Those (especially members of the All India Sikh Students Federation) who talk of not allowing the World Sikh Convention to take place, had better turn their attention to Nirankaris (see Punjabi Tribune, October 10, 2003, page 5 for meeting details) and others whose meetings they are oath bound (with arms aloft) to prevent.

In a meeting held on Oct. 7, 2003 (The Tribune page 5), the Sikh "high priests", have pontificated that "the Akal Takhat is supreme" while the other Takhats are sovereign in their own areas. This is a rootless and dangerous doctrine, having no sanction in Sikh theology or history. Those who consider themselves superior to ordinary mortals must get over the animal instinct to lord it over determined territories. Sikh thought embraces the entire universe and is averse to territorial divisions-fiefdom. Takhat 'Jathedars' have no claim whatsoever to treat the Sikhs of an area as their own subjects. They are also irrelevant to spiritual life in which only Panj Piaras elected for a specific purpose by the local Sangat have a limited role. That institution can be evoked in relationship to an individual when he voluntarily requests for the invocation or in relation to a local Sangat when the Sangat so desires.

World Sikh Convention of October 26 will address such matters. It will also deliberate whether it is not a misuse of Gurudwara funds to issue advertisements aimed at few elected members of the SGPC to vote in favour of the controlling group. It also wants to ask whether langar from Gurudwaras should be served to people who come to Chandigarh to defend their boss embroiled in a case of embezzling public funds.

These 'good Sikhs' of the AISSF raised slogans like 'we will determinedly follow the path' (of corruption) charted by Parkash Singh Badal and his spouse (Pbi Tribune, Oct 9, 2003, page 10). The Sikh Students' Federation has revealed its mind by supporting political corruption of Mr. Badal, religious corruption of Nanaksar dera and trying to spread the ideological corruption promoted by the so-called Dasam Granth. AISSF has become the mother of corruption of every kind in Sikh thought, civic and political life. The Committee congratulates Mr. Gill for the momentous achievement.

The Convention has been called to discuss ritualism and useless practices ranging from meaningless to anti-Sikh, which have crept into the Sikh religion and shrines. In particular the emergence of 'clergy' outlawed thrice in Sikh history. How will it be 'anti-Sikh' to highlight them and what will the AISSF gain by preventing such a meeting from being held. Authenticated By: (Gurtej Singh)

*

Press Release

(Issued by the Organising Committee of the World Sikh Convention at the Aroma Hotel, Chandigarh, on October 13, 2003)

A section of the Dharam Prachar Committee of the Shiromani Gurudwara Committee presided over by Jathedar Gurcharan Singh Tohra in its meeting at the Fatehgarh Sahib has recently (October 10, 2003) declared the writings of Mr. Joginder Singh of the popular *Spokesman* to be opposed to the Akal Takhat and the (Sikh) Panth. It has recommended to the 'Jathedar' Akal Takhat to summon and humiliate him at the Akal Takhat. The Dharam Prachar Committee of the SGPC has also declared the World Sikh Convention of October 26, 2003 to be 'anti Sikh' and has asked the people not to cooperate with it in any way. Their hangers on, the All India Sikh Students Federation have gone a step further and adopted a resolution that the convention will not be allowed to be held, "come what may".

In this regard we appeal to the Press and the people to take note of the following sinister and far reaching implications for the people.

1. *Spokesman* is a popular Sikh monthly which has been exposing the clergy-politician nexus, spiritual suppression of the Sikhs and the ill treatment of the Sikhs who go to the Akal Takhat with reverence and faith. The *Spokesman* has been highly commended by the SGPC itself as a premier Sikh magazine to which Manjit Singh Calcutta 'Chief Secretary' SGPC and Mr. Gurcharan Singh Tohra have often given interviews and to which every Takhat 'Jathedar' has paid a visit.

Just as in the cases of late Giani Bhag Singh of Ambala and Bhai Gurbakhsh Singh Kala Afghana of Canada, no attempt has been made to know Mr. Joginder Singh's views on what writing is considered inimical to Sikh interests. Orders of the political masters to their appointees, the clergy, is 'to summon and punish him'. ('ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਉੱਪਰ ਤਲਬ ਕਰ ਕੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ')-Punjabi Tribune, October 11, 2003. Mr. Joginder Singh's fate is sealed. Under such circumstances, no one who is writing on Sikh affairs is safe.

2. Henceforth this gang of politicians and the high priests will decide what writing is pro-Sikh and which is anti-Sikh. Their decision will be final. This is the strictest pre-censorship in all history. Every Sikh who advocates Guru given freedom of expression must revolt against this reprehensible dictum. The committee perceives that this is an attack on the entire movement for reform in Sikh affairs. In particular it is an attack on the entire leadership of the movement for reform. In due course it will lead to the negation of all Sikh, social, cultural and spiritual values.

3. Some greatly concerned Sikhs who have been advocating the Sikh point of view for the last few decades have decided to call the World Sikh Convention to highlight the following:

The nexus between the clergy and the politician for the purpose of mind control of the Sikhs. It is to ensure that their hoarding of wealth and political power is not interfered with. They have jointly and singly become subservient to the Rashtriya Swayamsewak Sangh and are cooperating with it to destroy the separate Sikh identity, which the RSS does not recognise. The politician has appointed granthis from sects and deras opposed to Panthic Rehat Maryada. They are violating it at Sri Darbar Sahib and every other seat of Sikh Religion. They are imposing the maryada of their own sects or deras on the entire Panth, which is totally unacceptable. This nexus is trying to build 'pretender' books as rivals to the sole Sikh scripture Sri Guru Granth Sahib. It is popularising spurious history books like Gurbilas Patshahi 10 as true Sikh history.

In the name of Kar-Sewa, this nexus has destroyed every original Sikh monument. Some of these were five centuries old. The only aim of the nexus in this has been to make big money and stay afloat in Sikh politics. The thrice rejected self-serving, exploitative and heartless clergy class is again trying to make a come back. It wants to have unlimited powers and wants this arrangement to be established as Sikh maryada.

The Committee consisting of Sikh well known army men, professors, civil servants, principals, missionaries, journalists, advocates, the Khalsa Panchayat and others mainly aims at the propagation of the original, rational, wholesome and refreshing Sikh as preached by the Sikh Gurus. Its only enemies are superstition, ritualism, scriptures being set up to rival Guru Granth Sahib and the political-clergy nexus trying to subject the Sikhs to spiritual, cultural, economic and political slavery. While wishing for a bright future for the Sikhs, the Punjab and having in mind the welfare of the whole humankind, we call upon all concerned to cooperate fully with us to make the World Sikh Convention a success and not to be intimidated by the unholy nexus.

Gurtej Singh, (National Professor of Sikhism); Justice Ajit Singh Bains (Retd. Judge, Pb. & Haryana High Court; Dalip Singh, (Ex Presi. J & K Sikh Gurudwara Board); Kanwar Mohinder Partap Singh, (Prin., Gurmat Gyan Missionary College, Ludhiana); Maj. Gen. Narinder Singh (Retd.) (World Sikh Council); Rajinder Singh, (Convener, Shiromani Khalsa Panchayat); Mohinder Singh Josh (Shiromani Sikh Samaj) Mann Singh Nirankari (Nirankari Darbar, Rawalpindi Wale) Dr. Kirpal Singh, (Gurudwara Parbandh Sudhar Jatha, Bathinda); Inder Singh Ghagga (International Parcharak of Sikhism); Dr. Sukhjit Kaur, (Human Rights Activist); Dr. Tarlochan Singh, (Ex-Pres. Missionary College).

*

Delegates arrive for Sikh convention

Tribune News Service

Chandigarh, October 23, 2003

A number of Sikh delegates from the USA and the UK have arrived here to participate in the world Sikh convention at Mohali on October 26, which is being vehemently opposed by the SGPC, the Shiromani Akali Dal (SAD) etc.

Organisers of convention said today that it would be held as scheduled and its venue would be announced at a press conference tomorrow. Earlier, Dara Film Studio had been booked for hosting

the convention. **Prof Gurtej Singh** met the Chief Secretary today to request that the organisers should be allowed to use PUDA land at Mohali to hold the convention in case the management of Dara Studio, which had approached again, did not agree to allow the convention. The organisers would have to seek permission from the PUDA authorities based in Mohali for the purpose.

Mr. Hardev Singh Shergill, a member of the North America Gurudwara Management Committee, who has come to participate in the convention, said he was disappointed to say that certain people were openly issuing threats to disrupt the convention. The management committees of certain Gurudwaras of North America had supported the decision to hold the convention the objective of which was to remove Brahminical practices that had crept in Sikhism, he said. When informed that the **SGPC** was there to decide issues pertaining to Sikhism, **Mr. Shergill said it had failed to do anything worthwhile. It had done nothing in the past 30 years** to rid Sikhism of the practices that were not part of it, he added. **The failure of the SGPC had influenced the decision to hold the convention.** Misleading propaganda was being made by vested interests against the convention. It was not being held to destroy or damage Sikh institutions, said **Mr. Avtar Singh Sandhu**, who has come from the **UK**. "We are not against the institution of Akal Takhat. We are all for it", he said.

Mr. Joginder Singh, Editor of Spokesman, who is the main organiser of the convention, said there was no provision for appointing the Jathedar of any Takhat in Sikhism. "We have not called 'Sarbat Khalsa'. A wrong picture was being painted by branding the convention 'Sarbat Khalsa'. We will only pass resolutions the way these are passed at "Sarbat Khalsa", he asserted. He clarified that the convention was not being held to support the views of Kala Afghana. The main issue at the convention would be "excommunication".

*

GURTEJ GROUP TO CONTEST SGPC POLL

Tribune News Service, Chandigarh, October 30, 2003

Accepting the challenge thrown up by the SGPC secretary, Mr. Manjit Singh Calcutta, organisers of the World Sikh Convention (WSC) today said that they would contest SGPC elections, whenever these were held. Addressing a joint press conference, former bureaucrat, Prof Gurtej Singh, convener of the Shiromani Khalsa Panchayat, Mr. Rajinder Singh, Maj-Gen (retd) Narinder Singh, said the Sikh Students Federation had no ideological commitment.

Earlier, the federation which was "stubbornly supporting" ideology of the late Sant Jarnail Singh Bhindranwale, was now supporting the ideology of Mr. Parkash Singh Badal, who stood opposed to Sant Bhindranwale at every step. Tomorrow it may even be with Capt Amarinder Singh, he remarked with sarcasm. Objecting to his comparison with Salman Rushdie, Prof Gurtej Singh, said he had made immense contribution to Sikhism by writing 10 books and 500-odd articles and none of them had been anti-Pantheic.

He questioned Mr. Manjit Singh Calcutta's contribution to Sikhism. The organisers advised Mr. Ravinder Singh and Mr. Simranjit Singh Mann to refrain from indulging in false propaganda and study the resolutions passed at the convention.

*

SIKH CONVENTION CONDEMNED

Tribune News Service, Chandigarh, October 30, 2003

The All-India Sikh Students Federation today urged Giani Joginder Singh Vedanti, Jathedar of Akal Takhat, to ex-communicate the intellectuals who had passed resolutions urging the Sikhs not to obey the 'hukamnamas' issued by Akal Takhat at the World Sikh Convention held at SAS Nagar recently.

Mr. Harminder Singh Gill, President of the federation, in a press note issued here today urged that the intellectuals should be ex-communicated so that nobody could dare to denigrate the prestige of Akal Takhat. He said the resolutions passed in the convention were the challenge to the traditions of hukamnamas and supremacy of Akal Takhat, which could not be tolerated. Mr. Gill also criticised Mr. Simranjit Singh Mann, president SAD (Amritsar), for his alleged statements against the federation.

Describing the organising of the World Sikh Convention as the violation of Sikh tradition, the Akhand Kirtani Jatha International (**AKJI**) has also condemned it. In a joint press note, senior leaders of the **AKJI Joginder Singh Talwara** and **Satnam Singh** here today said their organisation was against the holding of such conventions, which challenge the age-old religious institutions. In another press note, the honorary secretary of the **Chief Khalsa Diwan (CKD)**, **Mr. Bhag Singh Ankhi**, said no reputed organisation of Sikhs had participated in the conference.

COMMENTS FROM SIKHS IN DIASPORA

Vedanti Snubbed by British Columbia Sangat

Gur Fateh, Dear Shergill ji, Gurtej Singh ji and Gurcharan Singh ji.

Received the speech of Shergill ji along with seven resolutions. We are of the opinion that the organisers have done a very good job. Most of our members have read the resolutions. We congratulate you once again.

You will be pleased to know that all the resolutions have been printed in the Indo-Canadian Times (I think all of you may know about this paper. Its editor S Tara Singh was shot dead by ---case is in police hands and this may come up after the Air India Trial) and in the Sach -DI-Awaz (weekly paper of the Sikh Gurudwaras of North American Gurudwara Prabandhak Committee-which is managed by Mr. Randhawa and I write its editorial every week). I also gave my positive comments about the Sannelan to the Panjab Times of California (as Sarbjot Singh Sawadi called me to give comments to that paper).

There is another great news. S.Balwant Singh Gill, Spokesman of North American Gurudwara Prabandhak Committee and of the moderate group of Canada has been elected president of the Surrey Guru Nanak Gurudwara unanimously. This is his fourth term as a President. He was ex-communicated in 1998 along with others. He had to pass through very tough and dangerous times and faced death threats. His house was showered with bullets at one time. We both had been wearing bulletproof jackets. So called Fundamentalists, who got so called langar hukamnama from Ranjit Singh and have been supporting Joginder Singh Vedanti, had been fielding presidential candidates against S. Balwant Singh Gill but they lost every time and S.Gill's voting majority increased at every election. Those Fundamentalists have been losing every

Gurudwara election in British Columbia (Canada) since 1997 and this time they gave up in this Surrey Gurudwara election. He will be President of the Gurudwara for another three years and will also remain the spokesman for another three years and even more.

Tell people that so called excommunicated Sikhs have been elected unopposed and his committee has been elected unopposed as well. This is no small task. People have shown four times that so called Jathedars have no authority to excommunicate and Sikh religion is for equality and brotherhood of humankind and thus no excommunication. At your return we will have discussion about the next Sammelan. We would like to read other speeches as well. Please send us detailed report and also bring books written by S.Gutej Singh as well.

Yours brotherly, Gurnam Singh Sanghera October 30-2003.

*

Congratulations. All of you have done a wonderful job. It was very difficult task but it was dealt with successfully. You and Gurtej Singh Ji have demonstrated courage, fortitude, boldness, skill, ingenuity and management adeptness. IN such situations, one needs lot of stamina, patience and flexibility and you have shown it. We have gone through very tough times and Balwant Singh Gill and myself had been wearing bulletproof jackets for four years and still I am asked by the police to wear during big gatherings and my home is still directly connected with the police through wireless equipment. But we will not relinquish our just principles (which have been learnt from our great Gurus). So I could fully understand verbal and physical threats made against both of you and against your colleagues. This is part of life. Gurus' philosophy and ideals guide and inspire us and we are confident that we will succeed. You need to brace yourself for coming struggles. Pujaris and their political cohorts won't give up easily. They want to keep their fiefdom secure at every cost. We need to remain vigilant of their various stratagems. Congratulations for holding this successful convention. Note-When I write you, it means S. Hardev Singh Shergill and S.Gurtej Singh Ji.

Gurnam Singh Sanghera October-27-2003.

*

Let me congratulate you, Prof. Gurtej Singh and all the organizers for a job well done. We had spent many days in worrying on this side of the ocean and cannot imagine what you being on the front line in the trenches must have gone through. The telephone did not stop ringing yesterday as people were trying to get the news. Real work has started now. These resolutions are to be advanced for implementation. They must not be allowed to gather dust on the shelves. This conference is an event of great historic significance. The movement should gain force to become a hurricane from a mere storm. If I may use the western terminology in commending all of you it is "I take my hat off to you all." We are all very proud of you. Please convey our appreciation to the committee for this tremendous effort and achieving such a success against all odds.

Gurpal Singh Khaira, SSI, Roseville, USA

*

It is nice to hear from you regarding post conference stock taking. It is still a mystery to me why so much opposition to this conference from all quarters. I am sure all hotels, meeting palaces, and community halls in Chandigarh are not owned by SAD supporters. Some must be owned by Congress party supporters or independent minded individuals. How were they able to influence each and every one to deny and cancel bookings for the conference? **Is every body for sale in the great land of our Gurus?** If so the Sikh religion is

already dead in India just like Buddhism. What you see there are **kesadhari Hindus**. My father once observed that Sikhi as enshrined in the Guru Granth Sahib Ji would cease to exist in free India within 50 years. However it will survive outside. I told him that from outside we would not let it happen.

Gurpal Singh Khaira, SSI, USA

*

Well done! Congratulations. Kulbir Singh Thind, California, USA

*

Congratulations on a job well done. Gulbarg Singh Basi, Georgia, USA

*

Congratulations on the successful Conference. Kartar Singh, Malaysia

*

You, organizer of World Sikh Conference, have done excellent job. Wahe guru will help you in future to stand against liars.

Bahadur Singh Dhesi, Nanaimo, B.C., Canada

*

Congratulations on the successful holding of the World Sikh Sammelan. I am happy that the convention adopted the correct approach (definition) of the Sarbat Khalsa.

Jarnail Singh, Ottawa, Canada

*

Congratulations to all participants & organizers. I got your e-mail with your article & resolutions. I read your article & resolutions. You guys did a wonderful job as it was expected. I think this is the start of Sikh revolution. I hope we will bring change by working together. Now we should think to move forward under one organization, it may be Singh Sabha International. I put your article & resolutions in Nov. issue of Sikh Virsa, which we are going to print tomorrow. I will forward this information to other newspapers & magazines.

Harcharan Singh, Sikh Virsa, Calgary, Canada

Why World Sikh Convention?

On 26th October, representatives of the Sikhs from all over the world are organising a 'World Sikh Convention' at Mohali, where dozens of questions related to Akal Takhat Sahib will be discussed. The date of the Convention is quite far off, but the Singh Sahibaan and the SGPC bosses have already started raising a hue and cry that in order to save and defend 'Kala Afghana', his supporters have started violating 'Akal Takhat's Commands' and that "they want to humble Akal Takhat" etc. etc. But what is the truth? We shall have to scan through the pages of history if we want to grasp the whole truth. Our Gurus had liberated the Sikhs from the stranglehold of clergy or Brahmin and had made them the repository of all powers, but a section of Sikh priests associated with the 'Takhats' is once again trying hard to take the Sikhs back to that medieval period when the Brahmin, Purohit and others of this class used to issue 'edicts' and the common man could do nothing but submit to these commands. (Other Granthis who are dedicated to pure Gurmat are not being referred to here.) The Guru raised the Sikhs' heads from the clergy's feet, and bestowed on them the title of Guru Panth and vested them with the power to take all Panthic decisions by themselves. Will the honour and dignity of Akal Takhat go up by granting the right to take Panthic decisions to few Granthis, or will the Akal Takhat's prestige receive a boost by letting this right remain with the Guru Panth (as per Guru's commands)? To answer this very simple, direct and

easy question, we would like you to acquaint yourself with its background first and then unreservedly support the side, which is really struggling to restore Akal Takhat's prestige. Shake off all sluggishness and resolutely oppose those forces, which, after usurping Guru Panth's rights, wish to concentrate all powers in their own hands or in the hands of their political masters. But before you jump to a conclusion, let us have a look at the background of the whole issue.

Why the World Sikh Convention on 26th October?

Before the 'Parkash' or advent of Sikhism, in the world of religion, the command of the pujari, purohit and Brahmin (clergy) was akin to a divine edict for the common man. If these persons issued even a wrong command, the common man had no option but to bow ever to this wrong command. If the priestly class ordained that a class of men consisted of 'Shudras' and was therefore 'untouchable', no man, defiled by a shudra's touch, had the courage even to go near another person, without first taking bath, sprinkling Ganga-water on himself/herself and thereby removing defilement. Similarly, if a poor man's father died, it was incumbent on him to feed the Brahmins and get 'havan' (Hindu ritual) performed, whether or not he had sufficient food for himself and his family, because pujari, purohit, Brahmin (priestly class) had decreed that if he did not do so, the dead person would remain hanging in hell, his soul would continue wandering and the sin would accrue to the son.

Sikhism rejected all such assumptions and put an end to the priestly class, which propagated such canards in the name of religion. It was the priestly class that stood between man and God and they (priests) always misled and looted the simple and innocent people, by telling lies. Sikh religion put an end to this cheating and exploitation. A Sikh doing honest labour, if he so desired, could himself read the scripture, take 'vaaks' (edict for the day) from Sri Guru Granth Sahib and read out 'lavans' (prescribed verses for marriage ceremony) on the occasion of marriage. It was not obligatory on him to depend upon the services of a Granthi for any religious purpose.

Guru Gobind Singh's command

Now let us talk about Sikh religion. At the time of his departure for heavenly abode, Guru Gobind Singh Ji told his Sikhs at Nanded, that after him, whatever command or guidance they wanted, they should take from Guru Granth Sahib because it will be their only Guru. As per tradition, the Sikhs submitted: How will Guru Granth Sahib render advice on secular matters or worldly affairs?

Guru Gobind Singh's reply was: All decisions have to be taken by the Sikhs themselves in the light of Gurbani. None else is to be allowed to take decisions; nor are decisions taken by anyone else to be accepted or obeyed.

It had never happened like that earlier and it was difficult to appreciate how the common man can take all decisions and how he can refuse to obey the command of any 'pujari', or 'purohit' (Brahmin priest) or not let anyone else take decisions about himself. Doubts persisted in the minds of the Sikhs. Guru Sahib told them the practical method by following which they would be able to take all decisions by themselves. At Nanded, under Guru's guidance, the common Sikhs received training in taking their own decisions. Noted scholar Bhai Vir Singh, hailing from the family of Kaura Mal, who had learnt about all the details from his forefathers, has given the following description in his book 'Satwant Kaur':

Manner of adopting a 'Gurmata'

"As we have stated earlier, when a Jathedar reported a problem to the Jathedar of Akal Bunga (Takhat), the latter summoned 'Gurmata'. 'Gurmata' was the name given to Panth's supreme body or organisation. Yes, it was a 'Panthic Ashram' or institution. The method of summoning this gathering was that the Akalis of the Akal Bunga (Takhat) used to invite all the Panthic Jathedars, Sardars (chieftains) Granthis (Sikh priests), noted religious personalities and other important Sikhs. They all presented themselves there. Two Sardars or Jathedars engaged in fighting themselves (as often happened during the time of the Sikh Misals), stopped fighting as soon as they got the summons for the 'Gurmata' and immediately set out for attending it. On their way, or on reaching the Gurudwara, they would not attack each other nor would they resort to revengeful actions. At the appointed hour for the 'Gurmata' all entry points were closed. The congregation was held in the open space. The hukammama was read out after 'Kirtan' (Gurbani singing). 'Karah Parsad' was distributed and all those present there partook of it.

"Irrespective of their previous caste or religion, all Sikhs participating in the 'Gurmata' partook of 'prasad' together. The Akali Jathedar would offer 'ardas' (Sikh prayer). Thereafter, every participating Sikh would stand up and vowed: "I have come into the august presence of the true Guru for the common good of the Sikh Panth. My personal loss or gain or greed will not influence my good sense." After this pledge and 'ardas', the proceedings would start. After everybody had his say, a consensus was evolved, or a decision was reached, which was formally announced by the Akali Jathedar. Thereafter, everybody would disperse. The pious life of the Akalis, their strength of Name recitation and selflessness were such virtues before which every Sikh felt obliged to submit. The Sikh groups with their army and artillery bowed before these roving selfless mendicants. Never did anyone oppose the 'Gurmata'. This 'Gurmata' started for the first time at Chamkaur Sahib. In other words, the first 'Gurmata' was adopted in the hour of peril, and sovereign true Guru himself taught the method of adopting it.

After the mingling of the light of Sri Guru Gobind Singh Ji with the Eternal Light, the first 'Gurmata' was held at Hazur Sahib (Nanded) under the 'Jathedari' (President ship) of Baba Santokh Singh Ji and the last 'Gurmata' was held during the battle of Naushehra under the Jathedari of Maharaja Ranjit Singh and under the supervision of Akali Phula Singh. Thereafter, no 'Gurmata' was held. After the loss of the empire, Panth got so paralysed that it lost its energy. Selfishness and degradation, from which the Satguru had pulled the Sikh Panth, crept in again. Remaining paralysed and inactive for a long time and after losing two vital and essential institutions of Akalis and dhadis (balladeers), Panth revived again under the Singh Sabha movement." (Satwant Kaur, written by Bhai Vir Singh p. 229, 230).

Maharaja Ranjit Singh and 'Sarbat Khalsa'

During his regime, Maharaja Ranjit Singh entertained an apprehension that summoning of the 'Sarbat Khalsa' would mean that his son would not succeed him as ruler and the crown of Sikh Raj would go to a Sikh chosen by the 'Sarbat Khalsa'. He, therefore, started creating hurdles in its path. It was because of him that 'Sarbat Khalsa' could not be held during his time. Later, on the issue of unity, the Maharaja himself made an offer to the rulers of

Phulkian States for holding a 'Sarbat Khalsa'. But the other side (Rulers of the Phulkian States) taunted Maharaja Ranjit Singh by saying: "How have you now thought of holding a 'Sarbat Khalsa', when earlier, you never allowed it to be held?" (Spokesman, April 2001) In this way, Sarbat Khalsa could not be held even when Ranjit Singh himself took the initiative.

Mahant era

During the Mahant era, the priestly class, at the instigation and encouragement of the English rulers, once again started concentrating all powers in their hands and pushing back the Guru Panth. The Sikh Panth always looked down upon these efforts. As a result, Gurudwara Reform movement was launched. No office of 'Jathedar' of Akal Takhat was provided for in the Gurudwara Act, and rightly so, because historically, the Akal Takhat never had a Jathedar and the Guru Panth themselves chose one person as Jathedar from among themselves. He was the Jathedar of the 'Sangat' (congregation) or of the Jatha but not of the Akal Takhat. Baba Gurbakhsh Singh, Akali Phula Singh, Teja Singh Jhabar etc. were known as 'Jathedars' because they were the 'Jathedars' (leaders) of their groups, and not of the Akal Takhat. The ridiculous practice of appointing a Jathedar without a 'Jatha' (group) is the contribution of politicians. Only he can be the Jathedar of Akal Takhat whose writ runs from the Akal Takhat. The writ or edict of Guru Granth Sahib alone runs at Akal Takhat, and not of any individual or group of individuals. Similarly, only the Guru Panth can take all Panthic decisions, and none else (as commanded by Guru Gobind Singh Sahib).

After the enactment of Gurudwara Act

After the enactment of Gurudwara Act, never were the 'Granthi Singhs' (Sikh priests) permitted to take decisions on behalf of the Panth by donning the cloak of 'Singh Sahib'. The 'Dharmik Salahkar Committee' (Religious consultative Committee) used to invite prominent Panthic scholars such as Bhai Jodh Singh, Dr. Ganda Singh historian, S. Amar Singh, Editor 'Shere Punjab', Principal Teja Singh, Giani Sher Singh etc., and after holding free, frank and open discussion, used to adopt the 'mata' (resolution). See below a few instances.

1. Second Meeting: This meeting was held in the Gurudwara of Shahid Sikh Missionary College at 11-30 AM on 25th April 1935. It was attended by the following members:

1. S. B. S. Kahan Singh Ji Nabha

2. Prof. Jodh Singh

3. Prof. Teja Singh

4. Prof. Ganga Singh

5. Jathedar Mohan Singh Ji

The following business was transacted:

(1) Pictures on 'rumalaas' (scarves) used for covering Guru Granth Sahib. (a) The resolution of the earlier meeting concerning Giani Bachan Singh's suggestion along with the views of the SGPC Executive committee were presented and it was decided that the resolution already passed on this subject should be implemented by the Shiromani Committee. If a public controversy starts on this resolution, it will be discussed and deliberated upon later on.

Proceedings of the Ninth Meeting held on 22nd October 1942

2. Gurgaddi and Guru Granth Sahib: In the view of the Dharmik Salahkar Committee (Religious consultative Committee), the principle of 'Gurmat' is that after the ten Guru Sahibaan, Sri Guru Granth Sahib and the Panth in the Guru's attendance are eternally

installed on the Gurgaddi (Guru's seat or throne). But those who, while accepting Gurbani as final, try to establish, with the help of Gurbani itself that a 'Guru' in human form is necessary, the committee does not consider them expelled or excluded from Sikhism. In this context, **Giani Sher Singh Ji got the following opinion recorded:** *According to my belief, after the Ten Guru Sahibaan, Sri Guru Granth Sahib is installed on the 'Gurgaddi' (Guru's throne) and the Panth in attendance to Guru Granth Sahib, that is acting on its teachings and edicts, is the Guru for all purposes. Anyone who reposes faith in a living Guru is a Sikh gone astray. He who reposes faith in any other person in place of Guru Gobind Singh Sahib, and does not accept Guru Granth Sahib as the Guru is a highly misled Sikh.*

From 1920 to 1960

From 1920 to 1960, the 'Five Granthis' (Five Sikh Priests) putting on the garb of 'Singh Sahib', neither issued any 'hukamnama' (edict), nor took any decision on behalf of the Panth. During the personal feud between Master Tara Singh and Sant Fateh Singh, for the first time, Congress Chief Minister Partap Singh Kairon, while trying to settle personal scores, at the instance of Delhi, and under a well-planned conspiracy, got a powerful demand raised that the Akali leaders should be summoned at the Akal Takhat. For the Sikh community vexed and irritated on the issue of fasts, it was difficult to see through this clever game. Nevertheless, the Singh Sahibaan of that time did not take any wrong step because, according to the Panth-approved 'rehat-maryada' (practice and tradition) anyone can appear at the Akal Takhat for seeking pardon and accept 'tankhah' (religious punishment) of his own will.

The Nirnakari affair

In 1978, in the wake of assassination of 13 Sikhs at the hands of the 'pseudo' Nirankaris, a voice rose from the entire Sikh world that all social and marital relations be severed with them (Nirankaris). SGPC President Gurcharan Singh Tohra did not know what was necessary to be done in this regard. He approached S. Kapur Singh. What happened thereafter can be known from an interview (given below) with Jathedar Tohra and SGPC Secretary S. Manjit Singh Calcutta that appeared in the December 2001 issue of the 'Spokesman'.

Question: How far is this assertion of Jathedar Vedanti true that every decision taken by 'Five permanent Jathedars or Singh Sahibaan is 'hukamnama' as per Sikh 'maryada'?

Jathedar Tohra: During my term, when the demand for issuing 'hukamnama' was raised for the first time, I can tell you what was done at that time. After the 1978 Nirankari episode, a forceful demand was raised by the Panth that the Nirankaris should be excommunicated from the Panth. I did not know as to who can issue the 'hukamnama' from the Akal Takhat and excommunicate someone or the procedure that was to be followed; I was also not sure about whether or not it should be issued at all, because the earlier 'hukamnamas' excommunicating individuals from the Panth were issued by the Gurus only. I decided to consult noted scholar Sirdar Kapoor Singh. I went to him. He said, "None can issue the 'hukamnama' straightway. First, the SGPC should summon a representative convention of the Panth which should adopt a 'gurmata' (resolution) to the effect that the Nirankaris should be excommunicated from the Panth". We called a convention immediately. The convention passed a 'gurmata' (resolution). S.

Kapoor Singh said that keeping the resolution in view, the language of the 'hukamnama' should be drafted. He wrote down the language of the 'hukamnama' also on our request. We got it type-written and placed it before the Jathedar of Akal Takhat who put his signatures on it at once and affixed the seal of the Akal Takhat too. The other Jathedars were also sitting there. Jokingly, I asked them to append their signatures too although their signatures were not required. Akal Takhat Jathedar's signatures were enough. Panth's approval had already been obtained. After this, the Singh Sahibaaan started claiming that signatures of all the five Jathedars are necessary. **This is not the correct position.**

Manjit Singh Calcutta: The concept of 'Five Beloved Ones' is totally different and no five Sikhs can be made permanent 'Panj Piaras'. On every occasion, as per requirements of time, the 'Sangat' nominates the 'Panj Piaras'. There is no substance in the assertion that the decision which is signed by five Singh Sahibaaan becomes a 'hukamnama' automatically. Panth's approval is the first condition and Panth's decision can be pronounced by a single Jathedar with his (Akal Takhat Jathedar's) signatures alone.

Jathedar Tohra: This is the true position in Gurmat. The rest of the controversy is no more than hullabaloo.

You have gone through the views of Jathedar Tohra and Manjit Singh Calcutta besides those of Bhai Vir Singh and S. Kapur Singh. The position is absolutely clear that without Guru Panth's prior approval in the form of 'Gurmata' (resolution), far from giving a verdict, our Singh Sahibaaan do not have the authority even to take up an issue. In the word of Jathedar Tohra, "This is the true position in Gurmat' and rest of all is designed to create controversies and disputes only."

Bhai Ranjit Singh

After becoming the Jathedar of Akal Takhat, **Bhai Ranjit Singh** adopted 'the policy of creating controversies and disputes only', and by issuing 'his langar hukamnama', he caused a vertical split in the Panth. When the 'Spokesman' told him very politely that he could not issue 'hukamnamas' in that manner, he responded to this well-meaning advice at a public function in Ludhiana in the following words, "This man (Spokesman's editor) writes that I cannot issue 'hukamnamas'. Well, let someone ask him that if I cannot issue a 'hukamnama', then have I become the Jathedar to dust the 'durees'?" (September 1998). Thereafter, Bhai Ranjit Singh projected another theory: Once a 'hukamnama' (edict) is issued under the signatures of the five Singh Sahibaaan, it cannot be altered and it becomes a 'Divine edict.'" At the expense of a Delhi-based wealthy Sikh, he got one of his letters published in the form of a full-page ad. in the Indian Express and used the expression 'my hukamnama' in it. So Bhai Ranjit Singh, in order to establish his own supremacy at the Akal Takhat, destroyed the very concept of the Guru Panth and also dispensed with the need to say 'Akal Takhat's edict' and described one such edict as 'my hukamnama' in the above ad.

On assuming the 'Jathedari' of the Akal Takhat, **Giani Puran Singh**, by excommunicating his fellow Jathedars and the SGPC President from the Sikh Panth, not only made a mockery of the Akal Takhat, but went a step further by issuing his 'hukamnamas' from the RSS headquarters at Guna in Madhya Pradesh, and took another step towards throwing the glorious name of the Akal Takhat in an abyss of ignominy. In this manner, he not only disregarded the Akal

Takhat as well as the Guru Panth but his fellow 'Singh Sahibaaan' too. Picking up four persons from Guna, he issued hukamnamas in the name of the Panth and faxed them to the concerned persons and newspapers.

Then came Giani Joginder Singh Vedanti. Immediately on assuming his office, he too proclaimed that once a 'hukamnama' was issued under the signatures of 'Five Granthis' (priests), none could alter it. But at the same time, by using 'ifs' and 'buts' in the manner of the ancient Brahmins, he saved the SGPC President and his fellow 'Granthis' by revoking Giani Puran Singh's 'hukamnamas'. Just as Bhai Ranjit Singh had unjustly and wrongly baled out his leader, Jathedar Gurcharan Singh Tohra, in the Nirankari Bhawan case, exactly in the same manner, Giani Joginder Singh Vedanti exonerated the Panthic leaders who were guilty of getting anti-Gurmat ceremonies like 'havans' (Hindu rituals) and 'Ramayana Paths' (readings of the Ramayana) performed. Even those who were found entertaining some doubts earlier, were convinced that by bestowing the right to take decisions on the 'Granthis', the Akal Takhat doctrine can only be trampled under feet and the Sikh honour mingled with the dust. In Sikh history, the abovementioned three 'Jathedars' were the first to start the practice of issuing 'hukamnamas' by keeping themselves over and above the Guru Panth, and all the three have made a mockery of the Akal Takhat. It has become very clear to the intelligent Sikhs that it was not without reason that the Guru did not vest any powers in the clergy and very sagaciously bestowed all powers on the Guru Panth.

RSS support

The Badal-BJP alliance encouraged the RSS to infiltrate into Panthic ranks, to directly interfere in Sikh religion and to impose its ideology upon the Sikhs. On the occasion of Khalsa Panth's birth tercentenary, from out of the 100 crore central grant, fifty crore was given to the RSS. Everybody in Punjab knows how the RSS used this money for its anti-Sikhi campaign. This too was a great desire of the RSS that the 'Dasam Granth' should be given a status equal to that of Sri Guru Granth Sahib. Besides, the RSS wanted that the clergy or the Singh Sahibaaan should be granted all those powers, which the Guru had conferred on the 'Sangat' that is, the Guru-Panth. Why does the RSS want all this? Because it knows that once the 'Singh Sahibaaan' acquire the rights and powers of the Guru Panth, it will be very easy to take steps to get declared from the Akal Takhat, through the clergy, that Sikhism is a branch of Hinduism. They have already tested the bone marrow of our Granthis. Besides making Giani Puran Singh issue 'hukamnamas' from Guna, the RSS has also made him say that 'the Sikhs are the progeny of Luv and Kush'. It should be kept in mind that Giani Puran Singh never said these words before he became the Jathedar of Akal Takhat and hasn't repeated the same after losing this office either. By making Giani Joginder Singh Vedanti recommend the re-introduction of Gurbilas Patshahi 6's explication and narration in Gurudwaras and offer this blasphemous book as a gift to the Panth, the RSS has achieved great success in publicising that Sikhism was the outcome of boons granted by Hindu gods and goddesses. RSS people believe that, in the coming times, they will be able to persuade the Jathedars and Singh Sahibaaan to make pronouncements as can prove to be even more lethal to the Panth than the pronouncements and actions of the 'Jathedars' of yesteryears. This fear haunts the Sikhs. **It is as a result of the RSS interference that, for the first time, Granthis of Takhat Sri**

Patna Sahib and Takhat Hazoor Sahib have sat together at Amritsar. The RSS people often make use of the Minorities Commission Chairman S. Tarlochan Singh for this purpose. Granthis or Jathedars of the two Sikh Takhts outside Punjab do not abide by any **Bhai Ranjit Singh** Panthic decision, including the Panth-approved Sikh 'rehat maryada' and do 'parkash' of 'Dasam Granth' alongside Sri Guru Granth Sahib.

Why World Sikh Convention?

After having familiarised yourself with the background, it will now be easy for you to appreciate as to why World Sikh Convention is being held at Chandigarh.

1. First thing that needs to be clarified is that, as per Sikh doctrine, Sikh tradition and Guru's command, no Panthic decision (whether it is taken at the Akal Takhat or at any other place) can be taken without Guru Panth's prior approval in the form of 'Gurmata' (resolution) and if it is taken, it will be invalid.

2. Secondly, every Takhat Jathedar, Granthi Singh or Singh Sahib (Sikh priest) can act or function only under the Panth-approved 'maryada' (practice or tradition) and none can claim to have a separate 'maryada' of his own. Only by functioning within the parameters of the 'rehat maryada' approved by the Guru-Panth in 1936, can the Singh Sahibaan take any decision. But once they cross the line, it will not be possible to call it 'Akal Takhat's decision', and will be regarded as Granthi Singhs' self-willed or anti-Gurmat decision.

In short, this means that there cannot be any Sikh personage above Guru Granth Sahib and the Guru Panth; nor is anyone entitled to make such a claim. This is the arrangement which was sanctioned by Guru Gobind Singh himself and every Sikh can feel proud of it, because it enables the Sikhs to stand upright before the world while the course adopted by the Singh Sahibaan projects Sikhism as a religion of the middle ages, and is causing great humiliation to the Sikhs. Sikhism is the youngest and most modern religion of the world, but our so-called Singh Sahibaan wish to foist on it the system or arrangement which has been given up now even by the votaries of clergy-dominated religions. If the views of the present Singh Sahibaan are accepted, Sikhism will become a religion of bygone days. It is to prevent this eventuality that representatives of the Sikhs from all over the world will take part in the World Sikh Convention and discuss the very serious issues mentioned above. Here it will be pertinent to point out that in the 400 years long history of the Sikhs, no Sikh scholar has ever written that the decision or verdict of 'Five Granthis' (Sikh priests) automatically becomes 'the decision of the Akal Takhat' and Guru Panth's approval is not required for it. **The real question before the Panth is: According to Sikh tenets, who is greater — the Guru Panth or the 'Five Granthi Singhs'?**

About Kala Afghana

Whenever a Sikh (particularly when he is engaged in propagating Guru's message in the world) is awarded any punishment, it becomes obligatory upon the other Sikhs to think about him and see whether he has been punished wrongly or rightly. Whether that Sikh who has been punished is Devinder Pal Singh Bhullar or Gurbakhsh Singh Kala Afghana, it is quite natural for the other Sikhs to think about him. A large number of Sikhs believe that injustice has been done to S. Kala Afghana and he has been ex-communicated from

the Panth so as to settle personal scores, even though our Singh Sahibaan had no right or authority to do so (Gurmat does not permit excommunication.) Secondly, if he was to be awarded any punishment at all, prior approval of the Guru Panth was necessary and some method or system of dispensing natural justice ought to have been followed, which hasn't been done. However, in our opinion, if the Guru Panth really feels that Kala Afghana has done something wrong and at the Panth's asking, he is not ready to mend the matters at all, then the Panth may impose heaviest punishment on him and every Sikh will bow to the Akal Takhat's decision taken on the basis of Panth's 'Gurmata' (resolution), but when five Granthi Singhs start taking decisions by themselves in order to settle personal scores, the Sikhs have the right to raise their voice against the injustice done to Sardar Kala Afghana and other Sikhs. These two issues will be discussed at the World Sikh Convention and the issue of 'Gurbilas Patshahi 6' will also be considered, but these issues won't be made the central point of the Convention. The thrust of the Convention will remain focused on those two doctrinal questions which have been mentioned above and without which the very shape and content of Sikhism will change and the Guru-bestowed doctrine will mingle with the dust.

ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਮੋਹਾਲੀ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

26-10-2003

ਅੱਠ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ (1995 ਵਿੱਚ) ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਬੜਾ ਧੋਖਾ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਪਾਸੋਂ ਖੁੱਦ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਜੱਥੇਦਾਰ ਨੇ ਸੁਣੀ-ਅਣਸੁਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਕੈਲਿਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਕਚੈਹਰੀ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਕਰਕੇ Roseville, Ca. ਦੇ ਡੇਰੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਖੌਤੀ ਨਾਨਕਸਰੀਏ ਠੱਗ ਸੰਤ ਨੂੰ ਭਜਾ ਕੇ ਉਸਦੇ ਠਾਠ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਤਜਰਬੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਬਾਰੇ ਨਫ਼ਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਇਹ ਨਫ਼ਰਤ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਕੁ ਹਫ਼ਤੇ ਹੀ ਰਹੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁ ਤਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੋ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਈ। ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮਿਸਾਲ ਹੋਰ ਕਿੱਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿੱਥੇ 13 ਤੇ 15 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜੁਝ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ 7 ਤੇ 9 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਮਾਂ, ਬਾਪ, ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਛੱਡਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੌਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਣ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਬਹੁਤ ਗੌਰਵਮਈ ਵਿਰਸਾ ਹੈ। ਮਨ ਨੂੰ ਚੋਟ ਲੱਗੀ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਮਾੜੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਆਗੂ ਹੀ ਮਾੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਮਾੜੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

43 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਮੈਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗਏ ਨੂੰ। ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਹੜਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਮਿਲ ਗਈ। ਜੱਥੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਲੀਡਰਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਵੰਡੀ "ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼"। ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਸਿੱਖ ਲੱਭਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਸੰਨ 2000 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ "**Singh Sabha International**", ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਹਾਲਾਤ ਪੰਥ ਦੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਸੀ, ਉਹੀ ਅੱਜ ਹੈ। ਜੇਹੜਾ ਕੰਮ ਪੁੱ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਿ. ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ (**Intellectuals**) ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਕ (**Reformers**) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (**SGPC**) ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦੱਲ (**SAD**) ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਗਏ ਓਹੀ ਕੰਮ ਅੱਗੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸਮਝੀ। 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਅਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ। 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ

ਮਹੰਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ। ਪਰ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਤਾ ਹੁਣ ਆਪ ਹੀ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਾਂਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਲੋੜ ਹੈ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ **SGPC** ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ। ਕੇਵਲ ਇਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਤੋਂ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ।

ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ (**Singh Sabha International**) ਲੈਹਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਾਨਫਰੰਸ 2001 ਵਿੱਚ Roseville, California ਹੋਈ। 2002 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅੱਗਸਤ 2003 ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਖਾਲਫਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੇਹੜੀਆਂ ਅੱਜ ਆਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਮੁਖਾਲਫਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਸੰਸਥਾ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਇਕ ਡਾਂਗ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਨਾਹਰਿਆਂ ਵਿੱਚ “ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਆਈ ਅਵਾਜ਼ ਫਲਾਨਾ ਫਲਾਨਾ ਮੁਰਦਾਬਾਦ ਤੇ ਕੁੱਤਾ” ਕਹਿ ਕੇ ਭੰਡਿਆ ਗਿਆ।

20 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅੰਤਰਵਾਦੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਨੂੰ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਹੀ ਅਮਰੀਕਨ ਸਟੇਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਲੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ (**International terrorism**) ਬਾਰੇ 7 ਮਿੰਟ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਟੇਪ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੂਨ 6, 1984 ਦੀ ਮਸਾਲ ਦੇ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਹੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ (**Terrorist**) ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 9/11, 2001 ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦੀ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ President Bush ਨਾਲ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਈ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਡਾ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨੇ ਅਮਰੀਕਨ ਕਾਂਗਰਸ (**US Congress**) ਵਿੱਚ ਇਸੀ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਵਾਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਅਮਰੀਕਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ (**Congressional Record**) ਬਣਾ ਕੇ, ਤਿੰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਸਟੇਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਵਾ ਕੇ, ਇਸ ਟੇਪ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਨਿਸਟਰ ਨੇ ਜਾਂ ਐਮਬੈਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀ (**Embassy staff**) ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ। ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਨਹੀਂ?

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੁਰਦਾਬਾਦ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੁੱਤਾ ਕਹਿ ਕੇ ਨਾਹਰੇ ਲਾਏ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਵਾਦੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹੀ ਲੋਕੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬਾਰੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਆਂਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੌਂਸਲਾ ਕਿਥੋਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ?

21 ਅਕਤੂਬਰ 2003 ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਖ਼ਬਰ ਛਪੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ SGPC ਵਲੋਂ 21 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 21 ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਚੋਂ ਐਸੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕੋਈ ਭੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਂ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਐਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਨਿਜੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ ਮੈਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਬਾਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਿਆ, ਸਾਡੀ ਸਿੱਖੀ ਪੁਨਰਜਾਗ੍ਰਤੀ ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਾਣ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਬਾਕੀ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਵਾਂਗ ਇਸ ਲੈਹਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਥਾਪਤ ਧਿਰ (Establishment) ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ ਸੀ ਉਹ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪ ਸਾਰੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਉਹ ਲੈਹਰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਣ ਰਹੇ ਹੋ ਜਿਸ ਦੀ ਮਸਾਲ 16ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਯੋਰਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਇਹ ਜਾਣਕੇ ਕਿ

16ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਰੋਮ ਔਰ 20ਵੀਂ ਅਤੇ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਮਿਸਾਲ ਕੀ ਸੀ? ਆਓ ਆਪਾਂ ਸਾਂਝ ਪਾਈਏ:

ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਥਰ ਦਾ ਜਨਮ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 14 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੌਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ 7 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋਈ। ਪਿਤਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬੇਟਾ M.A. ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਕੀਲ ਬਣੇ ਪਰ ਬੇਟਾ ਬਣ ਗਿਆ ਪਾਦਰੀ। 27 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁਖ ਅਸਥਾਨ 'ਰੋਮ' ਪੁੱਜਾ ਜਿਥੇ ਉਸਨੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰੱਜ ਕੇ ਭਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇਖਿਆ। ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੁਨਾਹ ਬਖਸ਼ੇ ਜਾਂਦੇ ਦੇਖੇ। ਮਾਇਆ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਕ ਔਹਦੇ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਦੇਖੇ। ਜਰਮਨੀ ਵਾਪਿਸ ਆ ਕੇ ਅਸਲੀ ਇਸਾਈਅਤ (**Christianity**) ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਅਤੇ 34 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇਸਾਈਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀ, ਪੋਪ, 'ਤੇ 95 ਫਤਵੇ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਪੋਪ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਮੰਗੇ। ਪੋਪ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਰੋਮ ਬਲਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੋਪ ਪਾਸੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ, ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੋਪ ਨੇ ਉਸ ਤੇ 41 ਫਤਵੇ ਲਾ ਕੇ ਭੇਜੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਗਿਣਤੀ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਪੋਪ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਤਨਖਾਹੀਆਂ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ Protestant ਧਰਮ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਇਸਾਈ ਕੌਮ ਦੇ ਫਾੜ ਹੋਈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕੈਥੋਲਿਕ ਚਰਚ ਤੇ ਬੇਸੁਮਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰੋਟੈਸਟੈਂਟ ਚਰਚ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜੇ ਕੁਝ ਯੋਰਪ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਤੋਂ 500 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਗੁਰੂ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹੀ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨ ਹੋਵੇ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਇਕ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਨਿਆਰਾ ਪੰਥ ਚਲਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚਲੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ, ਪਰਵਾਰ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੱਟ ਵੀ ਮਾਰੀ ਪਰ ਗ਼ਲਤ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਚਤਾਵਨੀ ਦੇ ਕੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਪਰੰਪਰਾ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ 500 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਸ ਪਰੰਪਰਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਲਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਇਸ ਪੰਥ ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਨਿਆਂ ਕੁ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਲਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਚਾਈ ਤੇ ਖਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ: “**ਰਾਜੇ ਸ਼ੀਹ ਮੁਕਦਮ ਕੁੱਤੇ**”। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਹ ਉਚਾਰਣ ਅੱਜ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪ ਸਭ ਸਿਆਣੇ ਹੋ, ਤਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਰਾਜੇ ਕੌਣ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਤੇ ਕੌਣ ਹਨ। **ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਮੱਤ ਸੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤ ਮੁਤਾਬਕ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੁਧਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।**

ਅੱਜ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ:

25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1935 ਨੂੰ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਕ ਇਹ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ “ਯੂਰਪ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ, ਐਸੀ ਥਾਈਂ ਜੇ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉੱਚੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕਰਕੇ ਜੇ ਹੇਠਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਬੈਠਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹਰਜ ਨਹੀਂ”।

1997 ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਹਾਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

1935 ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ:

1. ਸ. ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ
2. ਪ੍ਰੋ. ਜੋਧ ਸਿੰਘ
3. ਪ੍ਰੋ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ

4. ਪ੍ਰੋ. ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ
5. ਜੱਬੇਦਾਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

ਸੰਗਤਾਂ ਆਪ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦਾ 1997 ਵਾਲੇ ਜੱਬੇਦਾਰ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ (comparison) ਕਰ ਲੈਣ। ਇਸੇ ਜੱਬੇਦਾਰ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਹੀ ਸੂਬੇ **British Columbia** ਦੇ ਸੱਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਈਏ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਕਦੇ ਵੀ ਰੱਦ (Void) ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਲੇਕਿਨ ਉਹ ਆਪ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੱਬੇਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀ **SGPC** ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਅੱਠ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਈਏ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਜੱਬੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਇਸ ਵਕਤ ਵਾਲੇ ਜੱਬੇਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਜੱਬੇਦਾਰ (**Predecessor**) ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਜਦ ਉਸਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਹਾਨਾ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਕੈਨੇਡਾ ਹੀ ਇਕ ਮੁਲਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਫੇਡਰਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਮਨਿਸਟਰ ਅਤੇ ਐਮ.ਪੀ. ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦਾ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਤਨਖਾਈਏ ਪਿੱਛਲੇ ਤਿੰਨ ਜੱਬੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕਰਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਇਸ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਧੱਰਤੀ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ, (B.C.) ਦੇ ਹੀ ਬਸਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸੱਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੱਬੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਉੱਪਰ ਡੱਟ ਕੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:- 1) ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, 2) ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, 3) ਸਵਰਗਵਾਸੀ . ਸ. ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ, 4) ਗਿ. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, 5) ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, 6) ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, 7) ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾਅਫਗਾਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ B.C. ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣ ਕੇ ਜੱਬੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

37 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ North American Gurdwara Parbandhak Committee ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸੁਝਾਵ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਗੋਚਰੇ ਭੇਜੇ ਹਨ:

1. ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੱਖਤਾਂ ਦੇ ਜੱਬੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪੱਦਵੀ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਆਦਿ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
2. ਛੇਕਣ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਸਦਾ ਲਈ ਖਤਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਗ਼ਲਤ ਹੈ।
3. ਹੁਣ ਤੀਕ ਅਖੌਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਛੇਕੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਖੌਤੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲਏ ਜਾਣ।

ਇਤਨੇ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਵਕਤ ਕੱਢ ਕੇ, ਸਿੱਖ ਪੰਥ-ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਡਰਾਵਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ, ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਚੱਲਕੇ ਆਏ ਹੋ। ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਸੰਭਾਲੋ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (SGPC) ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (SAD) ਨੂੰ ਮੁੜ ਉੱਚ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਬਣਾਓ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥
 ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੇਰਗਿਲ, ਸਕੱਤਰ-ਜਨਰਲ, ਸਿੰਘ ਸੱਭਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ
 Roseville, California, USA

ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ
 ਅਕਤੂਬਰ, 26, 2003

ਮਤਾ ਨੰ. 1

ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਚਉਰ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੁਰਿਆਈ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਨੂੰ

ਹੱਤਪਣ ਲਈ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਜੈਨ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਰਚੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਘਿਨਾਉਣੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਮੰਦ ਭਾਵਨਾ ਅਧੀਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਸ਼ਰੀਕ ਪ੍ਰਚਾਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨ ਕਰਨ। ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ, ਦੱਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਜੋਤ ਕੇਵਲ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਹੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦਾ ਗੁਰੂ ਥਾਪਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਤੁਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਨਣਾ।

ਸੰਮੇਲਨ, ਪਟਨੇ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਈ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 'ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ' ਨੂੰ "ਸੰਪੂਰਣ ਗੁਰੂ" ਗਰਦਾਨ ਕੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ, ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹੁਕਮ ਅਦੁਲੀ ਕਰਨ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਰੁਧ ਸਾਜ਼ਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਗੁੰਮਨਾਮ ਲੇਖਕ ਦੀ ਗੁਰੂ-ਨਿੰਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪੁਸਤਕ "ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾ.ਛੇਵੀਂ" ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੁਰਮਤ ਵਿਰੋਧੀ ਲਿੱਖੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਹੇਠੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗ ਸੁਧਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਥ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਮੇਲਨ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਤਖ਼ਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰੇ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਤੁੱਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੁਕਰਮ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ।

ਸੰਮੇਲਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਆਉਂਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰ-ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਮੇਤ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ, ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਡੇਰਿਆਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਰਯਾਦਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਣ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਤਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮਤਾ ਨੰ. 2

ਅੱਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਰਮ ਪਾਵਨ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨਿਰੂਪਣ ਇਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ:

ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੇ ਏਸ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਹੋਂਦ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਅਤੇ ਜਲੌਅ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇਕ ਮਕਸੱਦ ਏਸ ਪ੍ਰਤੱਥ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨਾ ਮਾਤਰ ਹੈ। ਏਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮਕਸਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਗੁਰਮਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਹੀ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਜੇਹੇ ਗੁਰਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਦਾ ਤੋਂ ਹੀ ਪੰਥ ਦਾ ਨੇਮ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਮਾਤਰ ਵੱਲੋਂ ਥਾਪੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਹਿਮੋਕਰਮ ਉੱਤੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ, ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਨਿਕਾਰਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖ ਕੇ ਵਰਤਣ/ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਹ ਸੰਮੇਲਨ ਭਰਪੂਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਕਲਪ, ਇਸ ਦੇ ਸਰਬਰਾਹ ਜਾਂ ਮੁਖ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਏਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰਣਾ ਸਮੁੱਚਾ ਪੰਥ, ਪੰਥਕ ਰੀਤ ਮੁਤਾਬਕ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਕਰੇ।

ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੀ ਅਜੇਹੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ। ਅਜੇਹੀ ਇੱਕਤਰਤਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਾਰੇ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਤੇ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕਣ ਦੇ ਅਹਕਾਮ ਮੁੱਢੋਂ ਪੰਥਕ ਜੁਗਤ ਵਿਰੁਧ ਜਾਣ ਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਗੁਰਮਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪਿਰਤ ਪਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁਹਰ ਹੇਠ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਗੁਰਮਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਏ।

ਮਤਾ ਨੰ. 3

ਇਹ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਅਜੇਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ, ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੀਆਂ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੀ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਯੋਗ ਹਨ।

ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਗੁਰਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਣ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਚੁੱਣੇ ਹੋਏ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮੁਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵੀ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਯੋਗ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰੂਪਣ ਵੀ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਹੀ ਕਰੇਗਾ।

ਮਤਾ ਨੰ. 4

ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ 26 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਗਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਪ੍ਰਾਂਤ ਤੋਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਸਿੱਖ-ਸਿੱਖਣੀਆਂ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ, ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਓਟ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਉੱਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦਾ ਜੋ ਮੁਲੰਮਾ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਸੁਭ ਕਾਰਜ ਮੁੜ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜੋ 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉੱਤੇ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗਲਬਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਧਵਾਟੇ ਰੁਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਿੱਖਾਂ ਸਿੱਖਣੀਆਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਵੇਲੇ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਠੀਕ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅੱਜ ਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦਾ ਜੁਲਾ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਲਾਹੁਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿੰਦੇ ਲੇਖਕ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗਾਨਾ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ ਲੜੀ 'ਬਿਪਰਨ ਕੀ ਰੀਤ ਤੋਂ ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ' ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਫੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ 'ਚੋਂ ਛੇਕਣ ਦਾ ਠੀਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ, ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਬਾਨੀ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 1887 ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਨੇ ਛੇਕਣ ਦਾ ਮੰਦ-ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ 1995 ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁਕਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਜਿਥੇ ਇਹ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸ: ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗਾਨਾ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ 10 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪੰਥ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰਚੇ 'ਸਪੋਕਸਮੈਨ' ਵਿਰੁਧ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਸ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਉੱਤੇ ਸੱਦਣ ਸਬੰਧੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਦੀ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਸਪੋਕਸਮੈਨ' ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੇ ਜੁਲੇ ਹੇਠੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਬੁਲਾਰਾ ਬਣ ਕੇ, ਪੰਥ ਉੱਤੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ

ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਵਿਖਾਈ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਚਿਤ ਕੇ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਬੱਲੇ ਲਗੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 'ਸਪੋਕਸਮੈਨ' ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੀ ਹੋਈ, ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਸਪੋਕਸਮੈਨ' ਵਲੋਂ ਪੰਥ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਾਰਾ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਰਚੇ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁਧ ਇਸ ਨਾਲ ਡੱਟ ਕੇ ਖੜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਜੁਝਣ ਵਾਲੇ ਸੇਵਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਦੇ ਹੈਕਤਵਾਦੀ ਰਵਈਏ ਦੀ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਗਿ. ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤੌਰ ਤੇ 1977 ਵਿੱਚ ਛੇਕਿਆ ਗਿਆ; ਸ: ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਫ ਸਿਖਿਜ਼ਮ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ; ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਖਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਨਿਹੱਥੇ ਤੇ ਪੁਰਅਮਨ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਡਾ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (ਮੈਂਬਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ) ਦੀ ਬਾਹ ਮਰੋਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਬਾਰੇ 1997 ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਛੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ (ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਸਵ. ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ, ਗਿ. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ) ਨੂੰ ਛੇਕਿਆ ਗਿਆ।

ਮਤਾ ਨੰ.5

ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਗਮ ਜੋ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 2003 ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਜੁੜ ਕੇ, ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭਵਿੱਖੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਂ ਦੀ ਜੋ ਪੰਥਕ ਪਾਰਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੰਥਕ ਖ਼ਾਸਾ, ਪੰਥ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ, ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਉੱਤੇ ਜੁੜ ਕੇ, ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਉੱਤੇ ਜੁੜੀ ਪੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ 'ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਰਟੀ' ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਬਜਿੰਦ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਨਾਂ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਕ, ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੰਥਕ ਖ਼ਾਸੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰ ਕੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪੰਥਕ ਖ਼ਾਸਾ ਕਾਇਮ ਰਖਣਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬੇਸ਼ਕ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਵਖਰੇ ਨਾਂ ਵਾਲੀ 'ਸੈਕੁਲਰ' ਪਾਰਟੀ ਬਣਾ ਲੈਣ ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਜੁੜ ਕੇ, ਪੰਥ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਪੰਥਕ ਖ਼ਾਸੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣਾ ਵੀ ਪੰਥ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਮਤਾ ਨੰ.6

ਅੱਜ 26 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਹੋਕਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਜਾਨ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਤੁਰਤ ਉਪਲਾਏ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਮਹੰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਵੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਖ਼ਰਾਬੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਚੌਠਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਸ਼ਾਲ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਰੁਕ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਨੂੰ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਬੇਦਖ਼ਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਤਕ ਚੌਠਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਚੁਣਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਲਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੇਵਲ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ, ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਗੁਰਦਵਾਰਾ

ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ।

ਮਤਾ ਨੰ. 7

ਸੰਮੇਲਨ ਫਾਸੀਵਾਦੀ ਜਮਾਤ ਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀਆ ਸਵੈਮ ਸੇਵਕ ਸੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਥੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਤੀਰੇ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਲੱਖਣ ਸਿੱਖ ਹੋਂਦ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਸਿੱਖ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਝੂਠ ਤਿਆਗ ਦੇਣ। ਜਿੱਥੇ ਕੌਮੀ ਸੱਦਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੇਗੀ, ਉੱਥੇ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਗਾ, ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫੇਰ ਅਸਥਿਰਤਾ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਗ੍ਰੰਥ, ਗਿ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ, ਵਿਚੋਂ ਵੰਨਗੀ ਮਾਤਰ ਕੁਝ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ

(ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਤ ਗ੍ਰੰਥ 'ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ' ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਭੰਨਦਿਆਂ ਇਹ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਣ ਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਉਪਰ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।)

(1) ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਜਨਮ ਕਿ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਦੀ ਅਣਖ ਦਾ ਭੋਗ ?

ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੈ :- “ਮਾਨੁਖ ਕੀ ਟੇਕ ਬ੍ਰਿਥੀ ਸਭ ਜਾਨੁ॥ ਦੇਵਨ ਕਉ ਏਕੈ ਭਗਵਾਨ॥(ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ, ਪੰ.281)” ਪਰ ਅਸਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਬਚਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਿਲ (ਮਾਤਾ) ਗੰਗਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਮੰਨ ਲਿਆ। ਅਖੇ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਰਾਪ ਲੈ ਆਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਸਮਝਾਉਣ 'ਤੇ ਜਦ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਆਟਾ ਪੀਸ ਕੇ, ਮਿੱਸੇ ਪਰਸਾਦੇ, ਲੱਸੀ, ਮੱਖਣ ਅਤੇ ਗੰਢੇ ਲੈ ਕੇ ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰਾਂ ਮੀਲ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ (ਪਗ ਉਪੋਤਾਣਾ, ਆਪਣਾ ਕੀਆ ਕਮਾਣਾ॥ (ਪੰ. 467))(ਉਪੋਤਾਣਾ=ਜੁਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ) ਗੁਰੂ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ? ਪੈਦਲ ਤੁਰਦੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ, ਇਹ ਵਰ ਦਿੱਤਾ (ੳ) ਬੜਾ ਬਲੀ ਪੁੱਤਰ ਜੰਮੇਗਾ, ਨਾਮ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਕਿਰਪਨਾਂ ਪਾਵੇਗਾ, ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਬਣਾਏਗਾ, ਮਲੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਭਾਰ ਹੌਲਾ ਕਰੇਗਾ॥(ਅ) ਵਰ ਦੇਣ ਦੀ ਢਿੱਲ ਸੀ ਕਿ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਉਦਰ ਵਿਚ ਪਵਨ ਦੇਵਤਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਿਆ, ਪੇਟ ਫੁਲ ਗਿਆ। ਬੀੜ ਤੋਂ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਕੇ ਜਦ ਮਾਤਾ ਜੀ ਘਰ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਗਰਭਵਤੀ ਵੇਖ ਕੇ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਧਨ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗੁਰੀਬੀ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ।ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਬਿੰਦੀ ਸੰਤਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। 'ਜੈਸੇ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਬਿਨੁ ਬਾਲੁ ਨ ਹੋਈ'॥(ਪੰ.872) ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂਬਾਣੀ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਈ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਖੰਡਨਾਂਭਾਵ ਲਿਖਾਰੀ ਲਲਕਾਰ ਕੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਖੀ ਬਣੇ ਫਿਰਦੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਤਨੀ (ਬਾਹਰੇ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਕੇ ਆਈ ਤਾਂ ਸੋਗ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਗੋਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ?) (ਕੁੰਡਲੀਆਂ 145, ਅਧਿਆਇ 1)॥

(2) ਜ਼ਹਿਰ ਰਲਿਆ ਦਹੀਂ ਖੁਆਉਣ ਦਾ ਯਤਨ।

ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਦਾ ਭੇਜਿਆ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਕੋਠੇ ਤੇ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਜ਼ਹਿਰ ਰਲਿਆ ਦਹੀਂ ਖੁਆਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਸਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੀ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਸੁਣ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਮੰਗਵਾ ਲਏ।ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਦਹੀਂ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣਾ ਚਾਹਿਆ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਘਰ ਦੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ “ਉਏ ਪਿਸਤਿਆ” “ਹੁਕਮ ਕਰੋ ਜੀ “ ਆਹ ਦਹੀਂ ਤਾਂ ਖਾਈ! “ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਖਾਵਾਂ ਜੀ ?” ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਨਹੀਂ ਖਾ ਰਿਹਾ। “ਉਹ ਤਾਂ ਸਿਆਣੇ ਹਨ, ਜ਼ਹਿਰ ਵਾਲਾ ਦਹੀਂ ਕਿਉਂ ਖਾਣ?” “ਚੱਲ ਤੂੰ ਹੀ ਖਾ ਲੈ” “ ਮੈਂ ਮਰ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਚਰਨਾਂ ਤੋਂ ਵਿਛੜਨਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ” “ ਤੂੰ ਚੱਲ ਮੈਂ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।ਭਾਵ:-“ਹੇ ਮੂਰਖ ਸਿੱਖੇ (ੳ) ਕੁੱਤੇ ਅਤੇ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦਹੀਂ ਵਿਚ

ਜ਼ਹਿਰ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਚਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਜਾਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਤਸੱਲੀ ਨਾ ਸੀ ਹੋਰ ਰਹੀ ? (ਅ) ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ? ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਅਜੇਹਾ ਕਈ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਪਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਸਮੇਤ ਢਾਈ ਕਰੋੜ ਸਿੱਖਿਆ ਵਾਲਿਆਂ ਸਾਡੇ ਮਿਥੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨਿਆਂ ਕੁ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ? ਇਸ ਦਾਸਰੇ ਦਾ ਸਾਬ ਵੀ ਗਿਣੇ ਮਿਥੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਹੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

(3) ਬੀਬੀ ਕੌਲਾਂ ਦੇ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼:-

ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾ ਕੇ, ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਤਾਜਦਾਰ ਜਹਾਂਗੀਰ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੁਕਵੀ ਥਾਵੇਂ ਕਰਾ ਗਿਆ। ਕਾਬਲੋਂ ਆਏ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਲਈ ਰੋਮ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬੜਾ ਵਧੀਆ ਘੋੜਾ ਖ਼ਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਨੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ “ਜੇ ਸਾਡਾ ਹੋਏਗਾ ਤਾਂ ਆਪੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਜਾਵੇਗਾ”। ਉਧਰ ਘੋੜੇ ਨੇ ਦਾਣਾ ਪਾਣੀ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਲੱਤੋਂ ਲੰਗਤਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਨੇ ਨਿਕੰਮਾ ਘੋੜਾ ਕਾਫ਼ੀ ਰੁਸਤਮ ਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣੇ ਕਰਕੇ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਘੋੜਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੱਥ ਲੱਗਦਿਆਂ ਹੀ ਘੋੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਨਵਾਂ ਨਰੋਆ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕਈਆਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਉਸੇ ਥਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲਾ ਰਹੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ, ਐਨ ਘੋੜਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਬਾਰੀ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਚੰਦ ਨਾਲੋਂ ਹਸੀਨ ਕਾਫ਼ੀ ਦੀ ਲੜਕੀ ਕੌਲਾਂ ਜੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ 'ਤੇ (ਸੰਪਾਦਕ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਖਿਆ “ਤੈਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾ ਰਹੀ ਸੰਗਤਿ ਦਾ ਮਨ ਗੁਮਰਾਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈ” ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਂਦੀ ਸੰਗਤ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਡੋਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਗੁਰੂ-ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ? “ ਗੁਰ ਦਰਸੁ ਪਾਇਆ ਅਗਿਆਨੁ ਗਵਾਇਆ ਅੰਤਰ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਗਾਸੀ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੁਖ ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਿਨਸੇ ਹਰ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭੂ ਅਥਿਨਾਸੀ” (ਪੰ.1116)॥

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਕਾਫ਼ੀ ਘੋੜੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨ ਹੋਰ ਅਟਕਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਦੋ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਮਗਰੋਂ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਕਾਫ਼ੀ ਫੇਰ ਆਇਆ। ਹੁਣ ਤਕਰਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਕਾਫ਼ੀ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, ਉਹ ਜਵਾਈਆਂ ਵਾਂਗ ਵੀ ਪੈਸੇ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨ ਠਹਿਰ ਜਾ ਵੇਖ ਲਵੀਂ ਜਵਾਈ ਕੌਣ ਬਣਦਾ ਹੈ ? (ਅਧਿਆਇ 8 ਚੌਪਈ 990)॥(ਲਿਖਾਰੀ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਨਾਮਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਣਖੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਇਹ ਕਹਿਣ ਜੋਗਾ ਨਾ ਰਹੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਸਚ ਦੇ ਅਵਤਾਰ, ਸਚ ਦੇ ਢੰਡੋਰਚੀ, ਨਿਰੋਲ ਸੱਚ ਸਨ।)

“ਕਸ਼ਮੀਰੋਂ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੀ ਮੋਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਆਉਣ ਦੀ ਢਿੱਲ ਸੀ, ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਆਦਿ ਚਾਰ ਪੰਜ ਇਤਬਾਰੀ ਸਿੱਖ ਰੱਖ ਲਏ, ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਝੱਟ-ਘੱਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਤੌਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਬੀੜ ਗਈ ਤਾਂ ਘੋੜੇ “ਤੇ ਕਾਠੀ ਪੁਆ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਕਾਫ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਉਸੇ ਦੇ ਘਰ ਉਸੇ ਦੀ ਬਾਰੀ ਹੇਠ ਘੋੜਾ ਲੈ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਕੌਲਾਂ ਜੀ ਅੱਗੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਸਨ।) ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਦੀ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਔਲੜੂ, ਕੁਆਰੀ) ਬਾਲੜੀ ਨੂੰ ਬਾਹੋਂ ਫੜਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਘੋੜੇ “ਤੇ ਬਿਠਾ ਲਿਆ।”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਘਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਖੂਹੀ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਸਹਿਜ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਵਾਸਤੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪੜਤਾਲ ਨਾ ਕਰਾਈ ਪਰ ਕਾਫ਼ੀ, ਘੋੜੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਪੁੱਜਾ। ਸ਼ਿਕਾਰ ਤੋਂ ਮੁੜਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾ

ਮਿਲਿਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਲਾਂ ਜੀ ਵਾਲੇ ਘਰ ਹੀ ਲੈ ਗਏ। ਕੋਲਾਂ ਜੀ ਬੈਲੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਾਜ਼ੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦੇਵੇ। ਘਰੋਂ ਨੱਸ ਕੇ ਆਈ ਆਪਣੀ ਕੁਆਰੀ ਧੀ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਕਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਵਿਹਲ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਜੀ, ਕਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਏ ਹੀ ਇਸ ਲਈ ਸਨ ਕਿ ਕਾਜ਼ੀ ਆਪਣੀ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖ ਲਵੇ ਕਿ ਜਵਾਈ ਕੌਣ ਬਣਿਆ ਹੈ। (ਵੱਡੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਵਾਲੇ ਕੁਕਰਮ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਮੱਥੇ ਮੜ੍ਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਫਿਰ- “ ਗੁਰੂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੱਪਣੇ ਚੇਲੇ ਜਾਣ ਛੱਡੋ”। ਮੌਕਾ ਬਣਨ ‘ਤੇ ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜਰਾਇਮ-ਪੇਸ਼ਾ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਨੋ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ?

ਕੁਟਲ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੇਵਲ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਬੀਬੀ ਕੋਲਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰੁਚੀ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਗੋਂ ਕਾਮ ਅਗਨੀ ਦੀ ਸਤਾਈ ਹੋਈ ਉਹ ਇਕ ਅਵਾਰਾ ਕੁੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 15 ਸਾਲ ਲਿਖ ਕੇ ਇਹ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਨਾਬਾਲਗ ਅਲੁਤ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾ ਲਿਆ ਸੀ।

(4) ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਵੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਗ਼ੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਤਮਾਸ਼ਾ:

ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਸਾਡੇ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦੇ ਵਰ ਤੋਂ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਏ ਮਾਤਾ ਜੀ ਤੋਂ ਜਨਮੇ ਚਤੁਰਭੁਜੀ ਰੱਬ ਜੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ (ਕਥਿਤ 3) ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵੀ ਗ੍ਰਹਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੰਤਰਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਚੂਸਨ ਨਾਲ ਗਰਭਵਤੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਜਨਮ ਨੂੰ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਵੱਡੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਸਾ ਕੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਦੀ ਅਣਖ ਨੂੰ ਘਿਣਾਵਣੀਆਂ ਚੋਟਾਂ ਲਾਈਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਕਰੁਣਮਈ ਵਿਥਿਆ ਦਾ ਕਰਮਵਾਰ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

- (ੳ) ਪਹਿਲੇ ਗਰਭ ਤੋਂ ਮਾਤਾ ਦਮੋਦਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸੇਲੀ ਟੋਪੀ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਦਾੜ੍ਹੇ ਸਮੇਤ ਜਨਮਦੇ ਦਰਸਾ ਕੇ ਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੱਲੇ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸੰਗਦੀਆਂ ਦਰਸਾਉਣ ਰੂਪ ਠੱਠਾ? ਉਸ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ ਦਰਸਾਇਆ।
- (ਅ) ਉਸੇ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਮਾਤਾ ਦਮੋਦਰੀ ਜੀ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਚੰਡਕਾ ਦੇਵੀ ਆ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ, ਨਾਮ ਬੀਬੀ ਵੀਰੋ।
- (ੲ) ਜਦ ਓਵੇਂ ਮਾਤਾ ਮਰਵਾਹੀ ਜੀ ਵੀ ਮੰਤਰਿਆ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਚੂਸਣ ਤੋਂ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਏ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਾਡਵਾਂ ਦੀ ਕੁੰਤੀ ਨੂੰ ਕਰਣ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਸਮਾਨੀ ਸੂਰਜ ਆ ਜਨਮਿਆ ਸੀ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਆਸਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਸੂਰਜ ਭਗਵਾਨ ਮਾਤਾ ਮਰਵਾਹੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਆ ਬਣਿਆ ? ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਸੂਰਜ ਮੱਲ’ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ।
- (ਸ) ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਖੁਬਸੂਰਤ ਸਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਅਣੀਰਾਏ ਜੀ।
- (ਹ) ਉਸੇ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਦੇ ਗਰਭ ਤੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਸੇਲੀ ਟੋਪੀ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਦਾੜ੍ਹੇ ਨਾਲ ਜਨਮਦੇ ਅਤੇ ਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘੁੰਢ ਕੱਢ ਖਲੋਤੀਆਂ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿਚ ਲਿਖਾਰੀ ਜ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਿਆ।
- (ਕ) ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਈਆਂ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਜਨਮਦੇ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਾਤਾ ਦੀ ਰਕਤ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਿੰਦ (ਵੀਰਜ) ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਕਾਦਰ ਦਾ ਨਿਯਮ-ਰੂਪ ਅਟੱਲ ਹੁਕਮ ਹੈ: (ਜੈਸੇ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਬਿਨੁ ਬਾਲੁ ਨ ਹੋਈ)॥(672)

(5) ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਪੰਜ ਬੱਚਿਆਂ ਉਪਰੰਤ ਛੇਵੇਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਕੋਲਾਂ ਜੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਚੇਤਾ ਆ ਗਿਆ। ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆ ਮਿਲੇ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰੌਣਕ ਵੇਖ ਕੇ ਕੋਲਾਂ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪੇ ਵਿਚ ਬੜੀ ਘਾਟ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। “ਹਾਏ ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਏਥੇ ਛੇ।” ਭੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਏ ਹਨ। “ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ, ਗਹਿਣੇ ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਕੱਪੜੇ ਲਾਹ ਦਿੱਤੇ। ਦਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ

ਬੋਲਣਾ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ” ਅਤੇ ਬਿਰਹ ਤਪਤ ਕੋਲਾਂ ਭਈ, ਰਹੀ ਨਾ ਦੇਹ ਸੰਭਾਰ”। ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੜਦੀ ਨੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸੁੱਧ ਗੁਆ ਲਈ। ਉਧਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦਿਆਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਅਜੇਹੀ ਧੂ ਪਈ ਕਿ ਚਾਰ ਅਸ਼ਟਪਦੀਆਂ ਵਿੱਚੇ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਉਹ ਕੋਲਾਂ ਜੀ ਕੋਲ ਝੱਟ ਜਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਧਰਤੀ ਤੇ ਲੋਟਦੀ ਕੋਲਾਂ ਜੀ ਦੇ ਕੋਲਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਚਾਰ ਅਸ਼ਟਪਦੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਤੇ “ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਕਹਾ ਕੈਸ ਦੁਖ ਪਾਵੇ। ਪਿਆਰੀ ਕਹੋ ਨ ਗਹੁਰ ਲਗਾਵੇ (ਗਹੁਰ - ਦੇਰ, ਚਿਰ)।

ਕੋਲਾਂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ “ਨੌ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਮੈਨੂੰ ਲਿਆਂਦੀ ਨੂੰ, ਤੇ ਭੋਗ ਇਕ ਵਾਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਓਧਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬੜੇ ਲੰਮੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦਾ ਕੇਵਲ ਏਨਾ ਹਿੱਸਾ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਦਾਸ ਦਾ ਭਾਵ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਕੁਟਲਤਾ ਦਰਸਾਉਣ ਤੋਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਹ ਕਹਿਣੇ ਜੋਗੇ ਨਾ ਰਹਿਣ ਕਿ ਬੀਬੀ ਕੋਲਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਧੀਆਂ ਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਸੀ।

(6) ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਚੋਰੀਆਂ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਥਵਾ ਚੋਰੀ ਦਾ ਮਾਲ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ?

- (ੳ) ਕਾਬਲੋਂ ਆਈ ਸੰਗਤ ਨੇ ਜਦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਲਾਹੌਰ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਜੁੱਮੇ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਝੱਟ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ਕਿ ਫੌਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਵੇਖੀ ਜਿਹੜੀ ਕਾਮਦੇਵ ਤੁੱਲ ਹੋਵੇ ? ਤਾਂ ਸੰਗਤ ਵਿਚੋਂ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਘੋੜੇ ਅਜਿਹੇ ਵੇਖੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਚਾਲ ਤੋਂ ਕਾਮਦੇਵ ਵੀ ਸ਼ਰੀਮੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਤੇ ਪਈਆਂ ਸੌਨੇ ਦੀਆਂ ਕਾਠੀਆਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਜ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੀ ਫਿਕਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਸੁਣ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਚੁੱਪ ਰਹੇ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਰਹਿ ਕੇ ਜਦ ਸੰਗਤ ਕਾਬਲ ਨੂੰ ਪਰਤ ਗਈ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਘੋੜੇ ਕੱਢ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। (ਚੌਪਈ 241 ਤੋਂ 242 ਅਧਿਆਇ 19)। ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ, ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਦਾ ਘੋੜਾ ਚੋਰੀ ਖੋਹਲ ਕੇ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਉਵੇਂ ਹੀ (ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ) ਉਠ ਖੜੇ ਹੋਏ ਜਿਵੇਂ ਜੀਵਨ-ਬੂਟੀ ਦਾ ਪਹਾੜ ਚੁੱਕੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨੂੰਮਾਨ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਉਠ ਖਲੋਤੇ ਸਨ। ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਚਰਨੀ ਪਿਆ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਵਿਚ ਘੁੱਟ ਲਿਆ (ਅਧਿਆਇ 19, 335)। ਘੋੜੇ ਦੇ ਵਿਜੋਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਦੇ ਬੁਰੇ ਹਾਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਤੇ:-
- (ਅ) ਫਿਰ ਪੰਜਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਧਿਆ ਕੇ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਥਾਪੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਘੋੜਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਤੌਰ ਦਿੱਤਾ।(19/357) ਭਾਵ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਚੋਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।
- (ੲ) ਜਦੋਂ ਦੂਜਾ ਘੋੜਾ ਲੈ ਕੇ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਜੀ ਆਏ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ (ਕੀਰਤਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ) ਰਾਗ ਰੰਗ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੌੜ ਕੇ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੇ ਗਲ ਨਾਲ ਜਾ ਚੰਬੜੇ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਇਕ ਰੂਪ ਹੋ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੇ ਇਸ ਵੱਡੇ ਉਪਕਾਰ ਦੇ ਰਿਣੀ ਹੁੰਦੇ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਕਵੀ ਨੇ ਘੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਿਖਾਰੀ ਦਾ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਚੇਲਾ ਦੋਵੇ ਚੋਰ ? (443/19) ਚੋਰੀ ਦੇ ਨਾਸਵੰਤ ਘੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਸ ਨੀਚ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਚਿਤਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਕਠਿਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ-ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਜਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪੂਰਨੇ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ।

(7) ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਦੁਖਦਾਈ ਭਾਣਾ:

ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਮਹਿਲ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪੂਜਯ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ, ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਇਉਂ ਕਹਿੰਦੇ ਵੀ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਦਰਸਾਏ ਹੋਏ ਹਨ “ਹੋ ਬਿਧੀਆ” ਗੁਰੂ ਲਈ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘੋੜੇ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਾਣੀ ਦੇ ਦੁਸ਼ਾਲੇ ਹੀ ਲਿਆ ਦੇਗ। “ਸ਼ਾਹ ਅਸ ਗੁਰ ਹਿਤਿ ਆਏ,

ਮਮ ਹਿਤਿ ਭੂਖਨ ਲਯਾਇ॥ ਜਰ ਚੂਨੀ ਬੇਗਮ ਸੁਖਦ ਰੰਕ ਨਾ ਕੋਇ ਦੁਖਾਇ॥120॥(ਅਧਿਆਇ -20)। ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਨੇ, ਮਲਕਾ ਦੇ ਅਨਮੋਲ ਦੁਸ਼ਾਲਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਬੇਅੰਤ ਗਹਿਣੇ ਵੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਅੰਗੇ ਲਿਆ ਢੇਰੀ ਲਾਏ ਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਕੀ ਪਾਇਆ ?

ਦੋਹਰਾ॥ ਬਿਧੀਏ ਸਮ ਕੇ ਚੋਰ ਨਹਿ ਪੁਨਾ ਬਲੀ ਨਹਿ ਕੋਇ॥
ਗੁਰਸੇਵਕ ਤਨਿ ਮਨਿ ਭਯੋ ਪਾਛੇ ਹੋਇ ਨਾ ਹੋਇ॥71॥ ਅਧਿਆਇ -20)

(8) ਏਸੇ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ, ਇਕ ਬੁਨ ਗਾਥਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਭਾਈ ਬਿਸਧੀ ਚੰਦ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੀਆ 50 ਮੱਝਾਂ (ਭੁਡਡਉਲੋਟਸ) ਚੋਰੀ ਖਿਸਕਾ ਲਈਆ। ਪਰ ਜਦ ਮਾਲਕ ਖੋਜੀਆਂ ਸਮੇਤ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਨੇ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਓਟ ਚਾਹੀ ਤਾਂ ਮੱਝਾਂ ਕਾਲੀਆ ਤੋਂ ਬੂਰੀਆ ਹੋ ਗਈਆ ਤੇ ਖੁਰਾ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਜੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਹੋ ਕੇ ਮੁੜ ਗਏ। ਜਲੰਧਰ ਜਿਲੇ ਦੇ ਮਾਉ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਮੱਝਾਂ ਤੋਂ ਬੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(9) ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ? ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਲਿਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋਈ ਸੰਗਤ ਮਾਖੋਵਾਲ ਆਈ “ਤਬ ਸੰਗਤਿ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ਆਵੈ ਮਾਖੋਵਾਲ” ਭਾਵ ਅਜੋਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਆਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਅਵਤਾਰ ਹੀ ਤਿਲਕ ਜੰਝੂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਧਰਿਆ ਹੈ ਸੋ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪੰਜ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਚਲੇ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਫ਼ਰਿਆਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਿਖਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਬਾ ਰਾਮਰਾਏ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਰਾਮਾਤ ਵੀ ਵੇਖੋ। (ਚੌਪਈ-363 ਤੋਂ 366 ਅਠਿਆਇ 8) ਪਿਆਦੇ ਭੇਜ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਰਾਮਾਤ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਖਾਨੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਧਿਰੋਂ ਵੀ ਤਿਲਕ ਜੰਝੂ ਉਤਾਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਸਹੀ ਦਰਸਾਈ ਹੋਈ।

ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਏ ਪੰਜ ਸਿੱਖ ਹੀ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਸਿੱਖ (ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜਾ) ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਲਿਆ ਤੇ ਬਾਕੀ ਚਾਰੇ ਸਿੱਖ ਉਥੋਂ ਖਿਸਕਾ ਦਿੱਤੇ। ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਕੱਟੜ ਵੈਰੀ ਇਸ ਕੁਟਲ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਟਲ-ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਿਆਲਾ, ਮਤੀਦਾਸ, ਸਤੀਦਾਸ ਆਦਿ ਗੁਰਮੁਖ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਉਂ (ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੋਏ) ਭਗੋੜਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਕਿਤੇ ਸ਼ਿਕਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਡੀ ਕੁਟਲਤਾ ਵੇਖੋ, ਸਿੱਖ ਸੰਗੀਆ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੀ ਖਿਸਕਾਏ ਦਰਸਾ ਕੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਬਚਨ - ‘ਤਬ ਸਲੋਕੁ ਹੋਂ ਕਰੋਂ ਉਚਾਰਾ। ਸੰਗ ਸਖਾ ਤਹਿ ਭੇ ਨਿਆਰਾ। ਦੇ ਟਦੇਕ ਰਘੁਪਤਿ ਕੀ ਰਹੀ। ਔਰ ਆਸ ਸਭਿ ਨਜਨ ਕੀ ਬਹੀ॥376॥ ਛੋਟਯੋ ਬਲੁ ਬੰਧਨ ਪਰੈ ਨਹਿ ਹੋਤ ਉਪਾਇ। ਏਕ ਆਸ ਤੋਰੀ ਪ੍ਰਭੂ ਗਜ ਜਯੋ ਹੋਇ ਸਹਾਇ॥377॥ (ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਦੀ ਖੰਡਨਾਂ ਵਾਲੇ) ਉਪਰੋਕਤ ਬਚਨ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ, (ਅਪਾਰ, ਅਗੰਮ, ਅਗੋਚਰ, ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਚਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਰੰਗ ਰੂਪ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਨਿਰ-ਅਕਾਰ) ਸਰਬ ਵਿਆਪੀ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਮੇਤ ਅੱਠਾਂ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਪਿੰਜਰੇ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਬੰਦ ਸਨ। ਤੇ ਰਬ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਬਚਨ ਬੋਲਦੇ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ - “ਤਬ ਭਗਵੰਤ ਮੁਖ ਬਚਨ ਅਲਾਏ। ਬਲ ਹੋਆ ਬੰਧਨ ਛੁਟ ਜਾਇ। ਸਭਿ ਉਪਾਵ ਹੈ ਹਾਥ ਤੁਮਾਰੇ। ਨਿਸ ਸਹਾਇ ਨਿਜ ਕਰੋ ਸਧਾਰੇ॥379॥ ਭਾਵ, ਸਾਰੇ ਚਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹਨ, ਉਦਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਕਰੋ ਤੇ ਏਥੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉ”। ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਚਲਦੇ ਬਣੇ।

ਆਪਣੀ ਕਿਰਤ ਦੇ ਕਣ ਕਣ ਦੇ ਵਾਸੀ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਜੀ ਨੇ ਆਉਣਾ ਕਿਥੋਂ ਸੀ ਤੇ ਪਰਤਣਾ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਸੀ ? ਅਗਲੀਆਂ ਚੌਪਈਆਂ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਣ ਤਾਂ - ‘ਮਾਰੇ ਤੇਗ ਨ ਧਰੇ ਕਸੀਸ।’ ਲਿਖਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ - ਇਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਖ਼ੜਕ ਸੀਸ ਝੁਕਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਉਸ ਸਿੱਖ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੀਸ ਉਪਰੰਤ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਵੀ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਜੁਦਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਚੇਲਾ ਦੋਵੇਂ ਆਤਮ ਹਤਿਆ ਕਰਦੇ ਡਰਸਾ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਏਧਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਉਝ ਤਕ ਡੜ ਵੱਟੀ ਚੁੱਪ ਦੇ ਚੁੱਪ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸੁਸ਼ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਚੋਰਾਂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਅਥਵਾ ਭਗੋੜੇ ਤੇ ਕਾਇਰ ਵਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ? ਸੁਰਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀ ਦੁਹਾਈਆਂ ਮਚਾ ਰਿਹਾ ਇਹ ਦਾਸਰਾ ਕਿ ਜਾਂ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਵਰਗੇ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਆਗੂ ? ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਕਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀਸ ਆਕਾਸ਼ ਵੱਲ ਉਡ ਗਿਆ ਤੇ ਦਿਲੀ ਵਾਸੀ ਆਗਿਆ ਰਾਮ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਪਿਆ। (ਪੁਰਾਣਾ ਵਾਲੀ “ਆਕਾਸ਼ ਬਾਣੀ” ਹੁਣ ਏਥੇ ਵੀ ਆ ਬੋਲੀ - “ ਹੇ ਆਗਿਆ ਰਾਮ! ਇਸ ਸੀਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲੀ ਰੱਖ ਅਨੰਦਪੁਰੋਂ ਸਿਖ ਆਵੇਗਾ ਤੇ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ”।

ਜਿਸ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਵਿਚ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਵੀ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਵੈ-ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਕਥਾ ਦੁਬਾਰਾ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਲੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਕੁਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਪਾਈਆਂ।

(10) ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ 63 ਸਫ਼ੇ ਤੋਂ 69 ਸਫ਼ੇ ਤੱਕ ਲਿਖੀਆਂ ਖੋਜ ਭਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਜੀ) ਨੇ ਗ੍ਰੰਥ ਰਚਨਾ ਕਾਲ (“ਇਕ ਜੇਠ 1774 ਬਿ. ਨੂੰ ਲਿਖਣਾ ਆਰੰਭ ਹੋ ਕੇ) 22 ਦਿਨ ਸਾਵਣ ਬਤੀਤਿਆਂ 1775 ਬਿ: ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਭਾਵ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਦੀ ਰਚਨਾ “ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੋਮੇ” ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਕੋਲ ਗੁਰੂ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਲਿੱਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ 6 ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਿਆ ਹੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੰਤਰ ਪਾਠਾਂ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਬੰਦਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਆਸਾਂ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆ ਹੁੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਭਰਮ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਵੇ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਢਾਲੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ-ਵਿਚਾਰ ਸਗੋਂ ਗੁਰਮਤਿ -ਵਿਰੋਧੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇ। ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੁਰਮਤਿ-ਘਾਤਕ ਦੇਣ ਸੀ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਤੇ ਪਰਖ ਕੇ ਅਪਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਬਤੀਆਂ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੁ ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਭੀੜਾਂ ਪੈ ਜਾਣ ਤੋਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਾਟ ਤਿਆਗ ਕੇ ਜੰਗਲਾਂ, ਪਹਾੜਾਂ, ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਆਦਿ ਉਜਾੜਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਸੁੰਦੇ ਰਹਿ ਗਏ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਤਾਤ ਵਿਚ ਹੀ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇ, (ਗੁਰਬਿਲਾਸ-ਰੂਪ ਘਾਤਕ ਸਾਮੰਗਰੀ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਉਦਾਸੀ ਨਿਰਮਲੇ ਮਹੰਤ -ਰੂਪ ਬਿੱਪੂ ਆਪ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦਾ ਸੰਚਾਲਕ, ਬੁੱਝੀ, ਪੁਜਾਰੀ ਅਥਵਾ ਸਾਡਾ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਆ ਬਣਿਆ। ਫਿਰ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਕਥਾ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜੋੜ-ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਖ਼ਾਲਸਾਈ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚਲੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ 6 ਵਿਚਲਾ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਸਾਰਾ ਬੁਨ ਸਾਡੀ ਪਰੰਪਰਾ ਅਥਵਾ ਸਾਡੀ ਸ਼ਰਧਾ ਕੇਂਦਰ ਅਜੇਹਾ ਬਣਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਆਗੂ ਵੀ ਉਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਚਕਰਵੀਉ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਸਮੇਤ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਸਿਰਮੋਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ ਅਜੇਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੀ ਦੱਸ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ ਜੋ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਰਿਆਨ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ (ਵਟਾਏ ਰੂਪ ਨਾਲ ਉਸੇ ਹੀ ਸਾਮੰਗਰੀ ਵਾਲਾ) ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰੰਥ

ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਧੜਾ-ਧੜ ਵਿਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਾਸ ਨੇ ਤਾਂ (ਉਸ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰਸੰਸਕ) ਸਿਰਮੌਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਜਿਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਕੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਪੱਥਕ ਧੁੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੇ ਅਜੇਹਾ ਅੰਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਭਰਮ ਅਧੀਨ ਦਾਸ ਕੋਲੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਸੱਜਣ ਪਿਆਰਾ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਾ ਦੇਂਦਾ, ਤਾਂ ਦਾਸ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੀ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਦੁਹਾਈਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸਨ ਕਿ “ਹੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੇ ਜੱਬੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀਓ! ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਬਿੱਪ੍ਰੀ ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣਾ ਕੇ, ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਬਣਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਧਰਮ-ਪੁਸਤਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚਾਲਾਂ ਚਲਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਨੀਚ ਦਾਸਰੇ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਗੱਡ ਕੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਤੋਂ ਤੁਤਵਾ ਦੇਣਾ ਹੀ ਯੋਗ ਦੰਡ ਹੈ।”

(11) ਦਾਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚਨੌਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਉਤਰ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਆਪ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, *ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ, ਬਦਲਾ ਲਊ ਰੁਚੀਆਂ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰੋਧੀ (ਕਠਨ ਕਰੋਧ ਘਟ ਹੀ ਕੇ ਭਤਿਰਿ ਜਿਹ ਸੁਖਿ ਸਭ ਬਿਸਰਾਈ) ਬੇਦਲੀਲ ਜ਼ਾਲਮ ਹਾਕਮਾਂ ਵਾਂਗ ਉਲਟੇ ਦਾਸ ਵਿਰੁਧ ਆਪ ਹੀ ਜੱਜ ਬਣ ਬੈਠੇ।* ਦਾਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਘੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਸ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੋਕ ਵਿਸ਼ਾ (ਪੰਜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 100 ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਪਰਮਾਣਾਂ ਸਹਿਤ) ਸਤਿਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਛਾਂ ਮਾਣਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਦੀ ਦਾਸ ਨੇ ਅਵੱਗਿਆ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੀ ਵਿਉਂਤ ਨਾਲ ਨਿਖੇੜੇ ਅਜੇਹੇ ਬਚਨਾਂ ਤੋਂ ਦਾਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮਿਥ ਲਿਆ, ਜਿਹੜੇ ਬਚਨ ਆਪਣੀ ਉਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ‘(ਜਿਥੋਂ ਬਦਲਾ ਲਊ ਭਾਵਨਾ ਅਧੀਨ ਨਿਖੇੜ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਲਾਹੇਵੰਦ ਗੁਰਮਤਿ-ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। (ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਏ ਦੋਸ਼ਪੱਤਰ-ਰੂਪ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਤਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਸ ਲਿਖਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਅਗਲੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਖੇੜੇ ਹੋਏ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਵੀ, ਏਸੇ ਈ. ਮੇਲ. ਵਿਚ ਹੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੀ)।

ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਪਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀਓ ! (ੳ) -ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਵਾਲੇ ਘਿਣਾਵਣੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ, (ਅ) ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇਸ ਦਾਸਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਧੱਕੇ ਬਾਰੇ, ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ, ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਵਾਲੀ ਗੁਰਮਤਿ ਬਿਬੇਕਤਾ ਨਾਲ ਪਰਖ ਕਰਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਤੇ ਪੂਰਾ ਉੱਤਰਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੋਦਤੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਦਿਆਂ ਜੇ ਕੋਈ ਭੁੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰ ਦੇ ਇਸ ਭੁੱਲਤ ਕੂਕਰ ਨੂੰ ਖਿਮਾ ਕਰਨਾ ਜੀ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਚਰਨ ਧੂੜ - ਦਾਸਰਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ।

ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾਅਫਗਾਨਾ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਕਿਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ?

-ਡਾ.ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਲਿਖਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਜਿਸ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਦਸ ਪੁਸਤਕਾਂ (ਲਗਪਗ 3000 ਪੰਨੇ) ਪੰਥ ਨੂੰ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ:ਕਾਲਾਅਫਗਾਨਾ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਗੁਰਮਤ ਦੀ ਨਿਆਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਲਮ ਦੀ ਖੁੱਲ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਪਗ ਠੀਕ ਟਿਕਾਣੇ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹੀ ਲੋਕ ਘਬਰਾਏ ਜਾਂ ਬੁਖਲਾਹਟ ਵਿਚ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਡੋਰਾਵਾਦ ਵੱਲ ਧੱਕਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਜੱਥਿਆਂ ਅਤੇ ਟਕਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ ਖੇਰੂ-ਖੇਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਸ: ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੇ ਤਿੱਖੀ ਚੁਣੌਤੀ ਤਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਰੀਤਾਂ ਵੱਲ ਧੱਕਣ ਵਾਲੇ ਉਹ ਸਭ ਲੋਕ ਸ: ਕਾਲਾਅਫਗਾਨਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਦਿਨਾਂ ਤੀਕ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬੇਵਕੂਫ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਣਗੇ।

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਲਈ ਇਕ ਸੁਭ ਦੌਰ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦਾ ਉਹ ਨਿਆਰਾਪਨ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਸੀ। ਪੰਥ-ਦਰਦੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤ ਦੇ ਪਰਵਾਨਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਸੁਭ ਸਮਾਚਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੰਥ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਏਗਾ, ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਚਹੁ-ਤਰਫ਼ੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਝੰਡੇ ਝੁਲਣਗੇ। ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ, ਡਾ.ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਜੀਤ ਸਿੰਘ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਖਾਲਸਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਫੌਜ॥ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਕੀ ਮੌਜ॥ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ
Khalsa is the force/army of Almighty, created by his will-Guru Gobind Singh

☪North American Gurdwara Parbandhak
Committee☪

7050-120th Street, Surrey, B.C., Canada, V3W 3M8
Tel: (604) 594-8117, Fax: (604) 594-1669

Oct. 11th, 2003.

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਰਬ ਉੱਚਤਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕ ਜਾਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪਾਸ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਦਵੀ ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸੋ ਗੱਲ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਕਿਸੇ ਇਕ, ਦੋ ਜਾਂ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪਾਰਟੀਆਂ, ਗਰੁਪਾਂ ਜਾਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਵਿਚਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਸੋ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਂ ਉਪਰ ਕੁਝ ਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪੰਥ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਉਹ ਪੰਥ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਉੱਚ ਨੀਚ, ਪੌੜੀਦਾਰ ਦਰਜੇਬੰਦੀ, ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਭ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ, ਪਾਠ ਕਰਨ, ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਅੰਦਰ ਕਥਾ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ, ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹੱਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪੁਜਾਰੀ ਅਤੇ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਤੋਂ ਤੋਂ ਬਲਬੰਡ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੀਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਸਗੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਵੀ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਅਤੇ ਪੌੜੀਦਾਰ ਦਰਜਾਵਾਰ ਪੁਜਾਰੀਪੁਣਾ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਪੁਜਾਰੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾ (ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ) ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਕੌਰਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਉਂਤਾਂ ਘੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਤੱਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ 1925/26 ਤੀਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤੀਕ ਕਿ 1925 ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁੰਬੀ ਹੀ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਲਿਖਾਰੀ ਇਤਹਾਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਐਵੇਂ ਹੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਜਥੇਦਾਰ ਹੀ ਲਿਖਣ ਲਗ ਪਏ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਥੌਰਿਟੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਨਿਗਰਾਨ ਜਾਂ ਗੁੰਬੀ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਥੇਦਾਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਲੋਕ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ, (ਜੋ ਇਕ ਸੰਕਲਪ ਹੈ,) ਵੀ ਤੁੱਝ ਮੁੱਝ ਕੇ ਉਸਦਾ ਸਿਆਸੀਕਰਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਉਪਾਰਿਕ ਰੰਗਤ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਰ ਹੁਣ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਜਥੇਦਾਰ (ਕਿਉਂਕਿ ਜਥੇਦਾਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਭੁਲੇਖਾਪਾਉ ਸੋਚ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਾਕੇ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੀ ਨਾਂ ਦੱਸਣ ਲੱਗ ਪੈਣ (ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਵਤਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪਦ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਾ ਹੈ)।

ਅਖੌਤੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ-ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੱਭ ਵਿਚ ਇਕ ਹੀ ਨੂਰ ਹੈ, ਸਭ ਇਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਹੈ, ਤੋੜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਛੇਕਣ ਜਾਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਛੇਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਤੇ ਇਸਾਈ ਮੱਤ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਮੱਲੋ-ਮਲੀ ਘੋਸ਼ਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੌਤੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ 1895 ਵਿਚ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਅਸਲੀ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 1998 ਵਿਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਛੇ ਸਿੱਖਾਂ (ਸ. ਬਲਵੰਤਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ. ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ, ਗਿਆਨੀ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ. ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਅਤੇ ਸ. ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ) ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਖੰਡਣਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੌਤੀ ਛੇਕੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣਿਆ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੌਤੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਰੋਮਾਣਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ:

1. ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੱਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪੱਦਵੀ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਆਦਿ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

2. ਛੇਕਣ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਸਦਾ ਲਈ ਖਤਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਗਲਤ ਹੈ।

3. ਹੁਣ ਤੀਕ ਅਖੌਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਛੇਕੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਾਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਖੌਤੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲਏ ਜਾਣ।

ਅਸੀਂ ਨੌਰਥ ਅਮਰੀਕਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ, (ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ 37 ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਹਨ) ਸਿੱਖ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਦੇ ਦਰਦੀਆਂ ਦੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 2003, ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੇ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣੇ ਏਜੰਡੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋਗੇ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਰਵਾਓਗੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤੱਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੰਗਰ ਬਾਰੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਸਮੇਤ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ (ਲਵ-ਕੁਸ਼ ਵਾਲਾ) ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਸਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਜੁਲਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਚਾਈ ਉੱਪਰ ਡਟ ਕੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸੂਭ ਇਛਾਵਾਂ ਸਹਿਤ, ਆਪ ਜੀ ਦਾ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸਪੇਕਸੈਨ, ਨੌਰਥ ਅਮਰੀਕਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

1. Alberni Valley Sikh Society, Port Alberni B.C.
2. Bear Creek Gurdwara Sahib, Surrey, B.C.
3. Cariboo Sikh Cultural Society, Quesnel, B.C.
4. Gurdwara Nanak Niwas, #5 Road, Richmond, B.C.
5. Guru Arjan Dev Sikh Society, Powell River, B.C.
6. Guru Gpbind Singh Sikh Temple, Pr. George, B.C.
7. Guru Nanak Mission Gurdwara, California, USA,
8. Guru Nanak Sikh Gurdwara, Surrey, B.C.
9. Guru Nanak Sikh Society, Campbell River, B.C.
10. Guru Nanak Sikh Temple, Williams Lake, B.C.
11. Guru Ravidas Society, Burnaby, B.C.
12. Guru Teg Bahadur Sikh Society, Clearwater, B.C.
13. Khalsa Diwan Society, Lake Cowichan, B.C.
14. Khalsa Diwan Society, Mission, B.C.
15. Khalsa Diwan Society, Paldi, B.C.
16. Khalsa Diwan Society, Vancouver, B.C.
17. Khalsa Diwan Society, Victoria, B.C.
18. Khalsa Diwan Society, Abbotsford, B.C.
19. Khalsa Diwan Society, Port Alberni, B.C.
20. Kitimat Sikh Society, Kitimat, B.C.
21. MaKenzie Sikh Society, MaKenzie, B.C.
22. Merrit Sikh Society, Merrit, B.C.
23. Nanaksar Gursikh Temple, Richmond, B.C.
24. North Okanagan Sikh Society, Vernon, B.C.
25. Okanagan Sikh Temple & Cultural Society, Kelowna, B.C.
26. Penticton Sikh Temple, Penticton, B.C.
27. Punjabi Akali Sin Sikh Society, Vitoria, B.C.
28. Ramgarhia Sikh Society, Burnaby, B.C.
29. Sikh Cultural Society, Kamloops, B.C.
30. Sikh Gurdwara Sahib, Roseville, California, USA
31. Sikh Missionary Society, of USA.
32. Sikh Temple 100 Mile House, B.C.
33. Skena Valley Guru Nanak Brotherhood, Terrace, B.C.

- 34. Squamish Sikh Society, Squamish, B.C.
- 35. Sri Guru Hargobind Society, Surrey, B.C.
- 36. V.I. Khalsa Diwan Society, Nanaimo, B.C.
- 37. V.I. Sikh Cultural Society, Duncan, B.C.

ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕਿਉਂ?

26 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ' ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਰਜਨਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅੱਜ ਦੂਰ ਹੈ ਪਰ 'ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਹੀ ਦੁਹਾਈ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ 'ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨਾਂ' ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ "ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ" ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ "ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ" ਆਦਿ ਆਦਿ। ਪਰ ਸੱਚ ਕੀ ਹੈ? ਪੂਰਾ ਸੱਚ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਫਰੋਲਣੇ ਪੈਣਗੇ ਤੇ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਤਖ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਿੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅੱਜ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੱਧ ਕਾਲ ਦੇ ਉਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਉਤਾਵਲੀ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੁੱਝ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਤੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦਾ (ਦੂਜੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੱਖ, ਜੋ ਨਿਰੋਲ ਗੁਰਮਤਿ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ)। ਗੁਰੂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰ, ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਗੁਰੂ ਪੰਥ' ਦੀ ਪਦਵੀ ਦਿਤੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਥਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਆਪ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿਤੀ। ਕੀ ਕੁੱਝ ਕੁ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਰਨ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ 'ਚੋਂ ਛੋਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦੇਣ ਨਾਲ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਵਧੇਗਾ ਜਾਂ (ਗੁਰੂ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ) ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ 'ਗੁਰੂ ਪੰਥ' ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਦੇਣ ਨਾਲ ਵਧੇਗਾ? ਇਸ ਬੜੇ ਹੀ ਸਰਲ, ਸਿੱਧੇ ਤੇ ਸੁਖੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੀ ਅਸੀਂ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਆਪ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਲਉ ਤੇ ਫਿਰ ਜਿਹੜੀ ਧਿਰ ਸਚਮੁਚ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਵਕਾਰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ, ਨਿੱਝਕ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਝਿਜਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਡੱਟ ਜਾਉ ਜੋ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ, ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਪਣੀ ਤੇ ਅਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਭੂਆਂ ਦੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉ ਜ਼ਰਾ ਪਿਛੋਕੜ ਵਲ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ।

ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕਿਉਂ?

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਰਮ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਪੁਜਾਰੀ, ਪ੍ਰੋਹਿਤ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ 'ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ' ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਲੋਕ ਜੋ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤ ਹੁਕਮ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਉਸ ਗ਼ਲਤ ਹੁਕਮ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਜੇ ਪੁਜਾਰੀ, ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਸੂਦਰਾਂ' ਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ 'ਅਛੂਤ' ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਹ ਮਜ਼ਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹ 'ਅਛੂਤ' ਦੇ ਸ਼੍ਰੀਰ ਨਾਲ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨਾ ਛੋਹ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ, ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ, ਗੰਗਾ ਜਲ ਛਿੜਕੇ ਬਗ਼ੈਰ ਤੇ ਅਪਣੀ 'ਭਿੱਟ' ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵੀ ਢੁਕ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਗ਼ਰੀਬ ਦਾ ਪਿਤਾ ਮਰ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਸ ਗ਼ਰੀਬ ਕੋਲ ਅਪਣੇ ਖਾਣ ਜੋਗੀ ਰੋਟੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਉਸ ਲਈ 'ਹਵਨ' ਕਰਵਾਉਣਾ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ 'ਭੋਜ' ਕਰਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਜਾਰੀ, ਪ੍ਰੋਹਿਤ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਨਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲਟਕਿਆ ਰਹੇਗਾ, ਉਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਭਟਕਦੀ ਰਹੇਗੀ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪਾਪ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਲੱਗੇਗਾ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹੋ ਜਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨੋਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਭੋਗ ਹੀ ਪਾ ਦਿਤਾ। ਰੱਬ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੀ ਖਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਦੇ ਤੇ ਲੁਟਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੇ ਇਸ ਲੁੱਟ ਖਸ਼ੂਟ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਆਪ ਹੀ ਪਾਠ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਾਕ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਲਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਪਣੇ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਨਾਂਦੇੜ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਵੀ ਕੋਈ 'ਹੁਕਮ' ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 'ਗੁਰੂ' ਹੋਵੇਗਾ। ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੰਸਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਦੇਣਗੇ? ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਆਪ ਲੈਣੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੈਣ ਦੇਣੇ, ਨਾ ਦੂਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਲਏ ਹੋਏ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਹੀ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਆਪ ਹੀ ਸਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਵੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਪੁਜਾਰੀ, ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨੇ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾ ਲੈਣ ਦੇਵੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੰਕੇ ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਮਲੀ ਢੰਗ ਦਸਿਆ ਜਿਸ ਤੇ ਚਲ ਕੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਆਪ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਨਾਂਦੇੜ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਮ, ਸਾਧਾਰਣ ਸਿੱਖ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਕੌਤਾ ਮਲ ਦੀ ਵੰਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਅਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਸੁਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਨੇ ਅਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ' ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ :

"ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅਰ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗੇ (ਤਖ਼ਤ) ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਵੱਡਾ ਮੈਦਾਨ ਹੈ, ਇਸ ਟਿਕਾਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੋਸ਼ੇਖਾਨੇ ਦਾ ਬੁੰਗਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਬੁੰਗੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗੇ (ਤਖ਼ਤ) ਦੇ ਅਗਲੇ ਮੈਦਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸੀ ਕਿ ਇਥੇ ਗੁਪਤ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰਮਤਾ ਇਥੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਤੋਂ ਰਸਤੇ ਬੰਦ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਤੇ ਪਹਿਰੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅੰਦਰ ਕੇਵਲ ਉਹ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜੋ ਸੱਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਹਿਰੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸਾ ਬੋਲਾ (ਬੋਲ) ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੋਲ ਕੇ ਹੀ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਗੁਰਮਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਨਾ ਦਸ ਸਕੇ, ਉਹ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। 'ਬੋਲਾ' ਅਕਾਲ ਬੁੰਗਾ (ਤਖ਼ਤ) ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੀਯਤ ਕਰਦੇ ਸਨ।"

ਗੁਰਮਤਾ ਸੋਧਣ ਦਾ ਢੰਗ

"ਪਿਛੇ ਦੱਸ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਕੰਮ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਜਥੇਦਾਰ ਕੋਈ ਪੰਥਕ ਔਕੜ ਦੱਸ ਘੱਲੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਗੁਰਮਤਾ' ਸੱਦਣਾ। 'ਗੁਰਮਤਾ' ਨਾਮ ਸੀ ਪੰਥ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ। ਉਸ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀ, ਪੰਥ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਰਦਾਰਾਂ, ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਧਾਰਮਕ ਬਜ਼ੁਰਗੀ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਨੀਯਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੱਭ ਨੇ ਆ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ। ਜੇ ਕਦੇ ਦੋ ਸਿੱਖ ਜੱਥੇ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਲੜ ਵੀ ਰਹੇ ਹੋਣ (ਜੋ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ) ਤਾਂ ਗੁਰਮਤੇ ਦਾ ਸੱਦਾ ਪਹੁੰਚਦੇ ਸਾਰ ਲੜਾਈ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਟੁਰ ਪੈਣਗੇ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਯਾ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਅੰਪੜ ਕੇ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਗੁਰਮਤੇ ਦੇ ਨੀਯਤ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲ ਬੁੰਗੇ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਸਭ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਰਸਤੇ ਬੰਦ। ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨ ਸਜਦਾ, ਕੀਰਤਨ ਹੋ ਕੇ 'ਹੁਕਮ' ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਫਿਰ ਕਤਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਰਤਦਾ, ਸਾਰੇ ਛਕਦੇ। ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਜਾਤ,

ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਹਬ ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਤੋਂ ਸਜੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਹੋਣ, ਜੋ ਗੁਰਮਤੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਕੱਠੇ ਛੁਕਦੇ। ਫਿਰ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਹਰੇਕ ਆਇਆ ਸੱਜਣ ਉਠ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋ ਆਖਦਾ ਕਿ “ਮੈਂ ਸੱਚੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਭਲੇ ਲਈ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਨਿਜ ਦਾ ਹਾਣ ਲਾਭ, ਕੋਈ ਲੋਭ ਲਾਲਚ, ਮੇਰੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ, ਮੇਰੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ, ਕੋਈ ਖੋਟ, ਕੋਈ ਰਲਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਗੇ।” ਇਸ ਪ੍ਰਤੱਗਯਾ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਫਿਰ ਅਰਦਾਸ ਸੋਧ ਕੇ ਕਾਰਜ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋ ਕੇ ਜੋ ਮਤਾ ਸੁਧ ਜਾਂਦਾ, ਅਰਥਾਤ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸੱਭ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਦੇਂਦਾ। ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਆਪੋ ਅਪਣੇ ਥਾਂ ਟੁਰ ਜਾਂਦੇ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ, ਨਾਮ ਦੀ ਸਤਯਾ ਤੇ ਬੇਗ਼ਰਜ਼ੀ ਐਸੇ ਗੁਣ ਸਨ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪੰਥ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫ਼ਰਦ ਝੁਕਦੇ ਅਰ ਬੇਵਸੇ ਝੁਕਦੇ ਸੀ। ਫ਼ੌਜ ਤੇ ਤੋਪਾਂ ਵਾਲੇ ਜਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਛੀ (ਬਿਹੰਗਮ) ਬਿਰਤੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਆਖੇ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰਮਤੇ ਵਿਚ ਹੋਏ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਟੁਰੇ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਪਹਿਲਾ ਪੰਥਕ ਗੁਰਮਤਾ ਬਾਬਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਵਿਚ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਇਆ ਤੇ ਆਖ਼ਰੀ ਗੁਰਮਤਾ ਨੁਸ਼ਿਹਰੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਫਿਰ ਗੁਰਮਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪੰਥ ਰਾਜ ਗੁਆ ਕੇ ਕੋਈ ਐਸੀ ਸੱਟ ਖਾ ਕੇ ਮੂਰਫਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਪਾਸਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਰਤਿਆ। ਖ਼ੁਦਗਰਜ਼ੀ ਤੇ ਗਿਰਾਉ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਉਪਰ ਚੁਕਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਆ ਗਏ। ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਮੂਰਫ਼ਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਢਾਡੀ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਗੁਆ ਕੇ ਫਿਰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੇਠ ਜਾਗਿਆ।”

(ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲਿਖਤ ‘ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ’ ਪੰਨਾ 228, 229, 230)

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪਣੇ ਰਾਜ-ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਡਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ‘ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ’ ਸੱਦਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਪਣੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਅਗਲਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦਾ ਤਾਜ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਹੀ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ‘ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ’ ਚੁਣੇਗਾ - ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ‘ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ’ ਸੱਦਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਹੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ। ਉਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ, ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜ-ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ‘ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ’ ਨਾ ਸੱਦਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਪਟਿਆਲਾ ਰਾਜ ਦੀ ਅਡਰੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਦ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੱਦਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤੀ ਕਿ “ਜਦੋਂ ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਤੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਇਤਨੇ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਕਿਵੇਂ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ?” (ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2001)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ‘ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ’ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਮਹੰਤਾਂ ਦਾ ਦੌਰ

ਮਹੰਤਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਤੇ, ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਾਰੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਅਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਸਮੇਟਣ ਲੱਗੀ ਤੇ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਧੱਕਣ ਲੱਗੀ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਸਦਾ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਹੀ ਵੇਖਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਐਕਟ ਵਿਚ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ‘ਜਥੇਦਾਰ’ ਦੀ ਪਦਵੀ ਹੀ ਨਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ ਤੇ, ‘ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ’ ਕਦੀ ਹੋਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਅਪਣਾ ਇਕ ਜਥੇਦਾਰ ਚੁਣ ਲੈਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸੰਗਤ ਦਾ ਜਾਂ ਇਕ ਜੱਥੇ ਦਾ ‘ਜਥੇਦਾਰ’ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ, ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਝੱਬਰ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਸ ਲਈ ‘ਜਥੇਦਾਰ’ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪੋ ਅਪਣੇ ਜੱਥਿਆਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਨ, ਨਾਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ। ਜਥੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ‘ਜਥੇਦਾਰ’ ਬਾਪਣ ਦੀ ਹਾਸੇਹੀਣੀ ਕ੍ਰਿਆ ਤਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ‘ਜਥੇਦਾਰ’ ਤਾਂ ਉਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਚਲਦਾ ਹੋਵੇ। ‘ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ’ ਤੋਂ ‘ਹੁਕਮ’ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ, ਪੰਥਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ (ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ)।

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਐਕਟ ਬਣਨ ਮਗਰੋਂ

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਮਗਰੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ’ ਦਾ ਚੋਲਾ ਪਵਾ ਕੇ, ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਧਾਰਮਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਪੰਥ ਦੇ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਈ ਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਡਾ: ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ, ਸ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਐਡੀਟਰ ‘ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ’, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ, ਖੁਲ੍ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਉਪ੍ਰੰਤ ‘ਮਤਾ’ ਪਾਸ ਕਰ ਦੇਂਦੀ ਸੀ। ਹੇਠਾਂ ਵੇਖੋ ਕੁੱਝ ਵਨਗੀਆਂ :

(1) ਦੂਜੀ ਇਕੱਤਰਤਾ : 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1935 ਨੂੰ ਦਿਨ ਦੇ 11:30 ਵਜੇ ‘ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ’ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਖੇ ਆਰੰਭ ਹੋਈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਤੇ :-

1. ਸ: ਬ: ਸ: ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਭਾ। 2. ਪ੍ਰੋ: ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਜੀ 3. ਪ੍ਰੋ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 4. ਪ੍ਰੋ: ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 5. ਜਥੇਦਾਰ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ। (1) ਰੁਮਾਲਿਆਂ ਉਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ

(ੳ) ਗਿ: ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਬੰਧੀ ਪਿਛਲੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦਾ ਹੋਇਆ ਮਤਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤ੍ਰਿਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਸਮੇਤ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਾਲੇ ਰੁਮਾਲੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਜੋ ਮਤਾ ਪਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਵੇ। ਉਸ ਮਤੇ ਦੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਜੇ ਕੋਈ ਬਹਿਸ ਫਿੱਤੇਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਉਪਰ ਫਿਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

22 ਅਕਤੂਬਰ 1942 ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ

(2) ਗੁਰਗੱਦੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ : ਧਾਰਮਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖ਼ਿਆਲ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਇਹ ਅਸੂਲ ਹੈ ਕਿ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਪੰਥ, ਗੁਰਗੱਦੀ ਤੇ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਸਥਾਪਤ ਹਨ। ਪਰ ਜੋ ਸੱਜਣ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਨਦ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਮੇਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਖ਼ਾਰਜ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ। ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਣੀ ਰਾਏ ਲਿਖਾਈ ਹੈ:

ਮੇਰੇ ਨਿਸ਼ਚੇ ਮੁਤਾਬਕ ਦਸਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਥਾਂ ਗੁਰਗੱਦੀ ਪੁਰ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਅਰਥਾਤ ਜਦ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਚਲੇ, ਪੰਥ ਪ੍ਰਤੱਖ ਗੁਰੂ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਸੁਖਸ ਕਿਸੇ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮੰਨੇ, ਉਹ ਗੁਮਰਾਹ ਸਿੱਖ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਮੰਨੇ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨੇ, ਉਹ ਅਤਿਅੰਤ ਗੁਮਰਾਹ ਸਿੱਖ ਹੈ।

1920 ਤੋਂ 1960 ਤਕ

1920 ਤੋਂ 1960 ਤਕ, ‘ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ’ ਨੇ ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬੀ’ ਦਾ ਚੋਲਾ ਪਾ ਕੇ, ਨਾ ਕੋਈ ‘ਹੁਕਮਨਾਮਾ’ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਹੀ ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਆਪ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੰਤ ਫ਼ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜੇ ਕਰਨ ਤੇ ਅਪਣੀ ਨਿਜੀ ਕਿੱਤ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ, ਇਕ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਅਧੀਨ, ‘ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ੀ’ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਰੋਲਾ ਪਵਾਇਆ। ਵਰਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ, ਖਿੱਤੀ ਹੋਈ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਇਸ ਚਲਾਕੀ ਭਰੇ ਕਦਮ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਔਖਾ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ

ਦੇ 'ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਨੇ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਥ - ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਰਹਿਤ -ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਅਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਪਣੀ ਭੁੱਲ ਬਖ਼ਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ 'ਤਨਖ਼ਾਹ' ਲਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਮਾਮਲਾ

1978 ਵਿਚ ਨਕਲੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ 13 ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਅੰਦਰੋਂ ਇਕ ਆਵਾਜ਼ ਉਠੀ ਕਿ 'ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ' ਨਾਲੋਂ ਰੋਟੀ ਬੇਟੀ ਦਾ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ: ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ 'ਸਪੇਕਸਮੈਨ' ਦੇ ਦਸਬੰਰ, 2001 ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਹੜਾ ਤੇ ਸ: ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਇਸ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸਮੇਂ 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ: ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ) ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ :

ਪ੍ਰਸ਼ਨ: ਜਥੇਦਾਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿਥੋਂ ਤਕ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ 'ਪੰਜ ਸਥਾਈ ਜਥੇਦਾਰ' ਜਾਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਫ਼ੈਸਲਾ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ 'ਹੁਕਮਨਾਮਾ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਹੜਾ : ਮੇਰੇ ਕਾਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ 'ਹੁਕਮਨਾਮਾ' ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੋ ਕੁੱਝ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। 1978 ਵਿਚ ਹੋਏ 'ਨਿਰੰਕਾਰੀ' ਕਾਂਡ ਮਗਰੋਂ ਪੰਥ 'ਚੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਉਠੀ ਕਿ 'ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ' ਨੂੰ ਪੰਥ 'ਚੋਂ ਛੇਕ ਦਿਤਾ ਜਾਏ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੰਥ 'ਚੋਂ ਛੇਕਣ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ 'ਹੁਕਮਨਾਮਾ' ਕੌਣ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਜਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣਾ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਥ 'ਚੋਂ ਛੇਕਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਤਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਸਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਸਿੰਘ 'ਹੁਕਮਨਾਮਾ' ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਪੰਥ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਬੁਲਾਵੇ ਜੋ ਇਕ 'ਗੁਰਮਤਾ' ਪਾਸ ਕਰੇ ਕਿ 'ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ' ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਰਤ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਬੁਲਾ ਲਈ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੇ 'ਗੁਰਮਤਾ' ਪਾਸ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਸਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਹੁਣ ਗੁਰਮਤੇ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਸ: ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਲਿਖ ਦਿਤੀ। ਅਸੀਂ ਟਾਈਪ ਕਰ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾ ਰੱਖੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਝੱਟ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿਤੇ ਤੇ ਫਿਰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਮੋਹਰ ਉਸ ਉਪਰ ਲਾ ਦਿਤੀ। ਕੋਲ ਹੀ ਦੂਜੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਐਵੇਂ ਹਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਹਿ ਦਿਤਾ, "ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿਉ।" ਉਹਨਾਂ ਵੀ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ। ਪੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲ ਹੀ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ : 'ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ' ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਇਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵਖਰਾ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਸਿੱਖ ਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ 'ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ' ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਹਰ ਮੌਕੇ, ਸੰਗਤ, ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਵੇਂ 'ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ' ਚੁਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜਿਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਉਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਦੇਣ, ਉਹ ਪੰਥ ਲਈ 'ਹੁਕਮਨਾਮਾ' ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਜਥੇਦਾਰ (ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ) ਵੀ ਅਪਣੇ ਦਸਤਖ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਹੜਾ : ਗੁਰਮਤਿ ਤਾਂ ਆਹੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸੱਭ ਤਾਂ ਝਗੜੇ ਬਿਖੇੜੇ ਖੜੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ।

ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਨਵਾਂ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ

ਆਪ ਨੇ ਉਪਰ ਸ: ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਪੜ੍ਹ ਲਏ ਹਨ। ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਵਲੋਂ 'ਗੁਰਮਤੇ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਫ਼ੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਸਾਡੇ 'ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਕੋਈ ਮਸਲਾ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਸਕਣ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ। ਸ: ਟੌਹੜਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, "ਗੁਰਮਤਿ ਤਾਂ ਇਹੀ ਹੈ" ਤੇ ਬਾਕੀ ਸੱਭ ਤਾਂ "ਬਖੇੜੇ ਖੜੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ" ਹੀ ਹਨ।

ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ 'ਜਥੇਦਾਰੀ' ਸੰਭਾਲਣ ਮਗਰੋਂ, "ਬਖੇੜੇ ਖੜੇ ਕਰਨ" ਨੂੰ ਹੀ ਅਪਣੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਅਖ਼ੀਰ 'ਲੰਗਰ ਬਾਰੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ' ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਪੰਥ ਵਿਚ ਦੋਫ਼ਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਸਪੇਕਸਮੈਨ' ਨੇ ਜਦੋਂ ਬੜੇ ਮਿੱਠੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਸਿਆ (ਸਤੰਬਰ, 1998) ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਨਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਇਕ ਪਬਲਿਕ ਜਲਸੇ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇਕ ਸਲਾਹ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿਤਾ, "ਆਹ ਸਪੇਕਸਮੈਨ ਵਾਲਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਨਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਭਲਾ ਕੋਈ ਇਹਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਨਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਮੈਂ ਦਰੀਆਂ ਝਾੜਨ ਲਈ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਿਆ ਸੀ?" ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰ 'ਹੁਕਮਨਾਮਾ' ਜਾਰੀ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਤੇ ਉਹ 'ਇਲਾਹੀ ਹੁਕਮ' ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਹੀ ਇਕ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਨੂੰ 'ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ' ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਕ ਅਮੀਰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਜੋਂ ਛਪਵਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ "ਮੇਰਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ" ਲਿਖੇ। ਸੋ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਉਤੇ ਅਪਣੀ ਸਰਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਮੁਕਾ ਦਿਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਮੇਰੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ।

ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਜਥੇਦਾਰੀ' ਸੰਭਾਲਣ ਮਗਰੋਂ ਅਪਣੇ ਸਾਥੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਹੀ ਪੰਥ 'ਚੋਂ ਛੇਕ ਦੇਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਕੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਹੀ ਮਜ਼ਾਕ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਗੁਣਾ (ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਤੋਂ ਅਪਣੇ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮੀ ਦੀ ਖੱਡ ਵਿਚ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਕਦਮ ਵੀ ਚੁਕ ਲਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਵੀ ਵਗਾਹ ਪਰਾਂ ਮਾਰਿਆ, ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਨੂੰ ਵੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਥੀ 'ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਨੂੰ ਵੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਣੇ ਤੋਂ ਹੀ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਂ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤੇ ਤੇ ਫ਼ੈਕਸ ਰਾਹੀਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿਤੇ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ **ਗਿ: ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੇਦਾਂਤੀ** ਪਧਾਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਇਹ ਫੁਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਸਖ਼ਤ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਉਪਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ, ਪੁਰਾਤਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਵਾਂਗ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਾਰ ਕੇ, ਸਾਥੀ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਗਿ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ 'ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ' ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਕੇ ਬਚਾ ਲਿਆ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਪਣੇ ਆਗੂ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨੂੰ, ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਭਵਨ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਮ ਅਥਵਾ ਹਵਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਰਾਮਾਇਣ ਦੇ ਪਾਠ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ 'ਪੰਥਕ ਲੀਡਰਾਂ' ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ੰਕਾ ਵੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੰਕਾ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਮਧੋਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਹੀ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ,

ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਤਿੰਨ 'ਜਥੇਦਾਰਾਂ' ਨੇ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਤੋਂ ਉਪਰ ਰੱਖ ਕੇ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪਿਰਤ ਪਾਈ ਸੀ ਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸਿਆਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨੇ ਐਵੇਂ ਹੀ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੰਚਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪੇ ਸਨ।

ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ

ਬਾਦਲ-ਬੀਜੇਪੀ ਗਠਜੋੜ ਨੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਸਫ਼ਾਂ ਵਿਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸਿੱਧਾ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਉਤੇ ਠੋਸਣ ਲਈ ਵੱਡਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿਤਾ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੌਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਜੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ 'ਚੋਂ 50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਰ ਬਾਸ਼ਿੰਦਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਵੱਡੀ ਚਾਹਤ ਹੈ ਕਿ 'ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ' ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਰਜਾ ਮਿਲ ਜਾਏ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਥਵਾ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਜਾਣ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨੇ 'ਸੰਗਤ' ਅਥਵਾ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਸਨ। ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ 'ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਸ਼ਾਖ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ ਚੁਕਣੇ ਬਹੁਤ ਸੌਖੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਪਰਖ ਪੜਤਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ ਗੁਣੇ ਵਿਚ 'ਹੁਕਮਨਾਮੇ' ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਅਖਵਾ ਲਿਆ ਕਿ 'ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਲਵ ਕੁਸ਼ ਦੀ ਔਲਾਦ ਹਨ'। ਯਾਦ ਰਹੇ, ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਬਚਨ ਨਾ ਕਦੀ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਨਾ ਜਥੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰਨ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਕਦੇ ਬੋਲੇ ਹਨ। ਗਿ: ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ 6' ਦੀ ਕਥਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਗੁਰੂ-ਨਿੰਦਕ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ 'ਸੁਗਤ' ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਵਾ ਕੇ, ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਵਰਾਂ ਵਜੋਂ-ਉਪਜਿਆ ਧਰਮ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ 'ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਕੋਲੋਂ ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੰਥ-ਮਾਰੂ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਰਵਾ ਸਕਣਗੇ ਤੇ ਐਲਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾ ਲੈਣਗੇ। ਦੂਰ ਦੀ ਸੋਚਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤੌਖਲਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਦਖ਼ਲ ਸਦਕਾ ਹੀ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤਖ਼ਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਜੁੜ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਵਾਲੇ ਆਮ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਤਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ (ਜਾਂ 'ਜਥੇਦਾਰ') ਪੰਥ-ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਪੰਥਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ, 'ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ' ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕਿਉਂ?

ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਪਿਛਕੋੜ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਮਗਰੋਂ ਹੁਣ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝਣੀ ਸੌਖੀ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ਕਿ 26 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

(1) ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ, ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਥਕ ਫ਼ੈਸਲਾ (ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ ਤੋਂ) 'ਗੁਰਮਤੇ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਗਈ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤੇ ਜੇ ਲਿਆ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਤਖ਼ਤ ਜਥੇਦਾਰ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਜਾਂ 'ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ' ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਮਰਿਆਦਾ ਅਧੀਨ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਪਣੀ ਵਖਰੀ ਮਰਿਆਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। 1936 ਵਿਚ ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ' ਦੇ ਘੇਰੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ 'ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਮਨਮਤੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਤੋਂ ਉਪਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਹਸਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੱਕ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਉਤੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਬਜਾ ਤੌਰ ਤੇ ਫ਼ਖ਼ਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਸਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀਨਾ ਤਾਣ ਕੇ ਖੜਾ ਹੋਣ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ 'ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਵਲੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਰਾਹ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਇਕ ਮੱਧ-ਕਾਲੀ ਧਰਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਭਾਰੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਨੌਜੁਆਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਧਰਮ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਅਖੌਤੀ 'ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਇਸ ਉਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਧਰਮਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਹੁਣ ਤਿਆਗ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ 'ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਗਈ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ, ਬੀਤੇ ਯੁਗ ਦਾ ਇਕ ਧਰਮ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੀ, ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ, ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 300 ਸਾਲ ਦੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਅਪਣੇ ਆਪ 'ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ' ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਪੰਥ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸਲ ਪੁਸ਼ਨ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਵੱਡਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿ ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨਾ ਬਾਰੇ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ (ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਜੇ ਉਹ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ) ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਠੀਕ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤ। ਸਜ਼ਾ-ਯਾਫ਼ਤਾ ਸਿੱਖ ਭਾਵੇਂ ਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨਾ — ਦੂਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਐਨ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ: ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨਾ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਨਿਜੀ ਕਿਤਾਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਥ 'ਚੋਂ ਛੇਕਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਡੇ 'ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ' ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਗੁਰਮਤਿ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੀ)। ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਕਾਰਨ ਕੋਈ 'ਸਜ਼ਾ' ਦਿਤੀ ਵੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਢੰਗ ਤਰੀਕਾ ਤਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਉਂਜ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਗੁਰੂ-ਪੰਥ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨਾ ਨੇ ਸਚਮੁਚ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਹ ਅਪਣੀ ਗ਼ਲਤੀ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪੰਥ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਲਾ ਦੇਵੇ। ਪੰਥ ਦੇ 'ਗੁਰਮਤੇ' ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਫ਼ੈਸਲੇ ਅੱਗੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਵਲ ਪਿਠ ਕਰ ਕੇ, ਪੰਜ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਜਦ ਜਾਤੀ ਕਿਤਾਂ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਆਪੇ ਹੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਸ: ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਿਰੁਧ ਵੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ। ਵਰਲਡ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸ: ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 'ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ 6' ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਤਾਂ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਮਸਲੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਉਹੀ ਦੋ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੁਸ਼ਨ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਮੁਹਰਾ ਹੀ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਵਲੋਂ ਦਿਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਮਿਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤਲਵੰਡੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਖਿਲਾਫ ਹੋ-ਹੱਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੀਬਿਊਨ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 2003 (5)

ਲੁਧਿਆਣਾ, 22, ਅਕਤੂਬਰ (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ): ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਰੋਕਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਖਰਾਬ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਗੂ ਜੱਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇੰਨਾ ਹੀ ਹੋਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅੱਗ ਉਗਲ ਰਹੇ ਪਰਵੀਨ ਤੋਗਤੀਆ ਤੇ ਕੇ. ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਿੱਖ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਗੋਸ਼ਟੀ ਖਿਲਾਫ ਹੋ-ਹੱਲਾ ਕਿਉਂ ਰਚਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੱਢੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਉਤਰ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਇਕੱਠ ਬੁਲਾ ਕੇ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਜੋ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਵੇ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਖਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੰਚ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ, ਪੰਚ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਮਾਣਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੀਨੀਆ ਨੇ ਇਥੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸਿੱਧੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਿਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ, ਦੇ ਉਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ 24-25 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਹਾਲੇ ਇਸ ਭੇਤ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਬੰਧੀ ਬਣਾਈ 21 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਸਟੈਂਟ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਲੀਤੇ ਗਏ ਵਿਦਵਾਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਆਸੀ ਹੱਥਠੋਕੇ ਵੱਧੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਸਰਵਪ੍ਰਵਾਨਤ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਮਿੰਨੀ ਖਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਕੰਵਰ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਨਿਆਰਾ ਖਾਲਸਾ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸਿੱਖ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਲਬ ਦੇ ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗਾ ਆਦਿ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਕੱਤਾ ਨੇ ਸੰਮੇਲਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਹਿਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਕੰਮਲ ਅਗਿਆਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਆਰ.ਐਸ., ਐਸ. ਦਾ ਦੁਮਛੱਲਾ ਬਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿੱਖ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ।

ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਡਟਿਆ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼, 13-9-2003

ਜਗਰਾਓ: ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡਟਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਪਿੰਡ ਲੰਮੇ ਜੱਟਪੁਰੇ ਵਿਚ ਗੁਦੁਆਰਾ ਪੰਜੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਇ ਕਲਾਂ ਦੀ 15ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਸੰਤ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮੱਦੋਕੇ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਚੁੱਕੇ ਸੰਤ ਮੱਦੋਕੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਬਾਣੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਖੜਾ

ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਾਦ ਖੜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਉਸ ਦਾ ਡਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰੇਗਾ।

ਇਸ ਸੰਤ ਸਮਾਜ 'ਚ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜਾ, ਪਰ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਤ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਰ ਭਾਰੂ ਰਹੀ। ਸੰਤ ਮੱਦੋਕੇ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 45 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਾਜ 'ਚ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਏਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜਾ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਅਲੋਪ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਆਯੋਜਕ ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲੰਮੇ ਜੱਟਪੁਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹੀ ਕੀਤੀ।

ਇਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਅਖੌਤੀ ਸਾਧਾਂ' ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਹਰ ਕੋਈ 'ਸੰਤ' ਬਣਿਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟ ਸੰਗਤ 'ਚ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਦੇ 'ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ' ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਤਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਜਿਹੇ ਅਨੇਕ 'ਸੰਤਾਂ' ਨੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਅਖਵਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚਿੱਕੜ 'ਚ ਫਸਿਆ ਆਪਣੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਗੁਰੂ ਤੇ ਬਾਣੀ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੰਤ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਸੰਤ ਤਾਂ ਰੱਬੀ ਨਾਂ ਦਾ ਰਸੀਆ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਏ ਸਾਰੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ।

ਸਰਵੇਖਣ

ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ: ਵਲੋਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਚਰਾਤੀ ਅਤੇ ਸਾਬੀ, ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕਖਾਨਾ, ਚਚਰਾਤੀ, ਤਹਿ. ਜਗਰਾਓ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਲੁਧਿਆਣਾ:

ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ 26 ਅਕਤੂਬਰ 2003 ਦੇ 'ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ' ਮਗਰੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ 'ਚ ਨਵੀਂ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਪੰਥਕ ਪਰਚੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ 'ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ' ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਭਰ 'ਚ ਕਰਵਾਏ ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਸਿੱਖ ਅਜੋਕੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ 'ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ' ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ। ਸਰਵੇਖਣ 'ਚੋਂ ਇਹ ਤੱਥ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਹਨ:

- 1) 65% ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਲਈ ਬਾਦਲ-ਟੋਹਤਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਬਾਦਲ-ਟੋਹਤਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤਖਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮੋਹਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
- 2) 60% ਸਿੱਖ, ਬਾਦਲ-ਟੋਹਤਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਲੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਹੀ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜੱਥੇਦਾਰ ਦੀ ਪਦਵੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕਿਹਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਚੁਣੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦਾ ਇਕ ਬੋਰਡ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਵੇ।
- 3) 45% ਸਿੱਖ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਸੱਕਤਰੇਤ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਵੇ (ਬਾਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਰਲੀ-ਮਿਲੀ ਰਾਇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ।)
- 4) 75% ਸਿੱਖ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਤੱਸਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਦੇ ਤੇ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ।

- 51 75% ਸਿੱਖ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।
- 61 40% ਸਿੱਖ, ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆ ਵਰਗੇ 'ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ' ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ, ਜਦਕਿ 56% 'ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ' ਦੀ ਥਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ 'ਡੈਲੀਗੇਟ ਸੰਮੇਲਨ' ਸੱਦਣ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।
- 71 85% ਸਿੱਖ, ਅਜੋਕੀ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿੜਕੀ ਹੋਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।
- 81 68% ਸਿੱਖ, ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ 'ਚ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆ ਚੁੱਕੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਗਿਰਾਵਟ ਲਈ ਅਜੋਕੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ।
- 91 52% ਸਿੱਖ, ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ। ਜਦਕਿ 40% ਇਸ ਨੂੰ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।
- 101 92% ਸਿੱਖ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਮਰਿਆਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।
- 111 78% ਸਿੱਖ, ਜਾਤਪਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।
- 121 62% ਸਿੱਖ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡੇਰਿਆਂ/ਸਿਪਰਦਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।
- 131 75% ਸਿੱਖ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਗਰੰਥੀ/ਕੀਰਤਨੀਏ ਰੱਖਣ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।
- 141 38% ਸਿੱਖ, ਅਖੰਡ-ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਜਦਕਿ 45% ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਹਨ, ਜੋ ਖੁਦ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।
- 151 65% ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼ਰੇਣੀ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਦਕਿ 23% ਇਸਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਦੱਸਦੇ ਹਨ।
- 161 28% ਸਿੱਖ, ਸੰਤ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਜਦਕਿ 45% ਇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ 'ਚੰਗੇ ਸੰਤਾਂ' ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਹਨ ਤੇ ਮਾੜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ!
- 171 82% ਸਿੱਖ, ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ 'ਬੱਜਰ ਕੁਰਹਿਤ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ, ਜਦਕਿ 12% ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ 'ਬਜਰ ਕੁਰਹਿਤ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- 181 78% ਸਿੱਖ, 'ਦਸਮ ਗਰੰਥ' ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
- 191 32% ਸਿੱਖ, ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਰੰਥਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਸੁਧਾਈ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ, ਜਦਕਿ 54% ਇਹਨਾਂ ਗਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਦੇ ਤਿਉਂ ਰੱਖ ਕੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ (ਇਹ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਗੱਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ)।
- 201 63% ਸਿੱਖ, ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੱਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਪੈਨਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ, ਜਦਕਿ 18% ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਛੱਡਣ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।
- 211 68% ਸਿੱਖ, 'ਪੰਥਕ ਮਡੀਆ' (ਪੰਥਕ ਅਖਬਾਰ ਤੇ ਪੰਥਕ ਚੈਨਲ) ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ, ਜਦਕਿ 28% ਰਵਾਇਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸਰਦਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।
- 221 82% ਸਿੱਖ, ਸਿੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਸਿਧਾਂਤਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ 'ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ' ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।
- 231 46% ਸਿੱਖ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਇਕ 'ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ, ਜਦਕਿ 15% 'ਆਜ਼ਾਦ ਸਿੱਖ ਰਾਜ' ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ।

ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਇਹ ਸੱਚ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ' ਮਗਰੋਂ ਸਿੱਖਾਂ 'ਚ ਜਾਗਰਿਤੀ ਆਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ, ਜਦ ਅਜੋਕੀ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਘਰੋ-ਘਰੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸਿੱਖੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਇਹੋ ਸਰਵੇਖਣ 'ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ' ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਭਰ 'ਚ 'Sample Survey' ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ/ਕਿੱਤਿਆਂ/ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 350- ਜਾਗਰੂਕ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਲਈ ਗਈ)।

ਕਬਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ॥ ਚੌਪਈ

-ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗਾਨਾ

[Chaupai is neither Gurubani nor Gurbani. It is written by a Kavi. It is not only not incorporated in AGGS, but is also in conflict with the Gurubani incorporated in GGS. For three hundred years our Jathedars and other religious leaders have failed us. Their present crop is determined to silence S. Gurbakhsh Singh Kala Afghana. What for? Below we present part 8 of 9 part thoughtful critique of Chaupai by S. Gurbakhsh Singh Kala Afghana.ED.]

ਬਰਾਹਮਣੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਰਗੀ ਲਿਖਣ ਵਿਧੀ ?

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਮਸਾਲਾ ਉਪਲਬਧਿ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਚਪਲ ਬੁੱਧੀ ਵਿਦਵਾਨ ਬਿੰਪੂ ਆਪਣੀ ਏਸੇ ਲਿਖਣ-ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੁਫ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੂਜਨੀਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਨੀਤੀ ਅਧੀਨ ਅਗਲੀਆਂ 389 ਤੋਂ 395 ਤਕ ਚੌਪਈਆਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਖੰਡਨਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ, ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਗਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ- " ਤੁਮਰਾ ਲਖਾ ਨ ਜਾਇ ਪਸਾਰਾ । ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਸਜਾ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਸਾਰਾ ॥ 393 ॥ " ਪੂਰਾ ਸਚੁ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਏਸੇ ਲਿਖਾਰੀ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਕਈ ਥਾਈਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਬਚਿੰਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਸਮੇਂ ਬੜੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। " ਬਿੰਪਰਨ ਕੀ ਰੀਤ ਤੋਂ ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ " ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਤਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੂਜਾ ਹੀ ਲੇਖ-" ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸਿਰਜਣਾ " ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਵੈ ਵਿਰੋਧੀ ਗੱਲਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਸਮੇਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਉਹੀ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੀ ਜਾਣੀਆਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਅਰਥ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੱਗੇ ਫਿਰ ਉਹੀ ਨਿਜ-ਸੁਆਥੀ ਕਾਇਰਾਂ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਕੁਟਲ ਬੋਲੀ ? :-

ਅਬ ਰੱਛਾ ਮੇਰੀ ਤੁਮ ਕਰੋ ॥ ਸਿੱਖਯ ਉਪਾਰਿ ਅਸਿੱਖਯ ਸੰਘਰੋ ॥

ਦੁਸ਼ਟ ਜਿਤੇ ਉਠਵਤ ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਸਗਲ ਮਲੇਛ ਕਰੇ ਰਣ ਘਾਤਾ ॥ 396 ॥

ਅਰਥ:-ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਰਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਅਤੇ ਮਨਮੁਖਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰੋ। ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਦੁਸ਼ਟ ਉਠ ਕੇ ਉੱਪਧਰ ਮਚਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਮਲੇਛਾਂ ਦਾ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਖ਼ਾਤਮਾ ਕਰੋ। 396। ਕੀ, ਇਹ ਮੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਸਮ-ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਭਖਦੇ ਜੰਗ ਵਿਚ ਵੈਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਰੁੱਝ ਅਸਾਂ ਅਜੇ ਹੁਣੇ ਵੇਖੇ ਹਨ ? ਗੁਰਮੁਖ ਅਤੇ ਮਨਮੁਖ ਸ਼ਬਦ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਭੇਲੇਖੇ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਗਿਆਨੀ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਪ੍ਰਤੀ ਉਚੇਚੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਹਾਲ ਵੇਖੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ " ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਤੇ ਮਨਮੁਖ " ਪਦ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਲਿਆ ਵਾਤੇ। ਭਾਵ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੀ, ਮਨਮੁਖਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਵਲ ਧਿਆਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਜਦ ਪੰਥ ਦੇ ਸਰਬਰਾਹਾਂ ਨੇ, ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਇਸ ਚੌਪਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਥੰਮ੍ਹ ਰੂਪ ਮਿਥ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਗਿਆਨੀ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਕਿਉਂ ਕਸਰ ਛੱਡਦੇ ?

{Foot note:-ਪੜ੍ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਕੁਕਮਨਾਮਾ --

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ। ਮਿਤੀ- 5-7-1977
ਨੰ: 35748 **ਹੁਕਮਨਾਮਾ**

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਕੁਝ ਕੁ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਚੌਪਈ (ਹਮਰੀ ਕਰੋ ਹਾਥ ਦੇ ਰੱਛਾ) ਭੀ ਹਨ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਬੰਮ ਰੂਪ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਜਮਾਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਗਿਆਨੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅੰਬਾਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨਿਰਣੈ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖ ਕੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਿਤੂ ਕਰਕੇ ਪੰਥ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰ ਕੇ ਘੋਰ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦ ਤੀਕ ਗਿਆਨੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਕੀਤੇ ਘੋਰ ਪਾਪ ਦੀ ਪ੍ਰਸਚਿਤ ਵਜੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦਾ ਸੰਗਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨਾਂ, ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ ਆਦਿ ਵਿਖੇ ਕਿਸੇ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦੇਣ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਇਸ ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਅਮਲ ਕਰਨ। ਸਹੀ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ। }

ਵਾਹ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਵਾਹ ! ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਵੇਲੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋ ਪਰ ਨਿਤਨੇਮੇ ਵਿਚ ਕਈਆਂ ਦੇ ਸਰਬ ਨਾਸ ਦੀ ਮੰਗ ? ਹੇ ਦੂਲੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀਓ ! ਜਿਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹੋ, ਉਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਂਵਾਕ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆਂ। ਆਪਣੇ ਬੜਵੇਂ ਹੁਕਮ ਰੂਪੀ ਵਿੱਖਮ ਅਨੁਸਰ, " ਸਚੁ ਨਿਅਉਂ " ਕਰਨ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਵਾਲਾ ਪਰਮ-ਆਦਲ ਧਰਮੀਆਂ ਦਾ ਜੈਕਾਰ ਅਤੇ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਡੰਡ ਦਿੰਦਾ ਵਿਖਾਇਆ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ--ਜਿਵੇਂ-- " ਜੈਕਾਰੁ ਕੀਓ ਧਰਮੀਆ ਕਾ ਪਾਪੀ ਕਉ ਡੰਡੁ ਦੀਓਇ ॥ 16॥ " {89} ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਬਾਂ ਵਾਲੀ ਮੰਗ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੰਗ ਤਾਂ ਸਦਾ ਏਹੀ ਹੈ:-

177- ਜਗਤੁ ਜਲੰਦਾ ਰਖਿ ਲੈ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ॥
ਜਿਤੁ ਦੁਆਰੈ ਉਬਰੈ ਤਿਤੈ ਲੈਹੁ ਉਬਾਰਿ ॥ ਸਤਿਗੁਰਿ
ਸੁਖੁ ਵੇਖਾਲਿਆ ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰਿ ॥
ਨਾਨਕ ਅਵਰੁ ਨ ਸੁਝਈ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਬਖਸਣਹਾਰੁ ॥1॥{853}-10

ਪੰਡਿਤ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਾਇਦ, ਮਨਮੁਖਾਂ ਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਤੋਂ ਪੜ੍ਹ ਲਈ ਹੋਵੇ ? ਇਸ ਸ਼ੰਕੇ ਦੀ ਨਿਵਰਤੀ ਲਈ ਦਾਸ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਤਾਂ ਮਨਮੁਖ ਆਪਣੀ ਕਰਤੂਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੁਖੀ, ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਪਿਆ ਤਾਂ ਕਈ ਬਾਈਂ ਨਜ਼ਰੀਂ ਆਇਆ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਚੌਪਈ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ " ਅਸਿੱਖ ਸੰਘਾਰੇ " ਜਾਂ ਮਲੇਛਾਂ ਦਾ ਘਾਤ ਚਿਤਵਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਜੇਹਾ ਬਚਨ, ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕਿਸੇ ਪਾਪੀ ਲਈ ਵੀ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਮਨਮੁਖ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਅੰਤ ਗੁਰੂ ਫ਼ੁਰਮਾਨਾ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਵਣਗੀ ਮਾਤਰ:-

178- ਮਨਮੁਖ ਬੋਲਿ ਨ ਜਾਣਨੀ ਓਨਾ ਅੰਦਰਿ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ॥
ਓਇ ਬਾਉ ਕੁਥਾਉ ਨ ਜਾਣਨੀ ਉਨ ਅੰਤਰਿ ਲੋਭੁ ਵਿਕਾਰੁ ॥
ਓਇ ਆਪਣੈ ਸੁਆਇ ਆਇ ਬਹਿ ਗਲਾ ਕਰਹਿ ਓਨਾ ਮਾਰੇ ਜਮੁ ਜੰਦਾਰੁ ॥
ਅਗੈ ਦਰਗਹ ਲੇਖੈ ਮੰਗਿਐ ਮਾਰਿ ਖੁਆਰੁ ਕੀਚਹਿ ਕੁੜਿਆਰੁ ॥
ਏਹ ਕੂੜੈ ਕੀ ਮਲੁ ਕਿਉ ਉਤਰੈ ਕੋਈ ਕਢਹੁ ਇਹੁ ਵੀਚਾਰੁ ॥
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤਾ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਕਟਣਹਾਰੁ ॥
ਨਾਮੁ ਜਪੇ ਨਾਮੇ ਆਰਾਧੇ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਕਰਹੁ ਸਭਿ ਨਮਸਕਾਰੁ ॥
ਮਲੁ ਕੂੜੀ ਨਾਮਿ ਉਤਾਰੀਅਨੁ ਜਪਿ ਨਾਮੁ ਹੋਆ ਸਚਿਆਰੁ ॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਜਿਸ ਦੇ ਏਹਿ ਚਲਤ ਹਰਿ ਸੇ ਜੀਵਉ ਦੇਵਣਹਾਰੁ ॥2॥ {950}-ਵਾ-9
ਮਨਮੁਖ ਦੀ ਖ਼ਸਲਤ ਦਰਸਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਟਕਣਾ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵੀ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੁਰਾ ਚਿਤਵਣਾ ਰਬ ਦਾ ਬੁਰਾ ਚਿਤਵਣਾ ਤੁਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਤਿਸ ਦੇ ਸਭਨਾ ਕਾ ਸੋਈ ॥ ਮੰਦਾ ਕਿਸ ਨੋ ਆਖੀਐ ਜੇ ਦੂਜਾ ਹੋਈ ॥4॥ " ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੀ ਰੀਤ ਤੋਂ ਸਚੁ ਦਾ ਮਾਰਗ " ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਦੇ ਤੀਜੇ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਦਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ

ਵਿਚਾਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਰਮ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਮਾੜਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਬਾਰੇ ਅਜੇਹਾ ਫ਼ਤਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹੀ ਮਨੁੱਖ ਮੰਦੇ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਤੋਂ ਮੰਦਾ ਬਣਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਸੱਜਣ, ਭਾਈ ਕੌਡਾ, ਭਾਈ ਭੁਮੀਆਂ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਾੜੇ ਸਨ ਕਰਮ ਸੁਧਰ ਗਏ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਬਣ ਗਏ। ਸੋ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਹੈ।

ਪੰਡਿਤ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜਿਹੇ ਦੁਬਾਜ਼ਰੇ ਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਨਿਰਮਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਚ ਮੇਲ ਰਲਾ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿਆਰੀ ਆਭਾ ਨੂੰ ਅਜੇਹਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਕਿ, ਪੰਥ ਆਪਣੀਆਂ ਚੜ੍ਹਤਾਂ ਗੁਆ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਜੇ ਅਸਿਧੁਜ ਤਵ ਸ਼ਰਨੀ ਪਰੇ । ਤਿਨ ਕੇ ਦੁਸ਼ਟ ਦੁਖਿਤ ਹਵੈ ਪਰੇ ।
ਪੁਰਖ ਜਵਨ ਪਗੁ ਪਰੇ ਤਿਹਾਰੇ । ਤਿਨ ਕੇ ਤੁਮ ਸੰਕਟ ਸਭੁ ਟਾਰੇ ॥ 397॥

ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੇਵਲ ਪੈਰੀ ਪੈ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਸ ਰੱਬ ਨੂੰ ਕੀ ? ਕਿਉਂਕਿ-
" ਸਭੁ ਕੋ ਨਿਵੈ ਆਪ ਕਉ ਪਰ ਕਉ ਨਿਵੈ ਨ ਕੋਇ ॥
ਧਰਿ ਤਾਰਾਜੁ ਤੋਲੀਐ ਨਿਵੈ ਸੁ ਗਉਰਾ ਹੋਇ ॥
ਅਪਰਾਧੀ ਦੂਣਾ ਨਿਵੈ ਜੋ ਹੰਤਾ ਮਿਰਗਾਰਿ ॥
ਸੀਸਿ ਨਿਵਾਇਐ ਕਿਆ ਬੀਐ ਜਾ ਰਿਦੈ ਕੁਸੁਧੇ ਜਾਹਿ ॥1॥ "—

ਦੈਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁਝ ਕੇ ਹਟੇ ਇਸ ਸ੍ਰੀ " ਅਸਿਧੁਜ " ਜੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਿਸ ਸ਼ਰਤ ਤੇ ਕਰਦੇ ਹੋਣ ? ਪਰ ਉਸ ਸਰਬ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤਾਂ ਇਉਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ:-

179- ਖੀਰ ਅਧਾਰਿ ਬਾਰਿਕੁ ਜਬ ਹੋਤਾ ਬਿਨੁ ਖੀਰੈ ਰਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥
ਸਾਰਿ ਸਮ@ਲਿ ਮਾਤਾ ਮੁਖਿ ਨੀਰੈ ਤਬ ਓਹੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਅਘਾਈ ॥1॥
ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਪਿਤਾ ਪੁਭੁ ਦਾਤਾ ॥
ਭੂਲਹਿ ਬਾਰਿਕ ਅਨਿਕ ਲਖ ਬਰੀਆ ਅਨ ਠਉਰ ਨਾਹੀ ਜਹ ਜਾਤਾ ॥1॥ ਰਹਾਉ
॥ ਚੰਚਲ ਮਤਿ ਬਾਰਿਕ ਬਪੁਰੇ ਕੀ ਸਰਪ ਅਗਨਿ ਕਰ ਮੇਲੈ ॥
ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੰਠਿ ਲਾਇ ਰਾਖੈ ਅਨਦ ਸਹਜਿ ਤਬ ਖੇਲੈ ॥2॥
ਜਿਸ ਕਾ ਪਿਤਾ ਤੂ ਹੈ ਮੇਰੇ ਸੁਆਮੀ ਤਿਸੁ ਬਾਰਿਕ ਭੂਖ ਕੈਸੀ ॥ ਨਵ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ
ਨਿਧਾਨੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਬਾਂਛੈ ਸੋ ਲੈਸੀ ॥3॥ ਪਿਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾਲਿ ਆਗਿਆ ਇਹ
ਦੀਨੀ ਬਾਰਿਕੁ ਮੁਖਿ ਮਾਂਗੈ ਸੋ ਦੇਨਾ ॥ ਨਾਨਕ ਬਾਰਿਕੁ ਦਰਸੁ ਪ੍ਰਭ ਚਾਹੈ ਮੋਹਿ
ਦ੍ਰਿਦੈ ਬਸਹਿ ਨਿਤ ਚਰਨਾ ॥4॥2॥ {1266}

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਮਿਠਬੋਲੜੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਦਿਆਲੂ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਜੀਓ! ਤੁਸੀਂ ਧੰਨ ਧੰਨ ਹੋ, ਬਿਨਾ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਸਕੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਰਗਾ ਸਨੇਹ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ? ਹੋ ਸੱਚੇ ਪਿਤਾ ਜੀਓ ! ਇਸ ਦਾਸਰੇ ਨੂੰ ਸਦਾ ਅਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਟਿਕਾਈ ਰੱਖਣਾ ਜੀ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਵਿਚਾਰ ਅੱਗੇ ਤੁਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਚੌਪਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਬਚਨਾਂ ਤੋਂ ਮਨ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਪੀੜਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਕੁ ਬਚਨ ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਜਹਿਰ ਛਕਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਹਿਦ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਰਤੀ ਹੋਵੇ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਝੋਲਾ ਜਿਹਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਂਜ, ਲਗ-ਪਗ ਸਾਰੀ ਚੌਪਈ-ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਦੀ ਘੋਰ ਖੰਡਣਾ ਹੈ—

Following May Be Ordered From The Sikh Center Roseville

201 Berkeley Ave, Roseville, CA 95678

GURU GRANTH SAHIB VOLUMES ARE AVAILABLE **FREE** FROM ROSEVILLE SIKH CENTER.

Books by Gurbakhsh Singh Kala Afghana available from Sikh Center Roseville:

- 1. Seven volume set of "Bipran Ki Reet Ton Sach Da Maarag" Bheta U.S. \$ 10.00 **per volume.** (May be ordered individually)
- 2. One volume "Maas Maas Kar Moorakh Jhagre" Bheta U.S. \$ 10.00 (**Temporarily out of stock**)
- 3. Bachittar Natak- Bheta U.S. \$10.00

Note: *Items 1,2, and 3 combined please add U.S. \$ 10.00 for postage. For individual volumes please add \$3 for postage.*
Please make checks payable to KTF of N.A. Inc.

Others Books available from Sikh Center Roseville:

- 4. Sikh Religion and Christianity, author G.S. Sidhu, UK.] Bheta \$5.00 including postage
- 5..Sikh Religion and Islam, authors G.S. Sidhu and Gurmukh Singh, UK.] for both
- 6. Teaching Sikh Heritage To The Youth, author Dr. Gurbakhsh Singh. Bheta \$5.00, including postage. For bulk copies please write to Canadian Sikh Study and Teaching Society #108, 1083 SE Kent St. Vancouver, B.C. V5X4V9, Canada.
- 7..“Sikhs in Hisotry” by Dr. Sangat Singh, Paper Back, Bheta \$10.00, Hard Back, Bheta \$15.00, including postage.
- 8. Gurbani CD and SGPC publications **FREE.** We pay the postage.
- 9. ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨਿਰਣੈ, ਰਿਅਾਨੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਅੰਬਾਲਾ॥ Bheta \$10.00 including postage

Books available from other sources:

- 10. Avtar Singh Dhami, 3336 Bridge Road, Hayward, CA 94545. Various titleson Religious books, including publications of Missionary College Ludhiana.
- 11. Thanks to S. Avtar Singh Dahami, Dr. Sahib Singh’s ‘Sri Guru Granth Sahib Darpan’ is now on: www.gurugranthdarpan.com
- 12. Being and Becoming a Sikh, by Dr. I.J.Singh, 2414 Capri Place, North Bellmore, NY <ijsl@nyu.edu> \$15.00 US Incl Postage
- 13. The Divine Truth & The Spiritual Power, by Harsimran Singh, 139 Glen Street, Glen Cove, NY 11542, www.divinepower.org
- 14. Gurbani Researcher (CD) Dr. Joginder Singh Ahluwalia, 1930 Francisco Way, Richmond, Ca 94805 \$25.00

Your kind donations are used to print religious literature and this Bulletin.

Khalsa Tricentennial Foundation of North America Inc.
The Sikh Center Roseville
Gurdwara Sahib Roseville
201 Berkeley Ave
Roseville, CA 95678

Address
Label
Here

If you do not wish to receive this bulletin, please write 'do not mail' across the label and return to sender.
If you wish for someone else to receive it, please provide us with their mailing address. Thank you.